

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GERONTOLOJİ ANABİLİM DALI

**GÖKÇEADA'DA YAŞAYAN RUMLARIN
YAŞLANMA VE YAŞLILIK DENEYİMLERİ ÜZERİNE
NİTEL BİR ARAŞTIRMA**

Serkan YÜKCÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2022-ANTALYA

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GERONTOLOJİ ANABİLİM DALI

GÖKÇEADA'DA YAŞAYAN RUMLARIN
YAŞLANMA VE YAŞLILIK DENEYİMLERİ ÜZERİNE
NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Serkan YÜKCÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Mustafa Cihan CAMCI

“Kaynakça gösterilerek tezimden yararlanılabilir”

2022-ANTALYA

Sağlık Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼ę¼ne;

Bu alışma j¼rimiz tarafından Gerontoloji Anabilim Dalı Gerontoloji Programında Y¼ksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. .../...../.....

İmza

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Mustafa Cihan CAMCI
Akdeniz niversitesi

ye : Prof. Dr. İsmail TUFAN
Akdeniz niversitesi

ye : Prof. Dr. Cem ERGUN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Bu tez, Enstit¼ Y¼netim Kurulunca belirlenen yukarıdaki j¼ri yeleri tarafından uygun g¼r¼lm¼ř ve Enstit¼ Y¼netim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Enstit¼ M¼d¼r¼

ETİK BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı beyan ederim.

Serkan YÜKCÜ

Prof. Dr. Mustafa Cihan CAMCI

TEŐEKKÜR

Çalışmam boyunca Zeytinliköy muhtarı Sn. Estarios Zunis ve onun ilkokul arkadaőı ve bana “evlat” diyerek elini üstümden ayırmayan Sn. Vasili OKUMUŐ, Eski Bademli köyü muhtarı Sn. Argir BAHÇIVAN samimi bir Şekilde yardımcı oldular, onlara teőekkürü bir borç biliyorum.

Hem Gökçeada’da hem de Antalya’da desteğini esirgemeyen, anlayıő gösteren Sevgili Eőim, Hayat Arkadaőım Meltem YÜKCÜ’ye ve Çocuklarıma,

Danışman Hocam Prof. Dr. Mustafa Cihan CAMCI’ya ve onun nezdinde tüm Gerontoloji bölümü hocalarıma,

Gökçeada’ya kadar gelerek, sahayı yerinde inceleyip, temas kuran, bana sonsuz destek veren, Muhterem Hocam Prof. Dr. İsmail TUFAN’a en içten, saygı, hürmet ve teőekkürü bir borç bilirim...

ÖZET

Amaç: Gökçeada’da yaşayan yaşlı Rumların yaşlanma süreçlerini ve yaşlılığını nitel olarak araştırmak ve azınlıkların yaşlanmasıyla ilgili nicel araştırmalar için denenebilir hipotezler ortaya çıkarmaktır. Azınlık nüfusta da gözlenen demografik değişim dikkate alınarak, Rum azınlık örneğinde azınlıkların yaşlılık dönemindeki “yaşam durumu” hakkında ampirik bilgi elde etmek amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırmada nitel yöntem kullanılmıştır. Katılımcılar 60 yaş ve üzeri olan erkeklerden, yaşlılığın “tipik örnekleri” arasından bilinçli olarak seçilmiştir. Veri toplama/üretme tekniği olarak yarı-yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Sahada yaşama deneyiminin katkısıyla yapılan gözlemler de ilave edilmiştir. Rum vatandaşlarımızın yaşlanma biyografileri incelenerek “biyografik araştırma yöntemi” kullanılmıştır. Bunun için gerekli olan verinin toplanması için “problem merkezli” görüşmeler yapılmış ve “nitel içerik analizi” ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmada yaşlı Rum bireylerin yaşlılık algılarının sosyal, fiziksel ve psikik yönlerden farklılık gösterdiği; İmroz’un bilişsel şemalarında aidiyet ile eşleştiği, birlikte yaşam kültürlerini yansıttığı, çevresel faktörler olarak pozitif ve negatif durumlar barındırdığı; genç kuşaklarla sosyal, fiziksel ve teknolojik farklılıklarının olduğu, bakıma muhtaçlığı fiziksel ve sosyal yeterlilikten yoksunluk olarak algıladıkları ve Ada’nın temel sorununun ulaşım ve sağlık hizmetleri olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Gökçeada’da yaşayan yaşlı Rumların bilişsel dünyasında yaşlanma ve yaşlılık; sosyal, psikolojik ve fiziksel anlamda iyi olma hali ile tasvir edilmektedir. Azınlık olmalarının yaşlanma süreçlerine etkisi olduğuyula ilgili doğrudan anlamlı bir veriye rastlanmamış olmakla beraber, 1964 yılı MGK kararları, Gökçeada Rumları üzerinde sosyal ve psikolojik etkiler bırakmıştır. Ayrıca dinî ya da kültürel olarak farklı bir yaşlanma stillerinin olmadığı, öncelikli sorunlarının ulaşım ve sağlık hizmetleri (bakımevi ve tam teşekküllü hastane) olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: azınlık, gökçeada, imroz, rum, yaşlılık.

ABSTRACT

Objective: The aim of this thesis is to qualitatively investigate the aging processes and old age of the elderly Rums living in Gökçeada and to reveal testable hypotheses for quantitative research on the aging of minorities. Taking into account the demographic change observed in the minority population, it is aimed to obtain empirical information about the "life course" of the minorities in their old age in the example of the Rum minority.

Method: Qualitative method was used in the research. Participants were consciously chosen from men aged 60 and over, among "typical examples" of old age. Semi-structured interview technique was used as a data collection/generation technique. Observations made with the contribution of the experience of living in the field were also added. The aging biographies of our Rum citizens were examined and the "biographical research method" was used. In order to collect the data required for this, "problem-centered" interviews were conducted and evaluated with "qualitative content analysis".

Results: In the study, it was found that the old Rum individuals' perceptions of old age differ in social, physical and psychic aspects; İmroz's cognitive schemas match with belonging, reflect the cultures of coexistence, and contain positive and negative environmental factors; it has been seen that there are social, physical and technological differences with the younger generations, they perceive the need for care as a lack of physical and social competence, and finally, the main problem of the island is transportation and health services.

Conclusion: Aging and old age in the cognitive world of the elderly Rums living in Gökçeada; It is described as a state of social, psychological and physical well-being. Although there is no direct significant data on the effect of being a minority on the aging processes, the 1964 MGK decisions have left social and psychological effects on the Rums of Gökçeada. In addition, it has been determined that there was no religious or cultural aging style, and that the primary problems are transportation and health services (nursing home and full-fledged hospital).

Key words: gökçeada, imroz, rums, minority, elderly

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
SİMGELER ve KISALTMALAR	xi
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	2
2.1.Gökçeada (İmroz) Hakkında Genel Bilgiler	2
2.1.1. İmroz İsminin Topolojisi	2
2.1.2. Gökçeada	2
2.2. “Rum” Kavramı	3
2.2.1.Gökçeadalı ve Bozcaadalı Rumlar	3
2.3. Azınlık	4
2.4. Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları	4
2.4.1. “Vatandaş, Türkçe Konuş!” Kampanyası	4
2.4.2. Varlık Vergisi	5
2.4.3. İmroz ve Bozcaada’daki Rum Okullarının Faaliyetleri (1923- 1946)	5
2.4.4. Çok Partili Dönemde Gökçeada ve Bozcaada’da Eğitim Faaliyetleri	6
2.4.5. “6-7 Eylül Olayları”	6
2.4.6. Rum Okullarının Kapatılması (1964)	7
2.4.7. 1964 Yılı MGK Kararları	7

2.4.7.1. Gökçeada (İmroz) Açık Tarım Cezaevi	9
2.4.7.2. Devlet Üretim Çiftliği	10
2.4.7.3. Adaların Askeri Yasak Bölge Statüsü	10
2.4.7.4. Gökçeada'da Kurulan İskân Köyleri	11
2.5. İmroz İsminin Gökçeada Oluşu	12
2.6. Gerontoloji	12
2.7.1. Yaşlanma ve Yaşlılık	13
2.7.2. Türkiye'de Yaşlı Nüfus	14
2.7.2.1. Türkiye'de İl Bazında ve Gökçeada'da Yaşlı Nüfus Oranları	14
2.7.3. Dünya'da Yaşlı Nüfus	15
2.8. Yaşam Durum Konsepti	16
3. GEREÇ ve YÖNTEM	20
3.1. Araştırmanın Amacı	20
3.2. Araştırmanın Sorusu	20
3.3. Araştırmanın Deseni	20
3.4. Katılımcılar	21
3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi	21
3.6. Çalışma Takvimi	23
3.7. Araştırmanın Etik Boyutu	23
3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları	24
4. BULGULAR	25
4.1. Katılımcılara Ait Demografik Bulgular	26

4.2. Yaşlılık Algısına İlişkin Bulgular	27
4.2.1.Sosyal	27
4.2.1.1. Rol Değişimi	27
4.2.2. Psikik	28
4.2.2.1. Bilgelik/Olgunluk	28
4.2.2.2. Kognitif Devamlılık	28
4.2.2.3. Psikolojik Sağlık/İyi Oluş	29
4.2.3. Fiziksel	29
4.2.3.1. Günlük Yaşam Yeterliklerinde Artma veya Azalma	29
4.3. Ada'da Yaşama İlişkin Bulgular	30
4.3.1. Algı	30
4.3.1.1. Yerinde Yaşlanma	30
4.3.1.2. Kültürel Miras	30
4.3.2. Yaşam Tarzı	31
4.3.2.1. Mahremiyet	31
4.3.2.2. Bireysel Üretim/Tüketim	32
4.3.3. Erişebilirlik	33
4.3.3.1. Organik Yaşam	33
4.3.3.2. Tesis ve Kuruluşlara Erişim	33
4.3.3.3. Hava Şartları	34
4.3.4. Çevresel Faktörler	34

4.3.4.1. İkamet/Konut Durumu	34
4.3.4.1.1. Merdivenler	35
4.3.4.1.2. Zemin	35
4.3.4.2. Dış Çevre Konumu	36
4.4.5. Birlikte Yaşam Kültürü	36
4.4.5.1. Ortak Yaşam	36
4.4.5.2. Farklılıklara Saygı	37
4.5. Yaşlılık Algısının Kuşaklararası Değişimine İlişkin Bulgular	38
4.5.1. Sosyal	38
4.5.1.1. Üreten Toplumdan Tüketene Doğru Hızlı İlerleyiş	38
4.5.2. Teknolojik	40
4.5.2.1. Hizmete Erişim	40
4.5.2.2. Ürün Kullanımı	41
4.5.3. Fiziksel	41
4.5.3.1. Hareketlilik	41
4.6. Kuşaklararası İlişki ve İletişime İlişkin Bulgular	42
4.6.1. Toplumsal Değişimler	42
4.6.1.1. Kültürel	42
4.6.1.1.1. Ayıp	42
4.6.1.1.2. Korku	42
4.6.2. Sosyal	43

4.6.2.1. Yardımseverlik	43
4.6.2.2. Saygı	43
4.6.3. Teknolojik Değişimler	44
4.6.3.1. Ürün Kullanımının Artması	44
4.7. Bakıma Muhtaçlık Kavramına İlişkin Bulgular	45
4.7.1. Bakım Türleri	45
4.7.2. Fiziksel Yeterlilik	45
4.7.3. Sosyal Yeterlilik	46
4.7.4. Bakım Tercihi	47
4.7.4.1. Formal Bakım	47
4.7.4.2. İnfomal Bakım	48
4.8. Ada'nın Temel İhtiyaçlarına İlişkin Bulgular	49
4.8.1. Ulaşım Hizmetleri	49
4.8.1.1. Feribot Sıklığının Artması	49
4.8.2. Sağlık Hizmetleri	49
4.8.2.1. Bakımevi	49
4.8.2.2. Tam Teşekküllü Hastane	50
5. TARTIŞMA	51
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	65
KAYNAKLAR	70
EKLER	79

Soru Formu

Etik Kurul Onay Formu

Aydınlatılmış Onam

Sosyo-demografik Bilgi Formu

35 Sayılı MGK Kararları

1964-1969 yılları arasında İmroz'dan ayrılanların listesi

İmroz ve Bozcaada'da Bulunan Bazı Yerlere Verilen Türkçe İsimler

ÖZGEÇMİŞ

102

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 4.1.	Kod Sistemi	25
Tablo 4.2.	Katılımcıların Demografik Bulguları	27

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1.	Gökçeada'nın Coğrafi Konumu	2
Şekil 2.2.	Yıllara Göre Yaş Gruplarının Toplam Nüfus İçerisindeki Gözlenen ve Beklenen Yüzdeleri	14
Şekil 2.3.	2021 Yılındaki Türkiye'de İl Bazında Yaşlı Nüfus Oranları	15
Şekil 2.4.	Ülkelerin 2021 Yılındaki Yaşlı Nüfus Oranları Sıralaması	16
Şekil 2.5.	Schulz – Nieswandt (2006)'a Göre Yaşam Durum Modelindeki Yeterlikler	19

SİMGELER ve KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AGİT	: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
BM	: Birleşmiş Milletler
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
MGK	: Milli Güvenlik Kurulu
MİT	: Milli İstihbarat Teşkilatı
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TİGEM	: Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

1. GİRİŞ

Nüfusu 85 milyona ulaşan Türkiye’de çocuklar azalırken, yaşlılar çoğalmaktadır (TÜİK, 2021). Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2016 yılında %8,3 iken 2021 yılında %9,7’ye yükselmiştir. (TÜİK, 2021). Günümüzde yaşlı nüfusun artması ve yaşam süresinin uzaması yaşlılık ve yaşlanmayla ilgili araştırmalarına hız kazandırmıştır. Ancak ampirik bilgi üretiminde yaşlılık ve yaşlanma alanında yapılan çalışmalarda toplumun küçük bir bölümünü oluşturan azınlıkların yaşlanması ve yaşlılığı ihmal edilmiştir.

1992 tarihindeki Birleşmiş Milletler Azınlık Hakları Bildirgesi, uluslararası hukuktaki azınlık kavramının en geniş tanımı olup, dinî, kültürel, dilsel ve ırki azınlıkları kapsar. Ülkemizde azınlıklar; Rum, Bulgar, Çerkez, Yahudi, Hristiyan vb. birçok grubu kapsar. Dışişleri Bakanlığı tarafından TBMM’ne gönderilen rapora göre 2008 yılında Türkiye’de 60.000 Ermeni, 25.000 Musevi ve 3000-4000 civarında Rum asıllı vatandaş yaşamaktadır (Yılmaz, 2008). Türkiye’de, Lozan Antlaşmasıyla azınlıklara özel koruma ve haklar verilmiştir.

Türkiye’deki Rum azınlığın yaşlanma süreçleri ve yaşlılığı şimdiye kadar gerontolojik açıdan incelenmemiştir. Rum kökenli vatandaşlarımızın yaşadığı Gökçeada’nın yaşlıları arasında yapılan bu nitel araştırma kapsamında, Rum azınlığın yaşlanma süreçleri ve yaşlılığı incelenmiştir. Gökçeada’da yaşayan yaşlı Rumların yaşlanma süreçlerini ve yaşlılığını nitel araştırmayla incelemek ve azınlıkların yaşlanmasıyla ilgili nicel araştırmalar için denenebilir hipotezler ortaya çıkarmak, çalışmanın temel hedeflerindedir. Azınlık nüfusta da gözlenen demografik değişim dikkate alınarak, Rum azınlık örneğinde azınlıkların yaşlılık dönemindeki “yaşam durumu” (Backes ve Clemens, 2013) hakkında ampirik bilgiler elde edilmiştir.

Araştırmamızın azınlıkların yaşlanması ve yaşlılığı konularına bilimsel ilginin artmasına yol açacağı umulmaktadır. Sadece gerontologlarda değil, diğer bilim dallarının aktörlerinde de örneğin hekimler, psikologlar veya sosyal hizmet uzmanları, azınlıklara bakış açılarının değişmesi ve azınlıkların yaşlanma süreçlerine ve yaşlılık dönemlerine yeni bilimsel bir yaklaşım ortaya çıkması beklenilmektedir.

2.2. “Rum” Kavramı

Tarihsel ve etimolojik anlamıyla “Rum” kelimesi Roma’dan gelmektedir. Bununla kastedilen ise “Roma İmparatorluğu”, “Roma İmparatorluğu’nda yaşayan kişi”, “Romalı”, “Arap şehrinde yaşayıp başka bir şehirden olan kişi”, “Anadolulu”, “Osmanlı” gibi kavramlardır. Eski Türkçede Anadolu’ya Diyar-ı-Rum yani “Roma Ülkesi” denildiği de çeşitli kaynaklarda ifade edilmektedir (<https://tr.wikipedia.org/>, Erişim Tarihi: 16/05/2022).

2.2.1.Gökçeada ve Bozcaada Rumları

Çanakkale Boğazı’nın giriş kısmında bulunan Gökçeada ve Bozcaada; 1500’lü yıllarda Osmanlı İmparatorluğu hâkimiyetine girdikten sonra 1912 yılında patlak veren Balkan Savaşlarının başlayış tarihine kadar Osmanlı idaresinde kalmıştır. 1912 yılında Yunanistan tarafından işgal edilen dönemin ismiyle İmroz ve Bozcaada, Cumhuriyet’in kuruluş yılı olan 1923 yılında imzalanan Lozan Antlaşması ile Türkiye Cumhuriyeti’ne bırakılmıştır. 1955 yılında ortaya çıkan Kıbrıs Sorunu ile İmroz ve Bozcaada Rumları, devletin uyguladığı politikalardan doğrudan etkilenmişlerdir. Mütekabiliyet ilkesi gözetilerek uygulanan politika gereğince; Yunanistan Devleti’nin Batı Trakya Türklerinin eğitim faaliyetlerini engellemesi neticesinde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde de İmroz ve Bozcaada’da bulunan okullardaki eğitim müfredatı değişikliklere uğramıştır. Ancak bu durum İstanbul’da bulunan Rum okulları ile farklılıklar göstermiştir. Gerek Batı Trakya Türklerinin yaşadığı sorunlar gerekse de Kıbrıs meselesiyle gerginleşen ve kırılan Türkiye-Yunanistan ilişkilerinin sonucu olarak, İmroz ve Bozcaada Rumları arazi sorunları yaşamaya başlayınca, ülkede bulunan Rumların bir kısmı Yunanistan’a ve Dünya’nın başka ülkelerine göç etmiştir.

Türkiye’nin Avrupa Birliğine üyelik sürecini hızlandırması adımları çerçevesinde ve karşılıklı adımların atılmasının etkisiyle ortaya konan uygulamalar neticesinde İmroz ve Bozcaada Rumları için temiz bir sayfa açıldığı söylenebilir. Türkiye’nin yaptığı çeşitli kanuni düzenlemeler neticesinde bu durum AB İlerleme Raporlarına yansımıştır ve Rumlar, okullarının açılması konusunda haklarını kullanmıştır; günümüzde de devam eden taşınmaz malların iadesi ve geri dönüş çalışmaları hususunda çeşitli ulusal ve uluslararası diasporalarını sürdürmektedirler.

2.3. Azınlık

1992'deki Birleşmiş Milletler Azınlık Hakları Bildirgesi, uluslararası hukuktaki azınlık kavramının en geniş tanımı olup, dini, kültürel, dilsel ve etnik azınlıkları kapsar. 1979 yılında Birleşmiş Milletler Özel Raportörü olan Francesco Capotorti'nin hazırlayıp komisyona sunduğu ve alt komisyonun talebi üzerine 1985 yılında Jules Deschenes tarafından düzeltilme ve eklemeler yapılan azınlık tanımı kabul görmektedir.

Capotorti ve Deschenes tarafından yapılan tanıma göre azınlık olan topluluklarda olması gereken özellikler; çoğunluk ile mukayese edildiğinde inanç, ırk ve ana dili farklılığı, yaşadığı ülkenin uyruğuna sahip olma, sayısal yetersizlik ve devlet yönetiminde pasif rolde olmaktır.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), üye ülkelerde yaşayan azınlık grupları etkileyen eğitim düzenlemeleri, azınlıkların kamusal yaşama daha iyi uyumu, azınlık ve çoğunluk arasında güven köprüsü kurmak, azınlıkların ana dillerinin kullanımının artırılması, azınlıkların temsiliyetlerinin eşitlenmesi, etnik azınlıkların korunması, ayrımcılığa engel olmak, dengeli ve insani standartlarda beslenmelerinin desteklenmesi için kurumlar oluşturmak ve haklarının korunmasını teşvik etmek gibi çeşitli faaliyetleri hayata geçirmiştir (<https://www.osce.org>, Güncelleme Tarihi: 19/05/2022).

2.4. Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları

2.4.1. “Vatandaş, Türkçe Konuş!” Kampanyası

Lozan Antlaşması'nın 39. maddesinde Türkçe dışında herhangi bir dil konuşan grupların dilsel hakları garanti altındaydı. Ancak ulus-devlet üzerine kurulu yeni Türkiye Cumhuriyeti'nde Türkçe dışında konuşulan diller, rejime tehdit olarak algılanmaktaydı. Bu yüzden 1920 yılı Türkiye'sinde her vatandaşın Türkçe konuşması beklenmekteydi.

Türkçe konuşma konusundaki endişeler devleti bazı önlemler almaya itti. 1927 yılında başta Yahudiler hedef olmak üzere başlatılan “Vatandaş, Türkçe Konuş!” kampanyası büyük bir etki oluşturmuştu. Azınlık durumunda bulunan Rum, Ermeni ve Yahudiler dışında Müslüman olup da Türkçe dışında başka anadile sahip olanlar da kampanyaya dâhil edildiler. Azınlıkların Türkleştirilmesi ve devletin asimilasyon politikası olarak

yorumlanan dönemin olayı; ulus-devlet temelinde kurulmuş olan yeni Türkiye'nin o dönemki uygulamaları için gerekli görülmüştür.

1927 yılı Bozcaada ve İmroz Kazalarının Mahalli İdareleri Hakkındaki Kanunu'nun 14. maddesinde İmroz ve Bozcaada'da eğitimin Türkçe olacağı kararı, "Vatandaş, Türkçe Konuş!" kampanyası ile aynı döneme denk gelmiştir.

2.4.2. Varlık Vergisi

Türkiye'nin, Cumhuriyet'in kurulduğu tek partili yıllarındaki uygulamalarından Varlık Vergisi, 1942 yılında yürürlüğe girmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrası oluşan ekonomik bunalım, devletin vergi sisteminin zenginlerin üzerindeki yükünü artırmıştır. Bu durum İstanbul'da bulunan zengin azınlık üzerinde büyük etki oluşturdu. Kazandıkları oranda vergi vermeleri sistemi üzerine kurulu olan düzende; yüksek kazanç elde edip düşük vergi verenlerin belirlendiği ve vermeyenlerin belirlenip Van- Aşkale'ye sürgüne gönderildiği bir dönem yaşanmıştır. Bu dönemde en çok etkilenen İstanbul Rumları olmuştur. Çünkü Gökçeada Rumları tarımla uğraşan ve kendi tarlalarını ekip biçen taşralı kimselerdi.

2.4.3. İmroz ve Bozcaada'daki Rum Okullarının Faaliyetleri (1923- 1946)

Türkiye'de bulunan Rumların eğitim düzenlemelerine ilişkin en önemli olay; 1927 yılında yürürlüğe sokulan **1151 sayılı Bozcaada ve İmroz Kazalarının Mahalli İdareleri Hakkındaki Kanunu**'ndaki adalarda eğitimin Türkçe olacağı kararıdır. **1151 sayılı Bozcaada ve İmroz Kazalarının Mahalli İdareleri Hakkındaki Kanunu**'nun 14. maddesi şöyleydi (Meray,2001):

Madde 14: Her iki adada maarif umur ve muamelatı maarif teşkilatı hakkındaki kanun ile ilk tedrisat kanuni ahkâmına tevfiқан tensik ve idare olunur. Tedrisat Türkçe, umumi, meccani ve ladinidir. Çocuklarına kendi dini ve lisanını okutturmak isteyen veliler; ehliyeti hükümetçe musaddak ve tedrisatı hükümetin daimî teftişine tâbi bulunmak ve masrafı kendileri tarafından tesviye edilmek şartıyla hususi bir hocaya, umumi mektep binaları dâhilinde tahsis edilecek dershanelerde program ve ders saatleri haricinde ta'yin olunacak bir saatte din ve lisan derslerini okutabilirler. Her iki adada nahiye maarif encümeni, tedrisat-i iptidaiye meclis salahiyeti haiz olmak üzere

nahiye müdürünün riyaseti altında tedrisatı müfettiş veya baş muallim ve tabib ile nahiye meclisinde kendi azası içinden müntehib iki azadan terkiib eder.

Rumlar, Osmanlı Devleti'nde Patrikhane'nin idaresi altında yürüttükleri eğitim faaliyetlerinde ana dillerinde eğitim görüyorlardı.

1912-1923 Yunan işgali altındaki İmroz ve Bozcaada'daki Rumlar eğitimlerine ana dillerinde devam etmişti. Sonuç olarak Adalarda eğitim 1927 yılına kadar Rumca idi. O dönemki devlet politikası, azınlıkların yeni kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlılığını artırmaktı. Bu amaç uğrunda da dil konusuna önem verilmişti.

Rumlar, alınmış olan bu kararı ve uygulanan politikayı; çocuklarının eğitimsiz bırakılması olarak algıladılar. Bu maddeye dayanılarak okullarının kapatılacağını iddia etmiş olsalar da 1151 sayılı kanunun 14. maddesinde sadece eğitimin Türkçe olacağı şartı bulunmaktaydı. Dil ve din derslerinin isteğe bağlı olarak Rumca verilebileceği ise maddede açıkça belirtilmişti. Bu durum, adalı Rumların anadillerini öğrenmelerinde bir engel olmadığını ispatı şeklinde yorumlanabilir.

2.4.4. Çok Partili Dönemde Gökçeada ve Bozcaada'da Eğitim Faaliyetleri

Tek Parti döneminde 1946 yılına kadar süren azınlık politikaları daha çok İstanbul Rumları üzerinde etkili olsa da 1151 sayılı kanunun Türkçe eğitim zorunluluğunu belirten maddesinin yürürlüğe girmesiyle Gökçeada ve Bozcaada'da tek partiye karşı olumsuz bir yaklaşıma sebep oldu.

Türkiye'de azınlıklar açısından büyük bir değişimin başlangıcı olan 14 Mayıs 1950 seçimleri, Gökçeada ve Bozcaada'da bulunan Rumların eğitim hayatında da iyileşmeleri beraberinde getirdi.

Çanakkale Milletvekili Ömer MART, 1151 sayılı kanunun 14. maddesinin kaldırılması yönünde girişimlerde bulundu ve karar komisyonlarca onaylanarak kaldırıldı (Güllü,2018).

2.4.5. “6-7 Eylül Olayları”

Bu dönemde adalı Rumların, Yunanistan'ı desteklediği ve Kıbrıs'ın Yunanistan tarafından ilhakı konusunda Yunanistan'ın yanında yer aldıkları yönündeki haberler

Türk basınında yer aldı. İmroz-Dereköy’de Kıbrıs’ın Rumlara verilmesi için dinî bir tören yapıldığı iddiası ortalıkta dolaştı. Hatta İstanbul Milletvekili Hacıpulos (Çakırbaş, 2019) İmroz’a gelip Rum cemaate “pek yakında adanın kaymakamı Rum, hâkimi de Rum olacaktır” dedi (İnkılap, 1958).

6 Eylül 1955 günü Selanik’teki Atatürk evinin bombalandığı iddiası üzerine İstanbul’da yaşayan Rumların evleri ve dükkânları yağmalandı. İstanbul, Ankara ve İzmir’de de olayların artması üzerine sıkıyönetim kararı alınarak gerginlik durduruldu. Bu durum Rumlar üzerinde büyük travmalara yol açtı. Tarihe “6-7 Eylül Olayları” olarak geçen bu durumun körüklenmesine, özellikle basının Rumlar aleyhinde yazdığı yazılar sebep olmuştur (Keser, 1970).

2.4.6. Rum Okullarının Kapatılması (1964)

1951 yılında 1151 sayılı kanunun Türkçe eğitim zorunluluğu getiren maddesinin kaldırılması; Gökçeada ve Bozcaada’da yaşayan Rumlar için yapılan en önemli değişikliktir. Kıbrıs meselesine rağmen adalarda eğitim sekteye uğramamıştır. Ancak 1960 darbesiyle oluşan dönemin konjonktürü Rum okulları üzerindeki baskıyı artırdı. Kıbrıs sorununun ülkedeki tüm Rumları zan altında bırakması ve aynı zamanda Yunanistan’la gerginleşen ilişkiler, adalarda bulunan Rumların eğitim hayatını olumsuz yönde etkiledi. 1960 darbesiyle beraber 1950-1960 yılları arasında Rum okullarıyla ilgili alınan kararlar ya iptal edildi ya da kısıtlandı.

1952 yılında Merkez Rum Okulu’nun idaresi için görevlendirilen İsak Anastasiyadis 7 Nisan 1961 yılında, okullarda Türk düşmanı Rum çocuklar yetiştirdiği iddiasıyla şikâyet edilerek Çanakkale Ceza Mahkemesine yollandı. Ancak şikâyetten sonra trenle seyahati esnasında öldürüldü. İsak Anastasiyadis’in ölümüyle ilgili herhangi bir açıklama yapılmadı (Stagia, 2005).

2.4.7. 1964 Yılı MGK Kararları

1960’lı yıllar azınlık politikalarında ciddi değişimlerin olduğu dönemlerdir. Darbe sonrası dış politikaya da bağlı olarak azınlık politikaları sertleşmişti. Yunanistan’ın ülkesindeki azınlıkları kontrol altına almak amacıyla kurmuş olduğu komisyona karşılık Türkiye de bir komisyon kurdu. Ülkedeki tüm azınlık gruplarını kontrol altına

almak amacıyla -buna Rumlar da dâhildir- 7 Kasım 1962 tarihinde 2B4869 sayılı gizli bir genelgeyle Azınlıklar Tâli Komisyonu (Hürriyet, 2004) kuruldu.

Komisyonun kuruluş amacı azınlıkların devlet güvenliğini tehdit edebilecek hareketlerini kontrol altına almaktı. Azınlıklar Tâli Komisyonu; İçişleri ve Dışişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, MİT Müsteşarlığı ve Milli Güvenlik Kurulu (MGK) üyelerinden oluşmuştu. Kurul, gizli olarak kurulmuş ve azınlıklarla ilgili almış oldukları kararları iktidarın onayını aldıktan sonra gerekli kurumlara havale etmiştir (Bali, 2009). 2004 yılında AB'ye uyum yasaları çerçevesinde Komisyon'un ismi "Azınlık Sorunlarını Değerlendirme Kurulu" olarak değiştirilmiş ve çalışmalarına devam etmiştir.

1964 yılı itibariyle Gökçeada ve Bozcaada Rumlarının göç etmelerinde bir sınır dışı etme kararı olmadığı, tersine MGK'nın 35 sayılı kararının etkili olduğu söylenebilir (Ek1: MGK 35 Sayılı Karar).

MGK'nın 17 Mart 1964 yılı 35 sayılı kararına göre İmroz ve Bozcaada'da alınması gereken tedbirler şunlardır:

1. Adaların kadastrounun yapılması: Kamuya ait tesisleri inşa etmek amacıyla adaların en verimli ve en önemli kısımlarında derhal kamulaştırma faaliyetine geçilmesi ve kamulaştırmanın ardından kadastro çalışmalarının yapılması.
2. İmroz'da metropolitin kişisel ehliyet ve nüfusu göz önüne alınarak, buraya aynı derecede kudretli bir müftü gönderilip, cami inşa edilmesi.
3. İmroz'da mahkûmların dışarıda iş görmesi esasına dayanan büyük bir infaz kurumu kurulması.
4. Devlet Üretim Çiftliği kurulması
5. İmroz'a Jandarma Taburu kurulması
6. Adaların turistik çekiciliğini azaltmak için 2. Yasak Bölge Statüsünün devamını sağlamak.
7. Adalara yerleştirilecek göçmenlerin tutunabilmeleri için iktisadi şartların hazırlanması ve göçmenler için cazibesinin artırılması. Rum halkın Türk göçmenlere karşı beslemekte oldukları antipati ve adaların şartları göz önünde tutularak tercihen bu şartlara mukavemet edebilecek, yerlerinde kalkındırılmalarına imkân görülmeyen Doğu Karadenizlilerin iskân edilmeleri.

Ayrıca raporda bu önerilerin yanı sıra Yunanistan'la bağlantılı olduğu düşünülen ve birçok köylerde muhtarlık yapan, Türk düşmanı olarak vasıflandırılan kişiler de isim isim açıklanmıştı (Ek-6: 1964-1969 yılları arasında İmroz'dan ayrılanların listesi).

2.4.7.1. Gökçeada (İmroz) Açık Tarım Cezaevi

1965 yılında Gökçeada (İmroz) ve Bozcaada'yla ilgili olarak hazırlanan MGK raporuna istinaden Gökçeada (İmroz) Açık Tarım Cezaevi açıldı. Cezaevi Dereköy'e bağlı Pirgos bölgesinde ve Foça Açık Cezaevine bağlı olarak kuruldu. 1000 hükümlünün barınabileceği, büyük oranda tarımsal faaliyetin yapılmasına dayalı ve hayvancılığın yapıldığı bir mimarideydi (Aziz, 1973).

Cezaevi büyük bir araziye konuşlandırılacağı için kompleks şekilde örgütlenmiş olup, mevcut alan yeterli gelmeyince Rumlara ait 22.555 dekarlık alan kamulaştırıldı.

Bu durum, cezaevinin kuruluşuyla toprakları ellerinden alınan Rumların ekonomik problemler yaşamalarına sebep oldu ve göçlere zemin hazırladı. Cezaevinin yapılmasıyla arazileri kamulaştırılan ailelerin tek uğraşları olan tarımsal faaliyetler sekteye uğrayınca ve hayvancılığa yönelenler de bazı kısıtlamalarla karşılaşınca aileler çözümü göç etmekte buldular (Cengiz, 2019).

Dereköy civarında bulunan Pirgos mevkesine inşa edilen cezaevi için Dereköylülerin topraklarına el konulması, 300 kişinin İstanbul ve Avustralya'ya göç etmesine sebep oldu.

Bir müddet sonra adada kalan sınırlı sayıdaki Rumlar için asayiş problemleri baş göstermeye başladı. Yıllardır sakin bir hayat süren adalılar, hükümlülerin adaya getirilmesiyle beraber çeşitli güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya kaldılar. Örneğin cezaevinden kaçan bir mahkûmun Hristo adında bir Rum'un evini soyması gibi münferit bazı olaylar yaşandı (Kale, 1967).

Tarım cezaevi bir süre sonra işlevini yitirerek 1992 yılında kapandı. Cezaevi arazisine ise Şirinköy iskân köyü kuruldu.

2.4.7.2. Devlet Üretim Çiftliği

Devlet Üretim Çiftlikleri, 1949 yılında kabul edilen “Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü Görev ve Kuruluş Kanunu” çerçevesinde kurulmuştur. Kanunun 1. maddesinde çiftliklerin amacı, “Yurt çiftçiliğinin zirai verimliliğini artırmak, istihsalini çeşitlendirmek ve mahsulün kalitesini yükseltmek amacıyla iyi tohumluk, damızlık ve fidan ihtiyacını sağlamak, tarım alanında çiftçiye yönelik örneklik ve öğreticilik” olarak tanımlanmıştır (T.C. Resmi Gazete, Sayı: 7231).

MGK kararları doğrultusunda İmroz’da 1964-1969 yılları arasında toplamda 3320.668 dönümlük arazi istimlak edilerek, TİGEM (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü)’e bağlı Devlet Üretim Çiftliği kuruldu (Ek-5 MGK Kararları)

1966 yılında kurulan Devlet Üretim Çiftliklerinin kurulmasıyla Van’da yaşayan Kürt vatandaşlar da adaya göç ettiler. Ancak bu göç, devlet eliyle gerçekleşmemiştir. Memleketlerinde işsizlik sorunu yaşayan insanlar, adada kurulan bu çiftlikte daimî işçi olarak çalışmaya başladılar. Kendi iradeleriyle adaya gelen Kürt vatandaşların, zamanla ailelerini ve yakınlarını da adaya davet etmeleriyle adada kalacak yer sorunu yaşandı. Devlet eliyle gelmedikleri için de adayı terk eden Rumların evine yerleşmeye başlayan vatandaşlar sebebiyle Rumlar ziyadesiyle rahatsız olmaya başladılar.

Rumların adaya gelenleri hoş karşılamamalarının bir diğer sebebi de Kürtler ile Rumların kültürel farklılıkları idi. Daha çok Kaleköy ve Dereköy’e yerleşen Kürt vatandaşlar bugün adada nüfuz sahibi olmuş durumdadırlar (Babül, 2003).

2.4.7.3. Adaların Askeri Yasak Bölge Statüsü

Gökçeada (İmroz) ve Bozcaada Lozan Antlaşması’nda Boğazlar bölgesinin askerden arındırılması maddesiyle askerden arındırılmıştı. 1936 yılında imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi’yle adaların bu statüsü sonlandırıldı.

1964 yılındaki MGK kararları çerçevesinde adaların eski statüsü aynı şekilde devam etti ve askerden arındırılarak, askeri yasak bölge kapsamına alındı. Bu, adayı ziyaret etmek isteyen yabancıların, Çanakkale Valiliği’nden özel izin almaları gerektiği anlamına geliyordu. Buna karşın Türk vatandaşı olanlar adaya geldiklerinde, neden ziyaret edecekleri sorularak girişlerine izin veriliyordu (Akşam,1964).

1964'den sonra adayı terk eden Rumlar, tekrar adayı ziyaret etmek istediklerinde özel izin almak suretiyle ziyareti gerçekleştirebiliyorlardı. Bu durum 1990 yılına kadar devam etti. 1993 yılında her iki adanın askeri yasak bölge statüsü kaldırılarak, özel izin alma zorunluluğu sona erdi. Bu kararın alınmasında AB uyum politikalarının etkili olduğu düşünülmektedir. Rumların yurtdışında oluşturmuş olduğu diasporanın ve adayı ziyaret edemedikleri noktasında şikâyetleri de bu sorunun çözülmesinde etkili olmuştur (Babül, 2012).

2.4.7.4. Gökçeada (İmroz)'da Kurulan İskân Köyleri

Lozan Antlaşması'ndan sonra adaları terk eden Rumların yerine ilk muhacir göçü 1947 yılında Trabzon'dan 15 aileyle olmuştur (Saygı, 1988). Bu göç, adaya devlet eliyle yapılan ilk iskân olması sebebiyle önemlidir. Ayrıca Oniki Adanın 1947 yılında İtalya'dan Yunanistan'a devriyle aynı dönemde gerçekleşmesinin de tesadüf olmadığı düşünülmektedir (Papuççular, 2019).

1947 yılında Gökçeada (İmroz) merkez ve Dereköy'de toplamda 50 ev yapıldı. Hatta 1945 yılında Lavros ve Kutlumuşlu Manastırlarının arazilerine el konulduğu ve buralara göçmenler için ev yapıldığı da iddia edildi (Stagia, 2005).

Devlet tarafından yapılmış olan evlere 22 Şubat 1947 günü yerleştirilen ailelere 12 dönüm arazi de verildi. 1973 yılında kurulan ilk mahalle olan Şahinkaya, devlet destekli ilk yerleşimin yapıldığı ve Dereköy'de kurulan bir iskân mahallesidir. MGK raporunda "Rum halkın Türk göçmenlerine karşı beslemekte oldukları antipati ve yerlerinde kalkındırılmalarına imkân görülmeyen Doğu Karadenizlilerin iskân edilmeleri" kararı uygulanarak Trabzon Çaykara'ya bağlı Şahinkaya köylüleri adaya getirildi (Ongan, 2012).

Köy olarak Uğurlu köyü, 1985 yılında kurulmuştur. Termik santral ve baraj yapımı nedeniyle Muğla-Milas ve Burdur'dan 460 kişinin getirilmesiyle kurulmuş olan köy, günümüzde turist çeken bir yerleşim yeridir. Ayrıca Samsun'dan da birkaç aile Uğurlu köyüne yerleştirilmiştir. Onlara da devlet ev ve tarım yapabilmeleri için arazi vermiş olup, şu sıralar evlerinin belli kısmını kullanarak veya arazilerinin üzerine kurdukları turistik mekânlarla kazanç elde etmektedirler.

Yenibademli köyü, Isparta'dan getirilen göçmenler tarafından kurulan iskân köylerindedir. 1979'da baraj yapımı esnasında köyleri sular altında kalan vatandaşlar, başka yerlere göçmek zorunda kaldılar. Ayrıca Karadeniz'den yaklaşık 130 aile buraya yerleştirilmişti (Ekin,2019). Balıkçılık yapmaları için getirilen 25 aileye 10'ar dönüm arazi verilmiştir. (Babül, 2012).

1992 yılında yapımına başlanan ancak iskânın 2000 yılında gerçekleştirildiği Şirinköy'e Bulgaristan'dan 128 hane yerleştirilmiş olup, Erzurum'dan 15 ve Hatay'dan da 6 aile getirilmiştir.

2000 yılında iskâna açılan Eşelek köyü ise Çanakkale'nin Biga ilçesinde yapılan Bakacak Barajı'nın köylerini sular altında bırakması sonrası yerleştirilen vatandaşlar tarafından oluşturulmuştur (Kahraman, 2005).

2.5. İmroz İsminin Gökçeada Oluşu

1964 yılı itibariyle Gökçeada (İmroz) ve Bozcaada nüfusu Rumlar aleyhine değişiklik göstermeye başlamıştı. 17 Eylül 1965 yılında alınan kararla 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 2. maddesi gereğince Gökçeada (İmroz) ve Bozcaada'da köy isimleri Türkçeleştirildi (Ek-7; İmroz ve Bozcaada'da Bulunan Bazı Yerlere Verilen Türkçe İsimler).

1970 yılında Vilayet İdare Heyeti ve İl Genel Meclisi'nin aldığı kararla adanın ismini Gökçeada yaptı (Devrim, 1970). Bozcaada'yla isim benzerliği sebebiyle adaya Gökçeada ismi verilmiştir. Ancak bu kullanım Rumlar arasında pek yaygın değildir. Rumlar kendilerini "İmrozlu" olarak tanımlamaktadırlar. Adaya sonradan yerleştirilen vatandaşlar ise kendilerini "Gökçeadalı" olarak tanımlamaktadırlar. Bu söylem, Rumların tarihsel bağlarını devam ettirmek istedikleri şeklinde görülebilir (Münüsoğlu, 2017).

2.6. Gerontoloji

Gerontoloji, yaşlanma ve yaşlılık olguları üzerine ampirik bilgiyi ulusal ve uluslararası araştırma programları kapsamında üreten, farklı bilimlerin teori, kavram, yöntem ve bulgularını kendi perspektifinden yorumlayarak yaşlanma olgusunu tarif eden, açıklayan ve öngörü ortaya koyan bir bilim dalıdır (Tufan, 2021).

Resmi Gazete’de yayınlanan ve Mesleki Yeterlilik Kurumu’nun gerontolog mesleğini onayladığı raporda gerontoloji tanımı şu şekilde yapılmaktadır: “*Gerontoloji, yaşlanma ve yaşlılık süreçlerine ilişkin bilimsel araştırmaları gerçekleştiren, bulgulara dayalı olarak aktif yaşlanma politikaları üreten, yaşlanma ve yaşlılıkla ilgili var olan teorik yaklaşımları değerlendiren ve yenilerini oluşturan, uygulamalı çalışmaları sürdüren, toplumsal yaşam içinde sadece yaşlıları değil, tüm kuşakların yaşlanma süreçlerine ilişkin interdisipliner bir perspektifle sosyal, ekonomik, kültürel boyutları analiz eden bilim dalıdır*” (T.C. Resmi Gazete, Sayı: 29868).

2.7.1. Yaşlanma ve Yaşlılık

Gelişmekte olan veya az gelişmiş ülkelerde nüfus artış hızı yükselirken, gelişmiş ülkelerde nüfus dramatik bir şekilde azalmakta ve doğum oranları düşmektedir. Dolayısıyla doğumda beklenen yaşam süresi artmış, bu durum yaşlı nüfusun artmasına sebebiyet vererek yaşlanma olgusunu ortaya çıkarmıştır. Demografik değişim ve dönüşüm sürecinde yaşanan bu gelişmeler yaşlı, yaşlanma ve yaşlılık kavramlarının daha net bir şekilde açıklanması ihtiyacını göstermektedir. Toplumda bu kavramlar birbirleriyle aynıymış gibi algılansa da aralarında farklılıklar vardır (Kurtkapan, 2018).

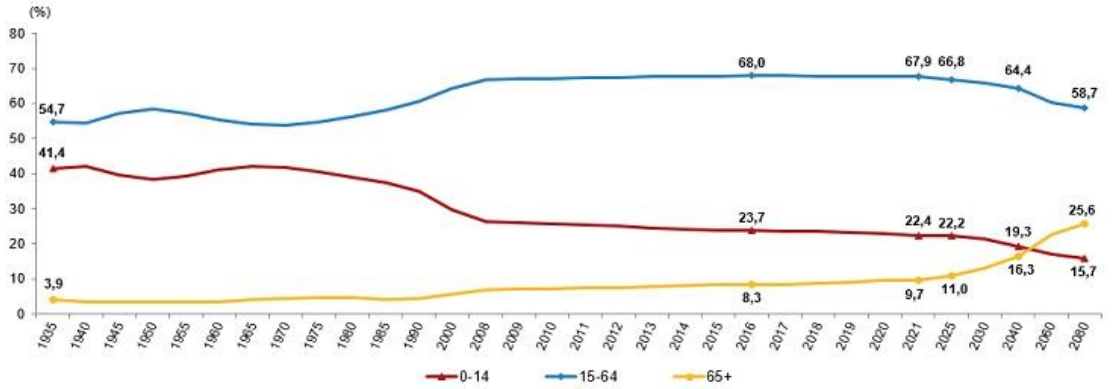
Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) yaşlılığın 65 yaşında başladığını kabul etmektedir. Yaşlanma ise organizmanın ana rahmine düştüğü zamandan başlayıp daha çok bireysel ve biyolojik temelli periyodu ifade etmektedir. Bunun yanında yaşlılık; tüm yaşanan ömrün bir kesimini ifade eden ve bir yaştan sonra başladığı kabul edilen, sosyal etkileri kapsamaktadır (Tufan, 2002; Tuna ve Tenlik, 2017; Kurtkapan, 2018). Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği’ne göre huzurevi hizmetinden yararlanacak yaşlı bireyler, “*sosyal ve ekonomik yönden eksikliklere sahip, ikincil bakım zorunluluğu olan ve tek başına yaşamını idame ettiremeyen 60 yaş ve üzerindeki kişilerdir*” (T.C. Resmî Gazete, Sayı: 24325).

TÜİK (2021) verilerine göre 2020 yılı itibariyle Türkiye’deki yaşlı nüfus genel nüfusun %9,7’sini oluşturmaktadır. Yani Türkiye’nin artık genç bir ülke olmadığı söylenebilir.

2.7.2. Türkiye’de Yaşlı Nüfus

TÜİK (2021)’e göre, Türkiye’deki 65 yaş ve üzeri nüfus 2016 yılında 6 milyon 651 bin 503 kişi iken son beş yılda %24 artarak 2021 yılında 8 milyon 245 bin 124 kişiye ulaşmıştır. 65 yaş ve üzerindeki kişilerin %44,3’ü erkek, %55,7’si kadındır. 65 yaş ve üzeri nüfus 2016 yılında toplam nüfus içerisinde %8,3 iken, 2021 yılında %1,6 artarak %9,7 olmuştur.

Bu oranın 2025 yılında %11,0, 2030 yılında %12,9, 2040 yılında %16,3, 2060 yılında %22,6 ve 2080 yılına gelindiğinde ise %25,6 olacağı tahmin edilmektedir (<http://data.tuik.gov.tr>, Erişim Tarihi: 18 Mart 2022) (Şekil 2.2.).

Şekil. 2.2. Yıllara Göre Yaş Gruplarının Toplam Nüfus İçerisindeki Gözlenen ve Beklenen Yüzdeleri

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları, 1935-2000

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2008-2021

TÜİK, 2018 Nüfus Projeksiyonları, 2025-2080

2.7.2.1. Türkiye’de İl Bazında ve Gökçeada’da Yaşlı Nüfus Oranları

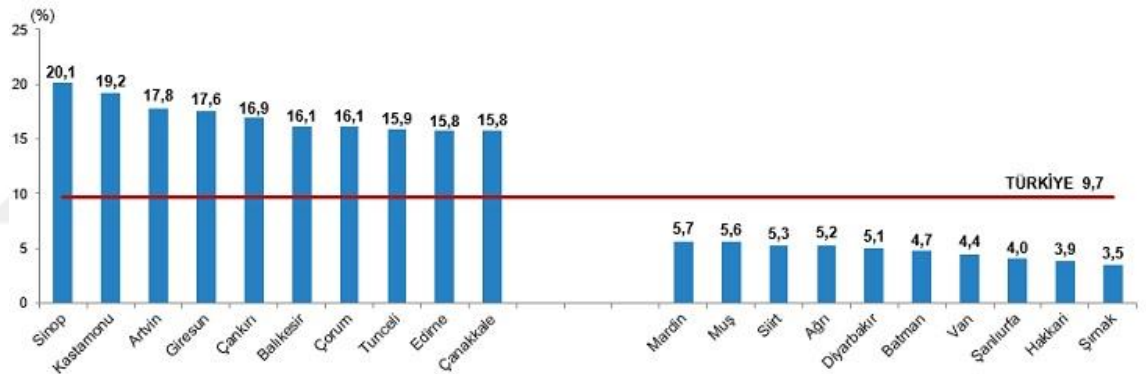
Türkiye’de 2021 yılında en yaşlı il %20,1 ile Sinop’tur. Sonrasında %19,2 oranıyla Kastamonu ve üçüncü olarak da %17,8 ile Artvin gelmektedir. Şırnak, %3,5 ile yaşlı nüfus oranının en az olduğu ildir; %3,9 ile ikinci sırada Hakkâri, %4,0 ile üçüncü sırada Şanlıurfa bulunmaktadır (<http://data.tuik.gov.tr>, Erişim Tarihi: 18 Mart 2022).

Şekil 2.3.’te görüleceği üzere Çanakkale ili Türkiye’deki en yüksek yaşlı nüfusa sahip illerden biridir. 10337 kişinin yaşadığı Gökçeada’nın %35’ini genç nüfus, %47’sini orta nüfus, %18’ini ise yaşlı nüfusun oluşturduğu saptanmıştır.

(<https://www.endeksa.com/tr/analiz/canakkale/gokceada/demografi>, Erişim Tarihi: 25 Mayıs 2022).

Ersoy Soydan'ın 2008 yılındaki bir yazısına göre 2005 yılında Gökçeada'da ikamet eden Rum nüfusu 167 kişidir ve bu kişilerin çoğunluğu 70 yaşından büyüktür (<https://www.gokceadahberim.com>, Erişim Tarihi: 25 Mayıs 2022). Güncel verilere erişilememesine karşın araştırma kapsamında Türkiye'deki yaşlı nüfusunun artışına paralel olarak Gökçeada'daki Rumlar içerisindeki yaşlı nüfusun halen oldukça fazla olduğu söylenmektedir.

Bu çalışma; Gökçeada özelindeki azınlık nüfusun çoğunluğunun yaşlı olduğu göz önünde bulundurularak tasarlanmış ve Gökçeada'da ikamet eden yaşlı Rumlar hakkında araştırma yapılmasının bu kişilerin algılamalarını, sorunlarını ve yaşam biçimlerini anlamaya ve çözümler üretmeye katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

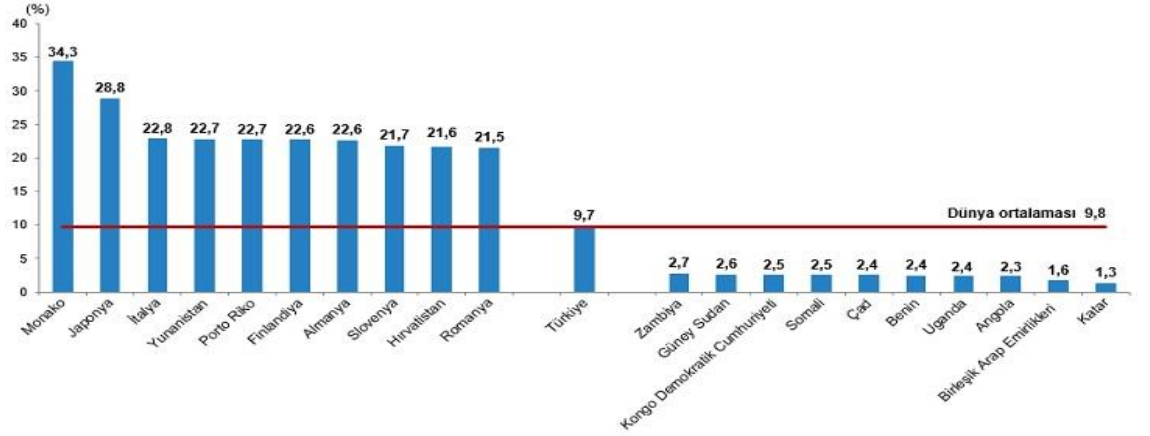

Şekil 2.3. 2021 Yılındaki Türkiye'de İl Bazında Yaşlı Nüfus Oranları

Kaynak: TÜİK, Yaşlı Nüfus Oranının En Yüksek ve En Düşük Olduğu 10 İl, 2021.

2.7.3. Dünya'da Yaşlı Nüfus

Yapılan tahminlere göre dünya nüfusunun 2021 yılında 7 milyar 831 milyon 781 bin 605 olduğu, toplam nüfus içerisindeki yaşlıların 764 milyon 321 bin 142 kişi olduğu tahmin edilmektedir. Buna göre Dünya nüfusunun %9,8'i yaşlıdır. Bu ülkeler arasında en yaşlısı %34,3 ile Monako, sonra %22,8 ile Japonya ve üçüncü olarak %22,8 ile İtalya'dır. Sıralamaya dâhil edilen 167 ülke arasından Türkiye 68. sırada bulunmaktadır (<http://data.tuik.gov.tr>, Erişim Tarihi: 18 Mart 2022) (Şekil 2.4.).

Şekil 2.4. Ülkelerin 2021 Yılındaki Yaşlı Nüfus Oranları Sıralaması

Kaynak: TÜİK, Yaşlı Nüfus Oranının En Yüksek ve En Düşük Olduğu 10 Ülke.

2.8. Yaşam Durum Konsepti

Yaşam Durum Konsepti, insan-çevre ilişkisinde bireyi etkileyen problemlere odaklanmaktadır. Fakat problemlerin yönetiminden farklı olarak olanakların, fırsatların ve bireylerin oyun alanlarının yönetimiyle ilgilenmektedir (Tufan ve ark. 2016). Bireyin ön planda olduğu bir tasarım olan yaşam durumu konseptinde, oyun alanları olarak kavramsallaştırdığı ise kişilerin bireysel iradeleriyle ve istekleri doğrultusunda gerçekleştirecekleri eylemleri, yaşam alanlarını belirtmektedir.

Yaşam durumu; kişisel kabiliyetlere, ihtiyaçlara, hayat tecrübesine sahip ve bu tecrübeleri yaşayan, hayata geçiren ve kararlar veren bireylerin yaşam alanı şeklinde tanımlanmaktadır (Backes ve Clemens, 2013).

Yaşam durumu konseptinin temel ilkesi, her bireyin kendi bireysel ihtiyacına göre kaynakların oluşturulmasını ve uygun hizmetlerin planlanmasını kapsar (Tufan, 2016). Bireylerin öz kaynakları ve yeterliklerini temel alarak, kendilerine uygun modelin geliştirilmesi yani uygun hareket alanlarının tasarlanması bu konsepti oluşturmaktadır.

Yaşadığımız evrende her alanda çeşitli değişim ve dönüşümler gerçekleşmektedir. Kişilerin sosyal çevreyle sosyal çevrenin de kişilerle etkileşimi söz konusudur. Sosyal çevrenin yani toplumun durumu değiştikçe, kişilerin de kendi bireysel yeterlikleri ve kaynaklarında değişimler meydana gelmektedir. Bu etkileşim ve dönüşüm çemberi devam ettikçe, kişilerin ihtiyaçları da artacaktır. Kişilerin bireysel kapasiteleri ve bu

kapasitelerinin yeterlikleriyle fiziksel çevreden gelen uyarıcı kaynaklar arasında bir denge kurulmalıdır (Tufan, 2016).

Kısacası, kişilerin ve yaşadıkları sosyal çevredeki sorunların tespit edilmesi için öncelikle problem oluşturan durumların saptanması gerekmektedir. Sonrasında bireyin ihtiyacına yönelik bir yol haritası, eğitim ve modeller kurgulanmalıdır. Bu tasarım, müdahale gerontolojisi adı altında kodlanmış olup, birçok alanda uygulanabilirliğe sahiptir. Kişinin hâlihazırdaki durumuna yönelik olarak optimalleşme, önleme (prevensiyon), rehabilitasyon ve tersinmez değişimlerin idaresi gerçekleşmiş olacaktır.

Gerontolojinin alt kollarından olan müdahale gerontolojisinin altyapısı teorik bilgilerden oluşmakta olup kurgulanmış davranış değişimleriyle ilgili gerontolojik planları içine almaktadır (Tufan, 2019).

Ursula Lehr (1979)'e göre gerontolojik intervansiyon; kişilerin psikososyal yönden iyi olma haline ulaşarak ileri yaşlara gelebilmeleridir. Petzold (1979), yakın bir görüşü paylaşarak, kişilerin yaşam kalitelerinin artırılması, ilerletilmesi ve korunması olarak ifade etmektedir (Tufan, 2015). Tüm bu söylemler intervansiyon gerontolojisinin bireylerin fiziksel ve psikolojik sağlıklarının devamlılığı için bir şart olduğu hem de daha iyi olmalarına yardımcı olacağı şeklinde ifade edilebilir.

Gerontolojik müdahale, kişilerin bireysel yaşamlarının sermayesi ve kaynaklarının muhafazasıyla ilgili olup, bu sermayelerinin korunması ve kayıplarının önlenmesiyle ilgilidir. Bu müdahale, kişinin ana rahmine düştüğü zaman periyodu ile yaşamının sona erdiği ana kadar ki süre olup, bireyin yetenek, beceri ve yeterliklerinin hâlihazırdaki psikososyal çevresi ve olanaklarına ulaşabilirliğiyle ilgilidir. Planlanacak strateji ve politikaların bu tanımdan yola çıkarak oluşturulması büyük önem arz etmektedir. Kişilere kaliteli bir yaşam döngüsü sunmak ve iyi olma hallerinin devamını sağlamanın yolu, onlara bu farkındalığın erken yaşlardan itibaren aşılması, bireysel sermayelerinin korunmasını ve iyilik hallerinin devamını sağlayarak, muhtemel kayıplarının önüne geçmektir. Kişilerin kendilerine uygun bir model ile yaşam alanlarının organize edilmesi neticesinde müdahale gerontolojisi amacına ulaşmış olacaktır (Tufan ve ark., 2016).

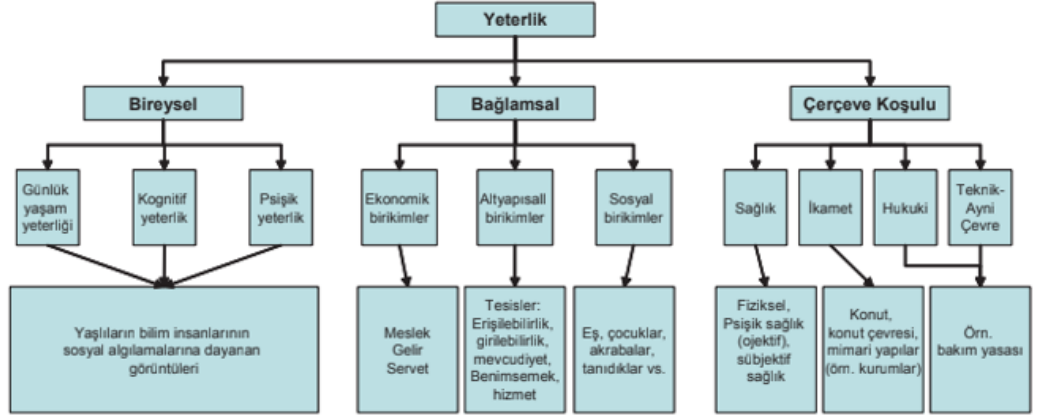
“İnsan, hayatı boyunca içinde yaşadığı sosyal sistemin koşulları altında kendisi ve çevresi arasında en iyi uyumu sağlamanın ve bağımsızlığını en üst düzeye çıkarmanın uğraşını verir” (Martin ve Kliegel, 2005).

Bunun anlamı yaşam durumu konsepti çerçevesinde; sosyal sistemin yaşlıların durumuna uygun hale getirilerek, ruhunda yer alan bağımsızlık mücadelesinde yeni oyun alanları oluşturulmasıdır. Kısaca yaşlıların uyumunu beklemek yerine, sosyal sistemin yaşlı bireyin istek ve ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesini beklemek, yaşam durumu konseptinin temel amacını oluşturmaktadır (Tufan,2016).

Hans Thoma (1998), yaşlı bireylerin sosyal durumlarının tanımlanmasının dışına çıkarak, çeşitli *yeterliklerine* dikkat çekmektedir. Schulz-Nieswandt (2006)’ın yaşam durumu konseptinde, *ekonomik, sosyal ve psikik yeterlikler*, **günlük yaşam yeterliği** olarak kabul edilmektedir.

Yaşam durumu; kişi ve sosyal çevresi arasındaki etkileşime dayanan, bireysel sermayelerle (rezerv) ifade edilen bir teoridir. Kişinin günlük yaşam yeterliğinin yanında *bilişsel ve psikik yeterliği* de **bireysel birikimler** olarak ifade edilir. Kişinin çevresinde yer alan özelliklerden *ekonomik, altyapısal ve sosyal birikimler* ise **bağlamsal yeterlikler** olarak ifade edilir. Kişinin iyilik hâli (sağlık durumu), ikamet ve ikamet çevresi, trafik sistemi, teknik-aynî çevre ve altyapı özellikleri **çerçeve koşulu** başlığı altında yer almaktadır (Schulz - Nieswandt, 2006).

Yukarıda bahsedilen yeterlikler; bireyin hayatında meydana gelen değişim, gelişim ve kayıpları bilişsel ve emosyonel dışa vurumlarla harekete geçirme potansiyelidir. Aşağıda Schulz – Nieswandt’ın (2006) yaşam durum modelinde ifade etmiş olduğu “*yeterlik*” kavramının göstergeleri bulunmaktadır (Şekil 2.5.).

Şekil 2.5. Schulz – Nieswandt (2006)’a Göre Yaşam Durum Modelindeki Yeterlilikler

İhtiyaçlar, bu konsepti ortaya çıkaran bir etken değildir. Yaşam durumu konseptinde bireyin kendi ihtiyaç ve sorunları hakkında farkındalığının son derece yüksek olduğu, dış uyaranlar tarafından sorunları ve çözüm yolları konusunda yönlendirilmeye gerek duymadığı varsayılır. Beklenen ve yapılması istenen tek durum; ihtiyaç duyulan oyun alanlarının oluşturulması ve bu alana katılım sağlayabilmesi için gerekli olanakların ortaya konmasıdır (Tufan, 2021).

Yaşam durumu konseptinde kişi, toplumun sırtındaki kambur olarak değil, “bireysel yetenekleri olan bağımsız bir aktör” şeklinde tanımlanır. Bu bireyin cinsiyetinden, dış görünüşünden, yaşından ve diğer özelliklerinden tamamen bağımsız olarak kabul edilir (Tufan, 2021).

3. GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı

Gökçeada'da yaşayan yaşlı Rumların yaşlanma süreçlerini ve yaşlılığını nitel araştırma ile incelemek ve azınlıkların yaşlanmasıyla ilgili nicel araştırmalar için denenebilir hipotezler ortaya çıkarmak araştırmanın amacıdır.

3.2. Araştırmacının Cevabını Aradığı Sorular

Araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

“Rum asıllı kişilerin sosyal olarak standartlaşmış ve kültürel olarak kodlanmış dünyasında yaşlanma ve yaşlılık nasıl temsil edilmektedir?”

“Azınlık olmanın yaşlanma süreçlerine ve yaşlılığa etkileri var mıdır? Varsa, nelerdir?”

“Öncelikle hangi sorunların çözülmesi gerekmektedir?”

“Bunları çözecek kaynakları var mıdır? Varsa, nelerdir?”

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada nitel yöntem kullanılmıştır. Katılımcılar 60 yaş ve üzeri olan erkeklerden, yaşlılığın “tipik örnekleri” arasından bilinçli olarak seçilmiştir. Veri toplama tekniği olarak yarı-yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Sahada yaşama deneyiminin katkısıyla yapılan gözlemler de ilave edilmiştir.

Rumların yaşlı üyelerinin yaşlanma süreçleriyle nitel araştırmada yaşlı Rum vatandaşlarımızın yaşlanma biyografileri incelenerek “biyografik araştırma yöntemi” kullanılmıştır. Bunun için gerekli olan verinin toplanması ve değerlendirilmesi için “problem merkezli” görüşmeler yapılmış ve bireysel vakaların nitel analizi, yani kâğıda aktarılan mülakatların incelenmesi, nitel araştırmacılık alanında önemli bir yeri olan “nitel içerik analizi” ile gerçekleştirilmiştir.

3.4. Katılımcılar

Nitel araştırmalarda aktarılabirliği kanıtlamak için örnekleme seçiminin nasıl yapıldığı, katılımcıların özellikleri ve ortam açıkça belirtilmelidir (Sharts-Hopko,2002). Nitel araştırmalarda en sık kullanılan örnekleme yöntemleri amaçlı, rastgele, gönüllü ve evren örneklemlerdir. Amaçlı örneklemlerde araştırmacılar katılımcıları çalışma için en uygun özelliklerine göre belirler. Örneğin, katılımcılar çalışılan konuyla ilgili önceki deneyimleri ya da bu konu hakkındaki bilgileri nedeniyle seçilebilir.

Araştırma sürecini açık, net ve ayrıntılı bir şekilde tanımlamak araştırmacının görevidir. Böylelikle, çalışmanın teorik çerçevesinin yeterince ayrıntılı ele alınması benzer çalışma yapacak araştırmacıların, tanımlanan katılımcıların özelliklerine göre çalışmanın farklı bir ortamda yapılıp yapılamayacağına karar vermesini sağlar. Çünkü bu şekilde bir grup ya da ortamdaki elde edilen sonuçlar farklı grup ya da ortamlara aktarılabirir.

Bu çalışmada; yaşlılığın tipik örnekleri arasından bilinçli olarak seçilen 60 yaş ve üzerindeki kişiler, birbirinden farklı özellikler sahip olup, alınan yanıtların doygunluğa ulaştığıının tespit edilmesi ve bilgilerin kendini tekrarlaması üzerine çalışma 7 Rum erkek bireyle sürdürölmüştür.

3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama tekniği olarak yarı-yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Ayrıca sahada yaşama deneyiminin katkısıyla yapılan gözlemler ilave edilmiştir. Rumların yaşlı fertlerinin yaşlanma süreçleriyle ilgili nitel araştırmada “biyografik araştırma yöntemi” ile (Fuchs,1984) çalışılmıştır.

Araştırmada, yaşlı Rum vatandaşlarımızın yaşlanma biyografileri incelenmiştir. Bunun için gerekli olan verinin toplanması ve değerlendirilmesi için “problem merkezli” görüşmeler yapılmış ve bireysel vakaların nitel analizi, yani kâğıda aktarılan mülakatların incelenmesi, nitel araştırmacılık alanında önemli bir yeri olan “nitel içerik analizi”yle gerçekleştirilmiştir (Mayring,2003).

Bazı araştırmacılar, örnekleme büyüklüğünün bir standarda bağlanamayacağını, çünkü nitel çalışmaların neticelerinin tüm evrene genellemeyeceğini, birkaç vakanın (ör.

bireyler, gruplar) yeterli geleceğini vurgulamışlardır (Collins, Onwuegbuzie ve Jiao, 2006; Onwuegbuzie ve Leech,2007).

Bazı araştırmacılar ise nitel çalışmaların gücünün başka yollarla değerlendirilebileceğini vurgulamışlardır. Nitel çalışmanın g analizi yeteri kadar örneklemle etkili bir şekilde ortaya konmasıyla gösterilir (Luborsky ve Rubinstein, 1995). Araştırmacılar, uygun örneklem büyüklüğünü tespit etmeden evvel veri doğunluğunun olduğu benzer çalışmaları incelemelidir (Onwuegbuzie ve Leech, 2007).

Nitel araştırmalarda, konuya dair yeterli veri/bilgiye ulaşıncaya kadar araştırma devam eder ve yeni bir veriye ulaşılmadığı veya verilerin tekrarlandığı noktaya varınca veri toplama işi sona erer (Layder, 2015).

Bu çalışmada; yaşlılığın tipik örnekleri arasından bilinçli olarak seçilen 60 yaş ve üzerindeki kişiler, birbirinden farklı özelliklere sahip olup, alınan yanıtların doğunluğa ulaştığının tespit edilmesi ve bilgilerin kendini tekrarlaması üzerine alışma 7 Rum erkek bireyle srdrlmştr.

Nitel veri analizi programlarının arasında NVivo, Maxqda ve Atlas, sıkça tercih edilmektedir (elik, Baykal ve Memur,2020). Nitel veri analizinde, verileri analiz eden araştırmacıdır. Nitel veri analizi programları; verileri depolama, kodlama, geri çağırma ve bir araya getirme noktasında araştırmacıya kolaylık sağlar. Neyin kategori, neyin kod olacağına, hangi kodların geri ağırılacağına araştırmacı karar verir (Corbin ve Strauss, 2008; Patton, 2014, akt. elik, Baykal ve Memur, 2020).

Bu araştırmada elde edilen veriler, içerik analiziyle incelenmiş; görüşme, gözlem ve dokümanlar aracılığıyla toplanan verilerin kodlanması, ana kategorilerin belirlenmesi, kodların ve ana kategorilerin anlamlı şekilde düzenlenmesi ve bulguların yorumlanması aşamalarından oluşmaktadır (Karataş, 2015).

Bu araştırmada, biyografik araştırma yöntemiyle elde edilen ses kayıtları “Maxqda” isimli nitel ve karma yöntem araştırmalarda kullanılan veri analizi programına aktarılıp katılımcıların görüşme boyunca söyledikleri, değiştirilmeden olduğu gibi deşifre edilmiştir. Katılımcıların yarı yapılandırılmış sorulara vermiş oldukları yanıtlar üzerinden altı temada (yaşlılık algısı, adada yaşam, yaşlılık algısının kuşaklararası

değişimi, kuşaklararası ilişki ve iletişim, bakıma muhtaçlık kavramı, adanın temel ihtiyaçları) ele alınan bu çalışmada elde edilen veriler hangi temaya uygunsa o temanın altında kodlanmıştır.

3.6. Çalışma Takvimi

Araştırma, 27 Mayıs 2021 ile 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Hazırlık için 2 ay ayrılmıştır. Buna paralel olarak mülakatlara başlanmış, mülakatlara 2 ay ayrılmıştır. Mülakatlara paralel olarak deskripsiyon süreci gerçekleştirilmiş, bunun için de 2 ay ayrılmıştır. Kâğıda aktarılan görüşmelerin analizine 3 ay ayrılmıştır. Buna paralel olarak analizlerin sonuçları yorumlanmış ve yeni hipotezler tasarlanmış, buna da 3 ay ayrılmıştır. Metinlerin incelenmesi, yorumlanması ve hipotezlerin tasarımı tamamlandıktan sonra tez sonuç raporun hazırlanmasına başlanmış, buna 4 aylık bir süre ayrılmıştır.

	1 ay	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hazırlık	■	■										
Mülakatlar		■	■									
Deskripsiyon			■	■								
Analiz				■	■	■						
Değerlendirme						■	■	■				
Yorum ve hipotezler							■	■	■			
Raporlama									■	■	■	■

3.7. Araştırmanın Etik Boyutu

Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından alınan 01.12.2021 tarihli 838 sayılı kararı gereği, “Gökçeada’da Yaşayan Rumların Yaşlanma ve Yaşlılık Deneyimleri Üzerine Nitel Bir Araştırma” isimli bu tez çalışması için etik kurul onayı alınmış olup, araştırma bu kapsamda gerçekleştirilmiştir (EK-2). Katılımcılara araştırmanın açıklanması, kimliklerinin gizliliği ve soruların cevaplanmasıyla ilgili bilgilerin aktarılması EK-3’teki Aydınlatılmış Onam Formu ile gerçekleştirilmiş ve onayları alınmıştır.

3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları

Gökçeada'da yaşayan yaşlı Rumların yaşlanma ve yaşlılık süreçlerinin araştırıldığı bu çalışmanın bulguları Çanakkale ili Gökçeada ilçesiyle sınırlıdır. Daha kapsamlı değerlendirme yapabilmek ve genellemelere ulaşabilmek için daha fazla ilde ve daha fazla sayıda benzer araştırmanın yapılması yararlı olacaktır. Araştırmacının çalışma koşulları ve çalışmacı kimliğinden (yedek subay olarak askerlik görevini yapıyor olması) kaynaklanan nedenlerden dolayı belirli zaman aralıklarında- mesai saatlerinde- alan araştırması ve görüşmeler yürütülemediği. Bu nedenle araştırmanın sınırlanmasında, zaman sınırlılığı ve çalışmacı kimliği temel belirleyiciler olmuştur. Elde edilen verilerden yola çıkılarak ulaşılan sonuçlar, görüşülenlerin sorulan sorulara verdikleri cevapların doğru olduğu sayılına dayanır.

Görüşmeyi yapan kişinin duruşu, araştırma sorularına karşı sözel ya da sözel olmayan yollardan verdiği yanıtlardaki kendini ifade edişi, yakın bir ilişki kurmayı sağlayan tutumları, araştırmacı ile görüşülen arasındaki etkileşimi artırıp daha derinlemesine gelişimine yol açar (Kümbetoğlu, 2008).

Araştırma sürecinde kullanılan yarı yapılandırılmış soru formunda yer alan etnik köken ve dine yönelik sorulan sorularda "Hristiyan-Müslüman vb." gibi ifadelerin kullanılmasında geçmişe yönelik hassasiyetler bilindiği için dikkat edildi. Bu da sözel ifade ediş anlamında araştırma sürecinde bir sınırlılık oluşturdu.

Ada hakkındaki sorular sorulurken, "Gökçeada"yla ilgili "İmroz" diye cevaplar alınması da ifade yönünden sınırlılık oluşturmuştur. Adanın yerlileri olarak kendilerini ifade ettikleri yani "İmrozlu" oldukları, sonradan iskân edilen Türkleri ise "Gökçeadalı" olarak adlandırdıkları göze çarpmıştır.

65 yaş üstü Rum bireylerin yaşantılarının ve yaşam öykülerinin benzerlik göstermesi, adalıların sorulara verdikleri yanıtların kendisini tekrar eder boyuta gelmesi ve yanıtların doygunluğa ulaşması da örnekleme görüşmecisi sayısını sınırlı tutmuştur.

4. BULGULAR

Katılımcılardan alınan yanıtlara göre yaşlılık algısı, adada yaşam, yaşlılık algısının kuşaklar arası değişimi, kuşaklar arası ilişki ve iletişim, bakıma muhtaçlık kavramı ve adanın temel ihtiyaçları başlıkları ana temalar olarak belirlenmiş ve çalışmada elde edilen veriler içerik olarak hangi ana kategoriye uygun ise onun altında kodlanmış ve bu kodlamalarla içeriklerine göre alt kategoriler oluşturulmuştur (Tablo 4.1.).

Tablo 4.1. Kod Sistemi

TEMALAR	1.YAŞLILIK ALGISI	2.ADA'DA YAŞAM	3.YAŞLILIK ALGISININ KUŞAKLARARASI DEĞİŞİMİ	4.KUŞAKLARARASI İLİŞKİ VE İLETİŞİM	5.BAKIMA MUHTAÇLIK KAVRAMI	6.ADA'NIN TEMEL İHTİYAÇLARI
KATEGORİLER	1.1. SOSYAL	2.1.ALGI	3.1. SOSYAL	4.1. TOPLUMSAL DEĞİŞİMLER	5.1. FİZİKSEL YETERLİLİK	6.1.ULAŞIM HİZMETLERİ
	1.2. PSİŞİK	2.2. YAŞAM TARZI	3.2. TEKNOLOJİK	4.2. TEKNOLOJİK DEĞİŞİMLER	5.2. SOSYAL YETERLİLİKLER	6.2. SAĞLIK HİZMETLERİ
	1.3. FİZİKSEL	2.3. ERİŞİLEBİLİRLİK	3.3. FİZİKSEL		5.3. BAKIM TERCİHİ	
		2.4. ÇEVRESEL FAKTÖRLER				
		2.5.BİRLİKTE YAŞAM KÜLTÜRÜ				
KODLAR	1.1.1. ROL DEĞİŞİMİ	2.1.1. YERİNDE YAŞLANMA	3.1.1. ÜRETENDEN TÜKETENE DOĞRU HIZLI İLERLEYİŞ	4.1.1.KÜLTÜREL 4.1.1.1.AYIP	5.3.1. FORMAL	6.1.1. FERİBOT SIKLIĞININ ARTMASI
		2.1.2. KÜLTÜREL MİRAS		4.1.1.2. KORKU	5.3.2. İNFORMAL	
	1.2.1. BİLGELİK/OLGUNLUK		3.2.1.HİZMETE ERİŞİM	4.1.2. SOSYAL		6.2.1. BAKIMEVİ
	1.2.2.KOĞNİTİF DEVAMLILIK	2.2.1. MAHREMİYET	3.2.2.ÜRÜN KULLANIMI	4.1.2.1. YARDIMSEVERLİK		
	1.2.3. PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK	2.2.2. BİREYSEL ÜRETİM/TÜKETİM	3.3.1. HAREKETLİLİK	4.1.2.2. SAYGI		6.2.2.TAM TEŞEKKÜLLÜ HASTANE
	1.3.1. GÜNLÜK YAŞAM YETERLİLİKLERİNDE ARTMA YA DA AZALMA	2.3.1.ORGANİK YAŞAM		4.2.1 ÜRÜN KULLANIMININ ARTMASI		
		2.3.2. TESİS VE KURULUŞLARA ERİŞİM				
		2.3.3. HAVA ŞARTLARI				
		2.4.1.İKAMET/KONUT DURUMU				
		2.4.1.1.MERDİVENLER				
		2.4.1.2.ZEMİN				
		2.4.2.DIŞ ÇEVRE DURUMU				
	2.4.2.1.KALDIRIMLAR					
	2.5.1.ORTAK YAŞAM					
	2.5.2.FARKLILIKLARA SAYGI					

4.1. Katılımcılara Ait Demografik Bulgular

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik bilgileri olarak yaşları, medeni durumları, eğitim durumları, meslekleri, emeklilik durumları, çocuk sayıları, hane halkı sayıları, kiracı olup olmadıkları ve aylık hane gelirleri belirtilmiştir. Demografik bilgiler, verilerin yorumlanmasında kullanılmaktadır.

Araştırmaya 7 kişi katılmıştır. En genç katılımcı 1954 doğumlu, en yaşlı katılımcı ise 1934 doğumludur. Katılımcıların eğitim durumları ilkokul, ortaokul, lise, üniversite olmak üzere çeşitlilik göstermektedir. Katılımcıların mesleklerine bakıldığında; Çiftçi, İnşaat işçisi, Kaptan, Kimyager, Öğretmen, İşletmeci, Teknisyen olmak üzere 7 farklı iş kolundan olup, her katılımcının farklı meslek dalından seçildiği görülmektedir. Katılımcıların hane gelirleri ise en düşük 5000 Türk Lirası, en yüksek ise 2000 Euro olduğu görülmekle birlikte euro olarak emekli maaşını alanların Yunanistan'dan emekli oldukları ifade edilmiştir. Katılımcılardan üçünün hiç çocuğunun olmadığı, ikisinin birer tane çocuğu olduğu, bir tanesinin iki çocuğu olduğu ve en fazla çocuk sahibi olanın ise dört çocuğunun olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların hepsinin kendi evinde oturdukları, hiçbirinin kiracı olmadıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Tablo 4.2. Katılımcıların Demografik Bulguları

	Yaş	Medeni Durum	Eğitim Seviyesi	Meslek	Emeklilik Durumu	Çocuk Sayısı	Hane Halkı Sayısı	Kiracı mı	Aylık Hane Geliri
G1	87	Evli	İlkokul	Çiftçilik	Değil	1	3	Hayır	5000 TL
G2	69	Evli	Ortaokul	İnşaat İşçisi	Emekli	4	2	Hayır	2000 Euro
G3	69	Evli	Ortaokul	Kaptan	Emekli	1	2	Hayır	2000 Euro
G4	83	Evli	Üniversite	Kimyager	Emekli	Çocuk Yok	2	Hayır	20000 TL
G5	79	Evli	Üniversite	Öğretmen	Emekli	2	2	Hayır	2000 Euro
G6	67	Evli	Lise	İşletmeci	Emekli	Çocuk Yok	2	Hayır	2000 Euro
G7	69	Hiç Evlenmedi	Ortaokul	Teknisyen	Emekli	Çocuk Yok	Yalnız Yaşıyor	Hayır	1500 Euro

4.2. Yaşlılık Algısına İlişkin Bulgular

Katılımcıların yaşlılık algılarının incelendiği bu süreçte; verilen yanıtlar Sosyal, Psikik ve Fiziksel temaları altında değerlendirmelerden oluşmuştur. Rum bireylerin yaşlılığı; sosyal, fiziksel ve psikik yönden yoksunluk olarak algıladığı ifade edilmiştir.

4.2.1. Sosyal

4.2.1.1. Rol Değişimi

Katılımcı G2, yaşlılığı bir rol değişiminden ibaret olarak algıladığını, insanların çocukluk, gençlik ve yaşlılık olarak üç evrede yaşam sürdürdüğünü, yaşlandıklarında ise

artık sosyal yaşamdan geri çekilme yaşadıklarını, evlatlarının çocuklarına yani torunlarına bakım vererek görevlerini “dede” rolüyle sürdürdüklerini ifade etmiştir.

G2:

“Ben şimdi ne istiyorum, çocuklarım iyi olsun, çocuklarım iyi olsun. Torunlarım iyi olsun. Çünkü çocuklar çalışıyor, damatlar çalışıyor, kızlarım çalışıyor. Bir, bir buçuk ay geliyoruz buraya, tamir yapıyoruz evlerde. Sonra gidiyoruz yine torunlara bakıyoruz falan. İşte sana yaşlılık.”

4.2.2. Psikik

4.2.2.1. Bilgelik/Olgunluk

Katılımcı G5 ve G6 ise yaşlılığın olaylara ve durumlara bakış açılarında farklılıklar meydana getirdiğini, deneyimleri sayesinde olgunlukla durumlara çok boyutlu bakış açısı getirebildiklerini ifade etmişlerdir.

G5:

“Daha fazla yaşıyoruz, daha fazla şey öğreniyoruz.”

G6:

“Kafa rahatlıyor... Stresin çoğu gidiyor, stres azalıyor.”

4.2.2.2. Kognitif Devamlılık

Katılımcı G3 aşağıdaki ifadelerinde yaşlılığı aslında bilişsel ve fiziksel aktivitelerdeki geri çekilme ve azalma olarak algıladığını, ancak kendisini öyle hissetmediğini ifade etmiştir.

G3:

“Şimdiye kadar bir şey düşünmedim, çünkü yaşlı olarak hissetmiyorum kendimi.”

Katılımcı G4 ise yaşlılık algısı konusundaki fikrini Yunan mitolojisinden örneklendirerek, yaşlılığı düşkünlük ve fiziksel aktivitelerdeki azalma olarak algıladığını ifade etmiştir.

G4:

“Oedipus, sana o şekilde anlatayım, Oedipus Yunanistan’ın bir şehrinde idi. Şimdi orada bir tane Sfinks denen yarısı insan yarısı ejderha tipi, şehrin dışında Tebesiva, şehrin dışında duruyor ve herkesi geleni geçeni soruyordu. Bir fıkra. Hangi varlık diyor, hangi hayvanla yapıyor, hangi canlı, sabah 4 ayaklı, öğlen 2 ayaklı, akşam 3 ayaklı görüyor. Kimse bilemiyor. Oedipus Tebesiva’ya gidiyormuş, bakmış ‘evet’ diyor, aynı soruyu sormuş; insan diyor. Bebekken emekliyor diyor; 4 ayaklı, orta yaş 2, yaşlılık 3 ayak, bu kadar basit.”

4.2.2.3. Psikolojik Sağlamlık/İyi Oluş

Katılımcı G6 ise erken çocukluk ve genç yetişkinlik dönemindeki hayata dair kaygı ve endişelerin, yaşlılığın getirmiş olduğu olgunlukla azaldığını, bu dönemin psikolojik sağlamlık ve iyi oluş hali ile örülü olduğunu ifade etmiştir.

G6:

“Kafa rahatlıyor... Stresin çoğu gidiyor, stres azalıyor.”

4.2.3 Fiziksel

4.2.3.1. Günlük Yaşam Yeterliklerinde Artma ya da Azalma

Katılımcı G1 yaşlılık algısı konusunda; fiziksel güç sarf edebilme yeterliliklerinde azalma meydana geldiğini, önceden yapabildikleri işleri yapmakta zorlandığını, hatta yapamadığını beyan etmiştir.

G1:

“Şimdi ben genelde çalıştım, köyde çok çalıştım, çok ağaç diktim. 2 kez dut fidanı diktim. 150’şer tane diyebilirim, beyaz dut fidanı millete hediye ettim. Ancak maalesef şu anda yapamıyorum.”

Katılımcı G7’nin bekâr olup hiç evlenmemiş olması ve yalnız yaşamasından dolayı; zihnindeki yaşlılık algısının günlük yaşam yeterliliklerinde azalma meydana getireceği, bakıma muhtaç duruma geleceği imajı yer almaktadır.

G7:

“Bir şey diyemiyorum şimdi, ancak zorluk aklıma geliyor, zorluk çekeceğim aklıma geliyor.”

4.3. Ada’da Yaşama İlişkin Bulgular

Katılımcıların Gökçeada/İmroz algıları ve adada yaşamalarının yaşlanma süreçlerine etkileri, zorluklarının olup olmadığı, eğer varsa bunların neler olduğu ile sorulan sorulara verilen yanıtlar; algı, yaşam tarzı, erişebilirlik, çevresel faktörler ve birlikte yaşam kültürü kategorilerine ayrılmış olup, değerlendirmeleri aşağıda yer almaktadır.

4.3.1. Algı

Katılımcıların ada ve Gökçeada (İmroz) özelinde kendileri için neleri ifade ettiği sorulduğunda verilen yanıtlar yerinde yaşlanma ve ata mirası olarak şekillenmiştir.

4.3.1.1. Yerinde Yaşlanma

Katılımcı G7; uzun yıllar adadan ayrı kaldığını, ancak hayatta kalabilmek ve hayatını idame ettirebilmek adına bütün ihtiyaçlarını adadan karşılayabildiğini, tüm bu sebeplerden ötürü de doğduğu topraklarda yaşamaya devam etmek istediğini ifade etmiştir.

G7:

“Burada okudum ilkokulu, sonra İstanbul’a gittik, orada ortaokulu okudum sonra da bıraktım okumak istemiyordum. Okul sonrasında 2,3 yıl sanayide çalıştım, tamircilik yaptım, motorcuda. Sonra Yunanistan’a geçtim Selanik’e, bir sürü yere girdim çalışmak için. Yol yapımında kullanılan araçların tamiratında çalıştım. Ancak babam burada vefat etti, bende burada ölmek istiyorum, o yüzden köyümü ve adayı çok seviyorum yani.”

4.3.1.2. Kültürel Miras

Katılımcı G1, 1960’lı yıllarca yaşanan göçlerde dahi adayı terk etmeyen ve yaşamaya devam eden bir Gökçeada (İmroz)’lıdır. Dolayısıyla atalarının mirası olan adadan ve evinden ayrı bir yerde yaşama durumu oluşmamış olup, gidenlerin yaşadığı kötü

tecrübeleri de duyduğu için, adayı ve dolaylı olarak yaşadığı evi miras sayıp yaşamaya devam etmektedir.

G1:

“Doğduğum, büyüdüğüm yer burası. İstemiyoruz başka yerde yaşamak (Yunanistan’ı kastediyor), zincir bağlıdır orada, orada yaşamak istemiyoruz. Biz burada yaşamak istiyoruz. Ehemmiyetsizdir.”

Katılımcı G2 ve G6 ise ada dışında yaşamların devam ettirdiklerini ifade etmişlerdir. Fakat zorunlu olarak göç ettiklerini, adayla bağlantılarını koparmamak adına sürekli geldiklerini beyan etmişlerdir. Bu durum katılımcıların Gökçeada’yı kültürel miras olarak algıladıkları şeklinde düşünülebilir.

G6:

“Doğduğum, büyüdüğüm ve sevdiğim yer. Evet yaklaşık 30 sene İstanbul’da yaşadım.”

G2:

“Yani şimdi zorluk olarak ben kışın kalmadım burada, genelde yazları geliyorum adaya. Kışın bilmiyorum nasıl burası. Ama yazın çok güzel; havası, suyu, ortam harika. Ancak dedim ya buradan ben 14 yaşında ayrıldım, elbette ki bir tarafım burada...”

4.3.2. Yaşam Tarzı

Katılımcılar ada yaşamını değerlendirirken, şehir yaşamı ile kıyaslama yaptıkları takdirde, adanın kendine has özelliklerinin olduğunu ve onların bu durumu artık bir yaşam tarzı haline getirdiklerini ifade ediyorlar.

4.3.2.1. Mahremiyet

Katılımcı G2; her ne kadar adadan ayrılıp Yunanistan’da yaşıyor olsa da mutlaka her yıl yazın adada en az üç ay kaldığını ifade etmiş, Yunanistan’ın gürültülü bir şehir olduğunu dile getirmiştir. Bu sebeple büyükşehirlerin mahremiyetten uzak olduğunu beyan ederek, adada yaşamın kendisi için zorluk teşkil etmediğini, havasının temiz

olduğunu ve şehir gürültüsü ve hava kirliliği gibi sorunlardan uzak olmasının pozitif durumlar olduğu hususunu vurgulamıştır.

G2:

“Yani şimdi zorluk olarak ben kışın kalmadım burada, genelde yazları geliyorum adaya. Kışın bilmiyorum nasıl burası. Ama yazın çok güzel; havası, suyu, ortam harika. Ancak dedim ya buradan ben 14 yaşında ayrıldım, elbette ki bir tarafım burada...”

4.3.2.2. Bireysel Üretim/Tüketim

Katılımcılar G4 ve G7; adada kendi ürettiklerini tüketmeye gayret ettiklerini, yaşamlarını devam ettirebilmek için erken saatlerde kalktıklarını ifade etmişlerdir. Bu yaşayış biçiminin, şehirde yaşamaları halinde mümkün olmadığını belirtmişlerdir.

G7:

“Evet. Burada da sabah 6’da kalkarım, bahçeye giderim, fasulyem var, domatesim, biberim, salatalığım falan, ekerim onları toplarım. Babam mesela son zamanlarına kadar bakıyordu, ekiyordu.”

G4:

“Bahçesi vs. normal olarak bütün aileler, bakkal ve kahvecisi, pek damı olmayabilirdi, ötekiler hepsinin damı vardı, damın etrafında tarlaları vardı, bahçeleri vardı, 1 Mayıs’ta annelerimiz yüklüyordu katıra ve daimî olarak Eylül sonuna kadar üzüm hasadı bitene kadar damda kalırdı ve herkes yerdi, 3-5 tane dama otuz tane dam, o şekilde mahalleler mezra şeklindeydi, orada bütün işleri yapılıyordu. Yani bağ bahçe hayvanlar peynir vs. orada yapılırdı. Kışın Eylül sonunda annelerimiz buraya geliyordu, Eylül 15’inden sonra daha doğrusu, ondan sonra başlıyordu. Annelerimiz kışlık yapma tarhana erişte vs. kuru üzüm kuru incir vs. hepsi ki kışın kilerler daima doluydu. Babalarımız, her gün o dama gidiyordu, çünkü o damın etrafında hayvanlar vardı, aynı zamanda başlıyordu ekim buğday arpa ekimi. Sürüm vardı vs. Akşamları buraya geliyordu ekseri.”

4.3.3. Erişebilirlik

Katılımcılar, ada yaşamının pozitif ve negatif durumlarından bahsetmişlerdir. Coğrafi şartlardan dolayı tesis ve kuruluşlara erişimde sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Özellikle kış aylarında hava şartlarından dolayı tedarik zincirinde meydana gelen aksamaların, günlük yaşamlarını olumsuz yönde etkilediğini ifade etmiş, Feribot seferlerindeki aksamaların günlük hayata olumsuz etkisinden de bahsetmişlerdir. Adanın olumlu yanı bağlamında ise bereketli toprak yapısından dolayı, ürünlerin birçoğunu organik olarak üretebildiklerini ifade etmişlerdir.

4.3.3.1. Organik Yaşam

Katılımcı G5; adada yaşam biçiminde de zaman içerisinde değişiklikler meydana geldiğini, kendi çocukluklarında daha organik bir yaşam olduğunu, üretimde bütün aile bireylerinin aktif rol aldıklarını ancak şu anda bu durumun azaldığını belirtmiştir.

G5:

“Çok değişti. Biz bayağı yaşıyorduk, sakin, tarlada keçilere koyunlara gidip. Çalışıyorduk, harman yapıyorduk, Ağustos’un sonuna kadar harmandaydık. Harmanda yatıyorduk gece. Damda, ben ve kız kardeşim geliyordu yardım etmeye. O yemek yapıyordu, getiriyordu bize, annem biçiyordu, babam demet yapıyordu, demetleri dama götürüyorduk akşamları. Fasulye topluyorduk, susam yapıyorduk, her şey vardı. Hepimiz yiyorduk, para yoktu, mal vardı geçinmek için”

4.3.3.2. Tesis ve Kuruluşlara Erişim

Katılımcılar G1 ve G6; adada yaşlı olmanın zorluklarına dair paylaşımlarda bulunmuşlardır. Acil durumlarda yaşanabilecek zorlukların üzerinde durmuşlardır. Bu konuda katılımcı G1; eşinin yardım edememesinden dolayı ikincil bir bakıma ihtiyaç duyduğunu, bu durumda da çeşitli zorluklar yaşadığını ifade etmiştir.

Katılımcı G6 ise adada yaşamın zorluklarına dair olarak hastalık durumunda kuruluşlara erişim konusunda sorunlar yaşanabileceğini belirtmiştir.

G1:

“Şimdi bu yaşta eğer kadın yardım edebilse iyi, ancak benim hanım bana yardım edemiyor, o yüzden zorlanıyorum.”

G6:

“Yani evet benim başıma gelmedi ancak, açık kalp ameliyatı oldum ben Yunanistan’da, eğer ki kriz falan durumu olsaydı mendili sallıyordum şu anda ben ...”

4.3.3.3. Hava Şartları

* Yaz (+) Kış (-)

Katılımcı G6; aynı zamanda kışın hava şartlarının çetin ve sorunlu bir hal aldığını, kar yağma durumu olursa temel tüketim maddelerine ulaşımın dahi problemlili olduğu bir dönem yaşandığını belirtmiştir.

G6:

“Ada yaşamı daha zor diye düşünüyorum. Her yönden daha zor. Mesela kar yağdı mı burada evden çıkamazsın, ekmek bile bulamazsın. Hatta 4 sene evvel kar yağmıştı, askerler buraya ekmek getirmişti.”

4.3.4. Çevresel Faktörler

Adada yaşamının yaşlı bireyler açısından zorluklarının olup olmadığının öğrenildiği bu bölümde; yaşlı Rumlar gerek iç mekân gerekse de dış mekân konusundaki olumsuz durumlardan bahsetmişlerdir. Fiziksel çevrelerinin, rahat hareket etmelerini engelleyen dış ve iç mekânlar hakkında bilgi vermişlerdir.

4.3.4.1. İkamet/Konut Durumu

Katılımcılardan G2 ve G4; yaşamış oldukları konutların ve dış çevrelerinin yaşlı biri olarak kendileri için uygun olup olmadığına dair yapmış oldukları paylaşımlarda; evlerinde yer alan merdivenlerin yürümeleri ve çıkmalarında zorluklar oluşturduğunu belirtmişlerdir.

4.3.4.1.1. Merdivenler

G4:

“Aslında uygun olmayabilir. Çünkü mutfağa girebilmek için aradan şöyle bu kadar bir yer var, açık üstü asma var, çardak tipi, o şekilde. Yani karda kışta odadan çıkıp oraya gitmek mecburiyetindesin, yani bu kadar mesafeyi aşağı yukarı, yağmur mu kar mı bilmem ne onu geçmek mecburiyetindesin. Ama gel gelelim hanım da kızıyor? bilmem ne sanki fakirsin bilmem ne! Ama ben sana bir şey söyleyeyim mi bütün anılar orada. Hâlâ annemin babamın kardeşlerimin kokusunu hissediyorum. Ben bozmak istemiyorum. Şimdilik bozamam, yoksa buraya gelebilirdim. Kaç kişi de söyledi ya? Böyle bir evin var da oraya gitmiyorsun da orada kalıyorsun, ama öyle, çarem yok.”

G1:

“Yavaş, yavaş çıkabilirim merdivenleri. Mesela tuvaleti yeni yaptırdık yukarıda, ancak tek başıma ne yıkanabilirim affedersin ne de tuvalete gidebilirim. Sol elim, sol ayağım beni zorluyor biraz. Akşam madam yardım etmediği zaman bana inan ki bir taraftan bir tarafıma dönemiyorum. Hasta bakıcı alacaktım eve, ancak madam kabul etmedi.”

4.3.4.1.2. Zemin

Katılımcılardan G7; dış çevrenin yaşlılar için rahat hareket edebilmelerine uygun olmadığını ve bu konuda zorluk yaşadığını ifade etmiştir.

G7:

“Sokaklar falan evet yaşlı için uygun değil. Mesela benim dizlerde Romatoid Artrit var. Bu eskiden kalmadır mesela. Bu yollarda biraz zorluk çekiyorum, ama daha yavaş gidiyorum. Yaşlı için hiç uygun değil, ayağı takılıp düşebilir, benim çocukluğumdan beri aynı. Hatta son zamanlarda daha da bozuldu, su boruları için açtılar ve bir daha yapamadılar.”

4.3.4.2. Dış Çevre Durumu

Katılımcılardan G3; evden dışarıya çıktıkları takdirde, kaldırımların düşüp kendilerine zarar verebilecek boyutlarda olduğunu ve bu durumun yaşlılık sürecinde rahat hareket edebilmelerine engel teşkil ettiğini belirtmiştir.

-Kaldırımlar

G3:

“Yani evet var zorlukları. Nelerdir diye sorarsan yollar, kaldırımlar falan benim ayaklarım için çok kötü, yani benim ameliyat olmam lazım, ama olmadım daha o yüzden zor evet benim için. Yani arabasız çıkamam ben, buradan köyden yani.”

4.4.5. Birlikte Yaşam Kültürü

Gökçeada ilçesi Türk ve Rum kökenli vatandaşların yıllardır beraber iç içe yaşam sürdürdüğü homojen bir yerleşim yeri olması nedeniyle bireyler etkileşim içerisindedir. Aşağıdaki ifadelerde de görülebileceği üzere kültürler her ne kadar iç içe geçerse de yani her kesim kendi kültürünü devam ettirse de ortak yaşam ve farklılıklara saygı özelinde insanlar birlikte yaşamaktadırlar.

4.4.5.1. Ortak Yaşam

Yıllar öncesinden bir hatırasından bahseden G3; yaşamış olduğu ikamete çok yakın bir alanda bulunan askeriyede arkadaşının olduğunu, onunla futbol oynadıklarını ve hatta yıllar sonra da kendisini görmeye geldiğini ifade etmiştir. Katılımcı G3, köyünde bulunan okulda da öğretmenlerle ortak bir yaşam kurduklarını ve karşılıklı saygı ve anlayışa dayalı bir yaşam sürdürdüklerini ifade etmiştir.

G3:

“Heh bak, mesela burada askeriye vardı o zamanlar şimdiki alayın olduğu yer yine askeriyeydi. Aramız çok iyiydi buradaki askerlerle. Hatta halı saha maçları yapardık onlarla. Kış ayı olunca ekmek yapılırdı, buraya getirirlerdi. Öğretmenler vardı, onlarla da aramız çok çok iyiydi, hiçbir sorun yaşamadık.”

Katılımcılardan G1; adadaki diğer Müslüman Türklerle herhangi bir sorun yaşamadığını ifade etmiştir. Herhangi bir sorun yaşadığında ise yetkililerden yardım aldığını, küçük sorunların dünyanın her yerinde olduğunu ve bunları söylemeye değer görmediğini ifade etmiştir.

G1:

“Şimdi şurada parti var ya, orası gazozhaneydi, gazoz üretiliyordu. Yolu kapatıyordu, mecbur kaldım belediyeye gittim, yol kapanıyor dedim, Reis'e söyledim. Geldi reis az bir şey çekti, sorunu halletti. Arada birkaç çıksa da ehemmiyetsizdir.”

Katılımcılardan G5 ve G7; ortak yaşam vurgusu yaparak, Müslüman Türklerle okul arkadaşlıkları yaptıklarını, aralarında herhangi bir sorun oluşmadığını belirtmişlerdir.

G5:

“Karadenizli okul arkadaşlarım vardı mesela, okula beraber gidiyorduk, eski Türk okuluna gittim ben 3. Sınıfa kadar. Burada ortaokul Rum okulu yoktu, yalnız köylerde vardı. Bizde merkezde yoktu, sonra açıldı bu yeni Rum okulları ya, burada kilise yanında, o okul bizim okul hep jimnastik yapıyorduk, atletik yapıyorduk, odun götürüyorduk ısınmak için, her çocuk. Bazen okuldan kaçıyorlardık.”

G7:

“Yani ben çocukken burada hiç Türk yoktu, ancak sonradan öğretmenler falan gelmeye başladı, arkadaş gibi büyüdük aslında, hiçbir sorun olmadı. Çok iyiydi aramız onlarla da.”

4.4.5.2. Farklılıklara Saygı

Katılımcılardan G2 ve G6 ise kültürel noktada farklılıklarının olduğunu, insanların birbirlerine saygı çerçevesinde kültürlerini ve hayatlarını yaşamakta sürdürmekte özgür olduklarını ifade etmişlerdir.

Her yıl düzenlenen panayırlara ise dünyanın her yerinden katılımlar olmakla birlikte kültürel devamlılık sürmekte ve karşılıklı saygı çerçevesinde insanlar yaşamlarına devam etmektedirler.

G6:

“Ayrılıyor, evet bizim de bize has kültürümüz var, evet mesela her yıl düzenlenen Ağustos 15’deki panayır, gün geçtikçe ona da katılım azalıyor ve o kültüre de ilgi azalıyor yavaş yavaş. Matem kültürü devam ediyor ama, eğer birisinin bir yakını vefat ettiyse, uzunca bir süre eğlenceye falan katılmaz, ancak siyah giymeye devam eder. Şimdi bakıyorum, adam 94 yaşında ancak adam hala bahçeyle falan uğraşmak istiyor.”

G2:

“Bak şimdi şöyle, bizim çocukluğumuzda burada hiç Türk yoktu sayılır, sadece Jandarma vardı, bir de mahkemeler yani adliye. Bahsettiğim yıllar 1962-1963 yılları falan... Hatta 1964-65 yıllarında ilk burada Türkçe eğitim zorunlu olduktan sonra, Rum okulları kapatılınca buraya Türk öğretmenler gelmeye ve Türk köyleri iskân edilmeye başlandı. Bizim köyde yalnızca bir demirci vardı Türk olarak, o da Romandı. Rum da demirci vardı, ancak o biraz uzakta idi. Hep arkadaşık, herhangi bir sorunumuz yoktu. Yalnız bizim çocukluğumuzda biz Türkçe bilmiyorduk, sadece alışveriş yapan kişiler, yani esnaflar ve tüccarlar onlarda mal alıp satmaya gittikleri için Türkçe biliyorlardı. Daha büyük olanlar da yani babam ya da dedem gibiler askere gittikleri için Türkçe öğrenmişler, çünkü o zaman askerlik 3 yılmuş, benim babam 3 sene askerlik yapmış.”

4.5. Yaşlılık Algısının Kuşaklararası Değişimine İlişkin Bulgular

Yıllara göre kişilerin yaşlılık algılarında meydana gelen değişimleri öğrenmek amacıyla sorduğumuz sorulara verilen yanıtlar; kuşaklararası yaşlılık algısının sosyal, teknolojik ve fiziksel farklılıklara dayalı olarak değişiklik gösterdiği yönünde olmuştur.

4.5.1. Sosyal

4.5.1.1. Üreten Toplumdan Tüketene Doğru Hızlı İlerleyiş

Katılımcılara kendi büyüklerinin yaşlılıklarını nasıl hatırladıkları ve günümüz gençliğinin algısı ve yaşayışı arasındaki farkların olup olmadığı ve eğer varsa bunların neler olduğu sorulmuştur.

Yaptıkları değerlendirmeler neticesinde; kendi büyüklerinin ve kendi kuşaklarının daha üretken ve çalışkan olarak yetiştiklerini, şimdi ise hazır tüketime doğru bir gidişat olduğunu ifade etmişlerdir.

G4:

“Bahçesi vs. normal olarak bütün aileler, bakkal ve kahvecisi, pek damı olmayabilirdi, ötekiler hepsinin damı vardı, damın etrafında tarlaları vardı, bahçeleri vardı. 1 Mayıs'ta annelerimiz yüklüyordu katıra ve daimî olarak Eylül sonuna kadar üzüm hasadı bitene kadar damda kalırdı ve herkes yerlerdi. 3 5 tane dama otuz tane dam, o şekilde mahalleler mezra şeklindeydi, orada bütün işleri yapılıyordu. Yani bağ bahçe hayvanlar peynir vs. orada yapılırdı. Kışın Eylül sonunda annelerimiz buraya geliyordu, Eylül 15'inden sonra daha doğrusu, ondan sonra başlıyordu. Annelerimiz kışlık yapma tarhana erişte vs. kuru üzüm kuru incir vs. hepsi ki kışın kilerler daima doluydu. Babalarımız, her gün o dama gidiyordu, çünkü o damın etrafından hayvanlar vardı, aynı zamanda başlıyordu ekim buğday arpa ekimi. Sürüm vardı vs. Akşamları buraya geliyordu ekser”

G1:

“Şimdi şundan çok şikâyetçiyim. Zeytin ağaçlarını çok dövüyorlar. Zeytin ağaçlarına küfür edip, silkeliyorlar. Eskiden biz zeytin ağacı görüyorduk, hemen turmanıp zeytin topluyorduk. Şimdi söylüyorum, kim bu zeytinleri dövüyor diye, o diyor ben yapmadım diğeri diyor ben yapmadım eh o zaman ben mi dövdüm bu zeytinleri. Evvelden bir sürü zeytin ağacı vardı, şimdi azaldı.”

G5:

“Çok değişti. Biz bayağı yaşıyorduk, sakın, tarlada keçilere koyunlara gidip. Çalışıyorduk, harman yapıyorduk, Ağustos'un sonuna kadar harmandaydık. Harmanda yatıyorduk gece. Damda, ben ve kız kardeşim geliyordu yardım etmeye. O yemek yapıyordu, getiriyordu bize, annem biçiyordu, babam demet yapıyordu, demetleri dama götürüyorduk akşamları. Fasulye topluyorduk, susam yapıyorduk, her şey vardı. Hepimiz yiyorduk, para yoktu, mal vardı geçinmek için.”

4.5.2. Teknolojik

4.5.2.1. Hizmete Erişim

Katılımcılardan G7; kendi çocukluk yıllarıyla kıyaslama yaptığında adadaki değişimleri belirtirken, hizmetlere ulaşımında meydana gelen değişimlerden söz etmiştir. Sağlık tesislerine ulaşımın daha zor olduğunu belirtmiştir.

G7:

“O zamanlar yaşlılar için daha zordu, imkânlar daha azdı o zamanlar, sağlık sistemleri o zaman yoktu, köy için konuşuyorum o zamanlar. İnsanlar da mesela parası yoktu ki doktora gidip gelsin.”

Katılımcılardan G3 ise adada meydana gelen değişiklikleri ulaşım zorlukları bağlamında belirtmiştir.

G3:

“Uff çok çok fark var, olmaz mı ... Daha zordu o zamanlar, eşeklerle atlarla gidiyorduk işlerimizi halletmeye, şimdi arabalar var.”

Katılımcılardan G6; kendi çocukluk zamanları ile ada yaşamında meydana gelen değişimleri ifade ederken, teknolojik imkânların kısıtlı olmasından ve ulaşım sorunlarından dolayı olduğunu belirtmiştir.

G6:

“Şimdiki hayat daha kolay, o zamanlarda herkesin çalışması gerekiyordu. Çünkü emeklilik yoktu, hayvancılıkla tarımla uğraşıyorlardı. Teknolojik imkânlar kısıtlıydı, bırak arabayı elektrik yoktu köyde. Eh şimdi taksi çağırıp merkeze gidiyorsun 10 dakikada, o zamanlar yürüyerek ya da hayvanla gitmek zorundaydın. Adada bir tane doktor vardı, düşünün siz imkanları.”

Katılımcılardan G5 ise kendi büyüklerinin yaşlılığı ve şimdi arasındaki kıyaslama yapıldığında sağlık imkânlarının kısıtlı olmasından ötürü erken yaşta ölümlerin fazla olduğunu belirtmiştir. Ancak günümüzde sağlık hizmetlerine erişim konusunda sorunların olmadığını, aynı durumların yaşanmadığını belirtmiştir.

G5:

“Onları hiç görmedim, nene ve dede görmedim. Babam; o zamanlar bir hastalık vardı o zaman, çok ölen vardı, salgın bir hastalık vardı. Şimdi teknoloji ilerledi, kolaylık var o zamanlar zorluk vardı.”

4.5.2.2. Ürün Kullanımı

Katılımcılardan G6; yaşlılığın ve yaşlanmanın kendi çocukluk imajında yer alan hatıralarıyla günümüz arasında kıyaslama yaptığı; dönemin imkânlarının kısıtlı olduğunu bildirmiş olup tüm malzemelerin ve ürünlerin hazır olarak alınmadığını, her ailenin kendisinin üretmek zorunda olduğunu ifade etmiştir. Gerek ulaşım problemleri gerekse ürün kullanımının zorluklarını belirtmiştir.

G6:

“Şimdiki hayat daha kolay, o zamanlarda herkesin çalışması gerekiyordu. Çünkü emeklilik yoktu, hayvancılıkla tarımla uğraşıyorlardı. Teknolojik imkânlar kısıtlıydı bırak arabayı, elektrik yoktu köyde. Eh şimdi taksi çağırıp merkeze gidiyorsun 10 dakikada, o zamanlar yürüyerek ya da hayvanla gitmek zorundaydın. Adada bir tane doktor vardı, düşünün siz imkânları.”

4.5.3. Fiziksel

4.5.3.1. Hareketlilik

Katılımcılardan G2; kendi çocukluk yıllarındaki ada yaşamı ve yaşlılarıyla şimdi arasındaki kıyaslamada, önceden ada insanların daha hareketli ve fiziksel olarak daha güçlü olduklarını, bunun sebebinin de aktif bir yaşam sürmelerinden kaynaklandığını belirtmiştir.

G2:

“Şimdi eski zamanın insanları mesela daha kuvvetliydi biliyor musun, insanlar sabahtan kalkardı ve damlarına yürüyerek giderlerdi, her gün her gün. Eşek vardı, at vardı ancak onlara yük yüklerlerdi, kendileri yürüyerek giderlerdi. Resmen her gün jimnastik yapıyorlardı. Mecburen jimnastik yapıyorlardı. Benim dedem 190 cm boyundaydı ve bayağı kuvvetliydi. O zamanın insanları mesela çok et yemiyorlardı, biz haftada 3-4 sefer et yiyoruz şu anda, onlar öyle

değildi. Onlar ancak ayda 2-3 sefer et yiyorlardı ve çok fazla hareket ediyorlardı. Birçok şeyi elde edebilmek için çalışıyorlardı, doğaldı her şey, ilaç yoktu. Şimdilerde ilaç koymadığın zaman çürüyor ürünler.”

4.6. Kuşaklar Arası İlişki ve İletişime İlişkin Bulgular

Yaşlılık algısının kuşaklararası değişiminin incelendiği bu aşamada, katılımcılara gençlerle iletişimde herhangi bir sorun yaşayıp yaşamadıkları ve yaşlıya saygı konusunda neler düşündüklerinin sorulması neticesinde; yaşlılığın kuşaklararası çeşitli değişimlere evrildiği ve bunun hem toplumsal hem de teknolojik değişimlere bağlı olarak gerçekleştiği ifade edilmiştir.

4.6.1. Toplumsal Değişimler

Her toplumun kendine has kültürel ve sosyal kodları olduğu gibi, Gökçeada Rumları özelinde de bazı kültürel kodlar bulunmaktadır. Katılımcılar, kendi çocukluk yıllarındaki yaşlı bireylere olan saygı ve tutumlarını ifade ederlerken bunun sosyal ve kültürel öğeler barındırdığı gözlenmiştir.

4.6.1.1. Kültürel

Katılımcılardan G4; yaşlılık algısının zamana bağlı olarak değiştiğini, kendi çocukluklarında yaşlıların söylediklerinin yapılmasının kültürel olarak kodlanmış olan kavramlarla yaşandığını, saygısızlık yapılmasının ya da sözlerinden çıkılmasının ayıp olarak karşılandığını belirtmiştir.

4.6.1.1.1. Ayıp

G4:

“Şimdi, bir defa sonsuz saygımız vardı, ana babaya sonsuz saygımız, sözünden çıkmak çok ayıp oluyordu.”

4.6.1.1.2. Korku

Katılımcılardan G7; yaşlılığın kuşaklararası değişimi hakkında söylediği ifadelerinde, kültürel olarak kodlanan bazı kavramlar olduğunu, kendi büyüklerinin onları bu şekilde yetiştirdiklerini, saygısızlık ya da söz dinlemezik yapmanın kendisinde korku barındırdığını, bunun da ailesi tarafından öğretildiğini belirtmiştir.

G7:

“Yani bizim zamanımızla kıyas edilecek olursa biz açıkçası korkuyorduk. Yani ben mesela biz yaşlıya iyi davranmadım, ya da kötü bir şey söyledim mi eğer. O babama söylerdi, babam da beni döverdi. Ya da yaşlı birisi bizden bir şey rica etse biz hemen yapıyorduk. Hatta yaşlı olmasına da gerek yoktu, bizden biraz büyük olsa da yapardık dediklerini.”

4.6.2. Sosyal

4.6.2.1. Yardımseverlik

Katılımcılardan G1; yaşlanma sürecinde gençlerle ilişkileri ve yaşlıya saygı konusundaki fikirleri sorulduğunda, yardımseverlik üst başlığına alınacak şekilde belirtmiştir.

G1:

“Çok, çok iyi. Haddinden fazla saygı gösteriyorlar. Çok seviyorlar beni. Geçenlerde kahveye (evinin karşısı) giderken baktılar yürümekte zorluk çekiyorum, hemen çocuklar atıldı, elimden tuttular, sandalyeye oturtular. Ne diyor: “Küçüklerimi korumak, Büyüklerimi saymak “(gülüyor).”

Katılımcılardan G5; yaşlılara saygı konusunda, eski zamanlarla kıyaslama yaptığı takdirde bunun eskisi kadar kalmadığını, moderniteye kurban giden gençler olduğunu belirtmiştir.

G5:

“İyi. Saygı o kadar yok, eskiden daha fazla saygı vardı. Değişim var, evet otobüslerde, trenlerde şimdi çok az yapıyorlar bunu, eskiden çoktu. Şimdi modern oldu gençler, şimdi çok yorgun gençler.”

4.6.2.2. Saygı

Katılımcılardan G2, G3 ve G6; yaşlıya saygı konusunda kendi çocuklukları arasında bir mukayese yaptıkları takdirde, o zamanın çocuklarının kültürel olarak öğretilen kavramlarla desteklenen bir saygı çerçevesinde yetiştirildiğini ifade etmiştir.

Günümüzde ise bireysel ve sosyal alanda eski saygı profilinin değişime uğradığını belirtmişlerdir.

G3:

“O zamanlar daha çok saygı vardı, bizler büyüklerimize çok saygılıydık, şimdi maalesef o kadar saygı yok. Şimdi gençler alıyor eline telefonu kimseye bakmıyor. Hele ki büyükşehirlerde saygı hiç yok. Otobüse biniyorsun bakıyorsun oturacak yer, kimse yer vermiyor, bizim zamanımızda bizler yaşlı binince hemen kalkardık, ama şimdi yok kalkmıyorlar, yer vermiyorlar.”

G6:

“Hep gençlerleyiz, zaten yaşlı kalmadı ki (gülüyor). Yalnız, biz daha saygılıydık, saygı olması gerekiyor, o da gittikçe zayıflıyor, azalıyor. Bizler otobüste yaşlı gördük mü, oturduğumuz yerden kalkardık, şimdi ise yaşlı binince uyku numarası yapıyorlar. Sadece teknolojik gelişmeler konusunda anlaşılmazlıklar oluyor, ama o da zamanın bir getirisi, hep olmuştur o. “

G2:

“Yani şöyle bizim çocukluğumuzda büyüklerle yardım edilirdi, şu anda böyle bir durum söz konusu değil. Yaşlıya saygı olduğunu düşünmüyorum şu anda maalesef...”

4.6.3. Teknolojik Değişimler

4.6.3.1. Ürün Kullanımının Artması

Katılımcılardan G6; teknolojik değişim ve gelişimlere paralel olarak ürün kullanımının artması neticesinde yaşlıların bu değişimlerin gerisinde kaldığını, ancak kendi çocukluk zamanının şartları çerçevesinde de aynı durumların yaşandığını belirtmiştir.

G6:

“Hep gençlerleyiz zaten yaşlı kalmadı ki (gülüyor). Yalnız, biz daha saygılıydık, saygı olması gerekiyor, o da gittikçe zayıflıyor, azalıyor. Bizler otobüste yaşlı gördük mü, oturduğumuz yerden kalkardık, şimdi ise yaşlı

binince uyku numarası yapıyorlar. Sadece teknolojik gelişmeler konusunda anlaşılabilirlikler oluyor, ama o da zamanın bir getirisi, hep olmuştur o.”

4.7. Bakıma Muhtaçlık Kavramına İlişkin Bulgular

4.7.1. Bakım Türleri

Bakıma ihtiyacı olan yaşlı bireylere, sosyal bir bakım hizmeti olarak iki türlü bakım sunulur; bunlar formal ve informal bakımdır (Özgen ve Babekoğlu,2001).

Formal bakım; resmi ve özel kuruluşlarla gönüllü kuruluşların, *İnformal bakım* ise aile, yakın akraba, komşu ve arkadaşların vermiş olduğu hizmet türüdür (Özgen ve Babekoğlu,2001).

Profesyonel olmayan ya da informal bakım verme, bireysel yakınlığı olmayan birisine, karşılığında ücret almadan verilen yardım davranışıdır (Koşar,1996; Janet ve Katherine, 1997; Kasuya ve ark., 2000). Bu bakımdan faydalanan yaşlı birey, kendi ikametinde, bakım veren kişinin ikametinde ya da kurumda yaşıyor olabilir. Bakım verme davranışı ise tek bir yardım türüyle sınırlı olmayıp, fiziksel, maddi ve duygusal desteği kapsar (Toseland ve ark. 2001).

Katılımcıların bakıma muhtaçlık algıları; fiziksel ve sosyal yeterlilikten yoksun olma durumlarıyla açıklanmış olup, zorunlu olması durumundaki tercihleri sorulduğunda ise formal ve informal bakımı tercih edeceklerini ifade etmişlerdir.

4.7.2. Fiziksel Yeterlilik

Katılımcılardan G3, G6 ve G7; bakıma muhtaçlık kavramını fiziksel yeterliliklerin yerine getirilememesi durumunda tercih edilebilir bir alternatif olarak değerlendirmekte olduklarını belirtmişlerdir.

G6:

“Mecbur kalırsam gideceğim ne yapabilirim. Balıklı Rum gibi bir yer olursa giderim. Ancak muhtaç duruma geldikten sonra burada olmuş, başka yerde olmuş fark etmez, karışık da olsa benim için fark etmiyor.”

G7:

“Eh, belki gidebilirim. Kendime bakamıyorsam giderim yani elbette. Zaten başka çözüümü de yok bu işin ne yapacaksın. Hiç fark etmez benim için karışık da olsa giderim. Ancak burada olsa burada giderim. Tek Rum ben olsam da yine giderim.”

G3:

“Bakıma muhtaç olunabilir doğru, evet burada böyle bir yer yapılırsa kalırım ihtiyacım olursa.”

4.7.3. Sosyal Yeterlilik

Katılımcılardan G1, G2, G4 ve G5; bakıma muhtaçlık kavramını kişinin sosyal yeterliliklerinden yoksun kalması yani kendisine bakım verecek bir kişi olmaması durumunda tercih edeceklerini belirtmişlerdir.

G4:

“Bakılacak, çocukları tarafından bakılacak.”

G5:

“E bazıları İstanbul’a gidiyorlar, Balıklı Hastanesi var oraya gidiyorlar. Çünkü yaşlılar var, ama çocukları yok burada, onun için bazıları lazım, gitmek istiyor öyle bir yere.”

G1:

“Geçen sene gidiyorduk aslında da sonra vazgeçtik. Balıklıya (Balıklı Rum Hastanesi) gidiyordu madam. Sonra ben istemedim gitsin, ben yalnız kalmak istemedim (Ağlıyor), Kaldık. Şimdi yalnız Allah korusun, ben evde yalnız kalırsam bir şey olur, diye korkuyorum...”

G2:

“Bak, gerçekten böyle bir şeye burada ihtiyaç vardır, yani insanlar bakıma muhtaç hale geldiklerinde buna ihtiyaç duyabiliyorlar ve adadan da ayrılmak istemiyorlarsa böyle bir ihtiyaç giderilmeli, diye düşünüyorum. Mesela burada arkada bir komşum var madam, evde yalnız başına kalıyor ve kimsesi yok, ona Türk doktorlar geliyor her hafta ve bakımını veriyor, ilaçlarını düzenliyor.”

4.7.4. Bakım Tercihi

Katılımcılar, bakıma muhtaç olunması durumunda kurumsal bir bakımı tercih edeceklerini ifade etmekle birlikte, Rum ve Türk olarak karışık bir kurumsal bakımevi tercihinde bulunmak konusunda G4 hariç ayırım yapmamışlardır. Bakıma muhtaçlığın sosyal ya da fiziksel nedenlerle gerçekleşmesi durumunda, kendilerini düşkün boyuta getireceğini düşünmektedirler. Katılımcılar, sosyal anlamda izole olarak yaşam sürmeleri durumunda, bakım tercihlerinin fark etmeyeceğini ifade etmişlerdir.

Katılımcı G4 ise mecburi bir durum oluşursa sadece Rumlara ait olan kurumsal bir bakımevini tercih edebileceğini, yalnız zorunlu bir durum oluşmaz ise kurumsal bakımdan ziyade informal bir şekilde çocuklarının bakım sağlamlasını gerektiğini ifade etmiştir.

4.7.4.1. Formal Bakım

Formal bakım; resmi ve özel kuruluşlar ile gönüllü kuruluşların vermiş olduğu hizmet türüdür (Özgen ve Babekoğlu,2001).

G3:

“Bakıma muhtaç olunabilir doğru evet burada böyle bir yer yapılırsa kalırım ihtiyacım olursa.”

G5:

“E bazıları İstanbul’a gidiyorlar, Balıklı Hastanesi var oraya gidiyorlar. Çünkü yaşlılar var, ama çocukları yok burada, onun için bazıları lazım gitmek istiyor öyle bir yere.”

G1:

“Geçen sene gidiyorduk aslında da sonra vazgeçtik. Balıklıya (Balıklı Rum Hastanesi) gidiyordu madam. Sonra ben istemedim gitsin, ben yalnız kalmak istemedim (Ağlıyor) Kaldık. Şimdi yalnız Allah korusun, ben evde yalnız kalırsam bir şey olur diye korkuyorum...”

G2:

“Bak, gerçekten böyle bir şeye burada ihtiyaç vardır, yani insanlar bakıma muhtaç hale geldiklerinde buna ihtiyaç duyabiliyorlar ve adadan da ayrılmak istemiyorsa böyle bir ihtiyaç giderilmeli, diye düşünüyorum. Mesela burada arkada bir komşum var madam, evde yalnız başına kalıyor ve kimsesi yok, ona Türk doktorlar geliyor her hafta ve bakımını veriyor, ilaçlarını düzenliyor.”

G7:

“Eh belki gidebilirim. Kendime bakamıyorsam giderim yani elbette. Zaten başka çözümü de yok bu işin ne yapacaksın. Hiç fark etmez benim için karışık da olsa giderim. Ancak burada olsa burada giderim. Tek Rum ben olsam da yine giderim.”

G6:

“Mecbur kalırsam gideceğim ne yapabilirim. Balıklı Rum gibi bir yer olursa giderim. Ancak muhtaç duruma geldikten sonra burada olmuş başka yerde olmuş fark etmez, karışık da olsa benim için fark etmiyor.”

4.7.4.2. İnfomal Bakım

İnfomal bakım; aile, yakın akraba, komşu ve arkadaşların vermiş olduğu hizmet türüdür (Özgen ve Babekoğlu,2001).

G4:

“Bakılacak, çocukları tarafından bakılacak.”

4.8. Ada'nın Temel İhtiyaçlarına İlişkin Bulgular

Katılımcılara son olarak adanın bir yaşlı olarak en temel ihtiyaçlarının neler olduğu sorulduğunda; bu durumu ulaşım ve sağlık hizmetleri kategorilerine ayırarak iki başlıkta ifade etmişlerdir.

4.8.1. Ulaşım Hizmetleri

4.8.1.1. Feribot Sıklığının Artması

Katılımcı G2; ağır kış şartları sebebiyle, sağlık hizmetlerinde erişim konusunda zorluklar yaşandığını bu durumun hayati önemde olduğunu belirtmiştir.

G2:

“Mesela ada için söylemem gerekirse burada az evvel de bahsettiğim gibi göz doktoru arıyorsun yok, ya da hava şartlarından dolayı zırt pırt seferler, özellikle kış aylarında iptal oluyor. Hastane konusunda ve feribot seferleri konusunda iyileştirmelerin yapılmasını isterim mesela.”

4.8.2. Sağlık Hizmetleri

4.8.2.1. Bakımevi

Katılımcılardan G1, G4 ve G6; Ada'nın en temel ihtiyacının sağlık hizmetleri ve bakım olduğunu belirten ifadeleri yer almaktadır.

G4:

“Doktor. Bakım, en önemli şey. Her bakımdan.”

G6:

“Bakım.”

G1:

“Bakımevi olsa burada gideriz.”

4.8.2.2. Tam Teşekküllü Hastane

Katılımcılardan G2, G3, G7 ise ada yaşlıları olarak en zorlandıkları ve temel ihtiyaç olarak gördükleri sorunun çeşitli alanlarda uzman hekim olmamasından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Gerek helikopter gerekse de hastanede gerçekleşen ölümlerden dolayı, uzman hekim eksikliğini giderilmesi ve tam teşekküllü bir hastanenin adaya kazandırılmasının zorunluğu belirtilmiştir.

G3:

“Evet burada hem yol hem de hastane sorunu var yani, uzman doktor yok. Bunun eksikliğini çekiyoruz.”

G2:

“Mesela ada için söylemem gerekirse burada az evvel de bahsettiğim gibi göz doktoru arıyorsun yok, ya da hava şartlarından dolayı zırt pırt seferler, özellikle kış aylarında iptal oluyor. Hastane konusunda ve feribot seferleri konusunda iyileştirmelerin yapılmasını isterim mesela.”

G7:

“Adada genel doktorlar var mesela, kalp yok, göz doktoru yok mesela. Ancak bunun biraz zor olduğunu biliyorum, mesela Yunanistan’ı da biliyorum, başka adaları da biliyorum. Çünkü onların gelmesi bir ekiple oluyor, o iş biraz zor. He ama ne oluyor acil bir durum olursa ambulans helikopter gönderiyorlar, onunla Çanakkale’ye gönderiyorlar.”

5. TARTIŞMA

Gökçeada'da yaşayan Rumların yaşlanma süreçlerini ve yaşlılığının nitel araştırmayla incelendiği ve azınlıkların yaşlanmasıyla ilgili nicel araştırmalar için denenebilir hipotezler ortaya çıkarmak adına, azınlık nüfusun yaşlılık dönemindeki “yaşam durumu” (Backes ve Clemens, 2013) hakkında ampirik bilgiler elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin sosyo-demografik değişkenlerinden elde edilen bulgulara göre katılımcılardan en genci 67 yaşında, en yaşlısı 87 yaşındadır. En düşük hane geliri 5000 Türk Lirası iken en yükseği 2000 Euro'dur. Euro cinsinden maaş alan katılımcılar Yunanistan'dan emekli olmuşlardır. Katılımcıların tümü evlidir. En fazla dört çocuk sahibi olan katılımcı bulunmakla beraber, hiç çocuğu olmayan katılımcı sayısının üç olduğu saptanmıştır. Katılımcıların hiçbirinin kirada oturmadıkları ve hepsinin ev sahibi oldukları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan katılımcıların mesleklerinde farklılıklar mevcut olup, hiçbirinin mesleği aynı değildir.

Gökçeada'da yaşayan yedi Rum katılımcının yaşlanma ve yaşlılık süreçlerinin araştırıldığı bu nitel çalışmada, katılımcılara sorulan yarı yapılandırılmış sorulardan alınan yanıtlar altı ana tema altında toplanmıştır. Bunlar; yaşlılık algısı, Gökçeada'da yaşam, kuşaklar arası ilişki ve iletişim, yaşlılık algısının kuşaklar arası değişimi, bakıma muhtaçlık kavramı ve Gökçeada'nın temel ihtiyaçlarıdır. Bu temalar, yaşam durum konseptinde yer alan bireysel, bağlamsal ve çerçeve koşulu yeterlikleri çerçevesinde tartışılmıştır.

5.1.Yaşam Durum Konsepti Çerçevesinde Değerlendirilen Yaşlılık Algısı

Yaşam durumu, birey ve çevre arasındaki ilişkilere dayanan, birikimlerle (rezerv) açıklanan bir teoridir. Araştırmaya katılan yaşlı bireylerin yaşlılık algıları tespit edilmiş olup, sosyal, psişik ve fiziksel kategoriler altında kodlara ayrılmıştır.

Sosyallikten yoksunluk ya da aktif yaşamdan geri çekilme olarak ifade edilen yaşlılık algısı, katılımcı G1 tarafından “*dede olmak*” ifadesiyle “rol değişimi” olarak belirtilmiştir.

Elaine Cumming ve William E. Henry tarafından 1961 yılında oluşturulan geri çekilme teorisi yaşlı bireylerin, bireysel ilişkilerini ve toplumsal rollerini sürdürmek için

gerekli olan güçlerinin azaldığını ya da kaybolduğunu ileri sürmektedir (Bölükbaş,2019). Geri çekilme teorisinde “emeklilik sonrası rolleri değişen ve kayba uğrayan bireyler, hayata aktif katılım sağlayıp yeni statüler elde etmek yerine”, yaşamdan geri çekilip kendilerini “işe yaramaz” hissetmektedirler, bu da sosyal ilişkilerinde problemler yaşamalarına sebebiyet vermektedir (Bölükbaş, 2019). Bu teoriye göre yaşlı bireylerin, rol kaybına uğradıktan sonra toplumdan kendilerini geri çektikleri ifade edilmekte olup, Katılımcı G1’in bu geri çekilmeyi ve rol değişimini doğal bir süreç olarak algıladığı düşünülmektedir.

Bireyin günlük yaşam yeterliklerinin yanı sıra, kognitif ve psişik yeterliği de bireysel birikimler olarak tanımlanmaktadır.

Katılımcı G5, “*Daha fazla yaşıyoruz, daha fazla şey öğreniyoruz*” ifadesiyle kognitif yeterliliğinin olduğunu, yaşlılığın olaylara ve durumlara bakış açılarında farklılıklar oluşturduğunu, deneyimleri sayesinde olgunlukla durumlara çok boyutlu bakış açısı getirebildiklerini ifade etmiştir.

Katılımcı G6 ise “*Kafa rahatlıyor... Stresin çoğu gidiyor, stres azalıyor*” ifadesiyle bireysel birikimlerinin olduğunu, yetişkinlik dönemini daha kaygılı yaşadığını, yaşlılık döneminde ise bu kaygılarının azaldığını belirtmiştir. Katılımcının, imajında yaşlılığı psişik yeterliklerinde devamlılık olarak algıladığı düşünülmektedir.

Hans Thomae (1998), yaşlı bireylerin sosyal durumlarının tanımlanmasının dışına çıkarak, çeşitli *yeterliliklerine* dikkat çekmektedir. Schulz-Nieswandt (2006)’ın yaşam durumu konseptinde, *ekonomik, sosyal ve psişik yeterlilikler, günlük yaşam yeterliliği* olarak kabul edilmektedir.

Katılımcı G3, “*Şimdiye kadar bir şey düşünmedim, çünkü yaşlı olarak hissetmiyorum kendimi*” ifadeleriyle yaşlılığı aslında bilişsel ve fiziksel aktivitelerdeki geri çekilme ve azalma olarak algıladığı düşünülmektedir. Yaşam durumu konsepti çerçevesinde bakıldığında bu durum, katılımcının G3’ün bireysel yeterlilikler altında değerlendirilen günlük yaşam yeterliliklerine ilişkin yaşlılık dönemine yönelik olumsuz algıları olduğunu düşündürmektedir. Kognitif yeterliliklerinde henüz bir azalma olmadığını düşündüğü için bu katılımcının, kendisini bilişsel açıdan yeterli gördüğü dolayısıyla kendini yaşlı hissetmediği söylenebilir.

Yaşlılık döneminde bireylerin diğer yaşam dönemlerine göre yardıma ve bakıma muhtaç olma ihtimali artmaktadır. Ancak yaşlılık döneminde fiziksel ve kognitif eksiklikler her zaman görülmez. Katılımcının bu şekilde düşünmesinin sebebi, etrafındaki yaşlı profilini “yardıma ve bakıma muhtaç” olarak algılaması olabilir.

Katılımcı G4, “*İnsan; bebekken emekliyor 4 ayaklı, orta yaş 2, yaşlılık 3 ayak, bu kadar basit.*” ifadeleriyle yaşlılığın doğal bir süreç olduğunu ifade ederek kişinin yaşlandığı zaman, yaşam durum konseptinde yer alan bireysel birikimlerinde azalma olarak algıladığı düşünülmektedir. Katılımcı G4’ün yaşlılığa yönelik bu algılamasınının, Katılımcı G3’ün yaşlılık algısına benzer şekilde çevresindeki yaşlı profiline göre yapıldığı düşünülmektedir.

Katılımcı G1’in, “*Şimdi ben genelde çalıştım, köyde çok çalıştım, çok ağaç diktim. 2 kez dut fidanı diktim. 150’şer tane diyebilirim, beyaz dut fidanı millete hediye ettim. Ancak maalesef şu anda yapamıyorum*” ifadeleriyle yaşlılığı, günlük yaşam yeterliliklerinde azalma olarak algıladığı düşünülmektedir. Katılımcı G1’in yaşam koşullarına bakıldığında hâlihazırda bakıma muhtaç olduğu göze çarpmıştır. Bu durum yaşam durum konsepti çerçevesinde, çerçeve koşulları altındaki sağlık başlığı altında değerlendirilebilir. Belki de Katılımcı G1, bakıma muhtaç duruma gelmeseydi, yaşlılık döneminde dut dikmeye devam edecek ve yaşlılığı üretkenlik kapsamında olumlu algılayacaktı. Bu durumun bireylerin algılarınının, yaşam koşullarına bağlı olduğu görüşünü desteklediği düşünülmektedir.

Katılımcı G7, “*Bir şey diyemiyorum şimdi, ancak zorluk aklıma geliyor, zorluk çekeceğim aklıma geliyor*” ifadelerini kullanmıştır. Katılımcının bireysel profili incelendiğinde; bekâr olup hiç evlenmemiş olması, anne-babasını kaybettikten sonra yalnız yaşamasından dolayı yaşlılık algısının negatif yönlü olduğu, bireysel yeterliliklerinin tamamen yok olacağı ya da tümüyle geri çekilme ve azalmalar oluşacağı imajının yer aldığı düşünülebilir.

5.2. Yaşam Durumu Konsepti Çerçevesinde Değerlendirilen Adada Yaşam

Katılımcılarla yapılan görüşmelerde, katılımcıların Gökçeada/İmroz algıları, adada yaşamanın zorluklarının olup olmadığı, varsa bunların neler olduğu, kültürlerinin yaşlanmaları üzerindeki etkilerinin olup olmadığı ve birlikte yaşam kültürleri, yaşadıkları konut ve çevresel faktörlerin yaşlılık durumlarına etkileriyle ilgili görüşleri

beş kategoride toplanmıştır: Algı, yaşam tarzı, erişebilirlik, çevresel faktörler ve birlikte yaşam kültürü.

Katılımcılardan G1'in, Gökçeada (İmroz) algısının ne olduğuna yönelik verdiği yanıtta, *“Doğduğum, büyüdüğüm yer burası. İstemiyoruz başka yerde yaşamak (Yunanistan'ı kastediyor), zincir bağlıdır orada, orada yaşamak istemiyoruz”* ifadeleriyle mekânsal bağlılık oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Guy Di Méo'ya göre bir kişinin kimliği, içinde bulunduğu fiziksel çevreyle etkileşimindedir. Bir kişinin bulunduğu ortamla ilişki kurabilmesi; kişinin sosyal kimliğini kuvvetlendiren bir olgudur (Di Méo,2002).

Mekân; kişilerin yaşadığı sosyal çevrenin oluşturduğu topluluğun, “toplumsallaşma” sürecinde bir anlam kazanan aksiyonların içinde var olduğu fiziksel dünyadır (Yu,1999).

Yaşlı bireylerin hayatlarını sürdürmüş oldukları Gökçeada/İmroz hakkındaki düşünceleri ve algılamaları, kültürel kimliklerinin muhafazası ve mekânsal aidiyet hislerinin devamlılığı olarak düşünülebilir. Adada yaşamlarını sürdürmeye devam etmelerinin gerekçesi, kültürel miraslarını korumak şeklinde açıklanabilir.

Katılımcıların adada yaşamının yaşlanma süreçlerindeki etkileri hakkındaki değerlendirmeleri; adanın şehirden uzak olmasının pozitif taraflarının olduğu ve bireysel üretim ve tüketime önem verdikleri ayrıca ada yaşamının mahremiyet barındırdığı biçimindedir.

Aktivite teorisi; bireyleri farklı kılanın aralarındaki rakamsal farklar değil, aslında etkinlik ve faydalı olmalarıdır şeklinde tanımlanır. Aktiflik; bireyleri sosyal hayatlarında somut, işe yarar hissettiren olumlu bir durumdur. Yaşlılık evresinde bireylerin aktiflikten uzak kalmaları tercih edilebilir bir durum değildir (Tufan, 2021).

Aktivite teorisinde ifade edildiği üzere yaşlılık kavramının rakamsal söyleminden ziyade üretkenlik ile ayrılan bir olgu olduğu değerlendirilmektedir. Ada yaşlılarının da sabah erken saatlerde kalkmaları ve hemen hemen birçoğunun kendilerine ait bir tarımsal alanlarının mevcut olması, üretkenliklerini ve aktifliklerini muhafaza ettiklerinin kanıtı şeklinde değerlendirilebilir.

Katılımcılardan G7'nin, “*Evet. Burada da sabah 6'da kalkarım, bahçeye giderim, fasulyem var, domatesim, biberim, salatalığım falan ekerim onları toplarım. Babam mesela son zamanlarına kadar bakıyordu, ekiyordu*” söylemiyle aktifliğini muhafaza etmeye çalıştığı ve bireysel üretime önem verdiği söylenebilir.

Disengagement teorisi; bireylerin yaşlanma süreçlerinde fiziksel olduğu kadar psikolojik olarak da yaşlandıklarını ve yaşlılık evresinde bilinçli olarak dinlenmelerinin gerekli olduğu tezini savunur (Tufan,2021).

Elaine Cumming ve William Henry (1961); bu bilinçli geri çekilmenin fiziksel ve psikolojik nedenlere dayandığını öne sürerler. Onlar; yaşın ilerlemesiyle birlikte bireyin kendini sosyallikten geri çekmesi ve aktivitelerindeki azalmalarının sebebi toplum değil, yaşlı bireyin kendisidir diye ifade etmişlerdir. Bunun altında yatan gerekçe olarak da fiziksel ve psikolojik nedenleri göstererek, geri çekilmenin aslında bu gerekçelerin bir yansıması olduğunu bildirirler (Rosenmayr ve Rosenmayr, 1978).

Tıpkı disengagement teorisinde olduğu gibi katılımcılardan bazıları da şehir yaşamının koşuşturması ve yoğunluğundan şikâyetçi olarak, adanın mahremiyet sağladığını ifade edip, temiz havası ve gözlerden uzak yaşamının adada yaşamakta etken olduğunu belirttiler. Katılımcıların; tıpkı disengagemet teorisinde adanın temiz havasını hem de gözlerden uzak yaşamını bilinçli tercih sebebi olarak gördüklerini belirterek, hür bir seçimle adada yaşamaya devam ettikleri düşünülebilir.

Katılımcılar, ada yaşamının getirmiş olduğu pozitif ve negatif durumlardan söz ettiler. Coğrafi ve fiziksel şartların tesis ve kuruluşlara erişimde sorunlar oluşturduğunu, özellikle kış aylarında hava şartlarından dolayı tedarik zincirinde aksamalar meydana geldiğini, feribot seferlerindeki aksamalarla da bu olumsuzlukların günlük yaşamlarına yansıdığını ifade etmişlerdir. Katılımcılar ada yaşamının olumlu yönünü ise bereketli topraklara sahip olmaları ve bu sayede birçok organik ürünü kendilerinin üretebilmeleri olarak vurgulamışlardır.

Yaşam durumu, kişi ve sosyal çevresi arasındaki etkileşime dayanan, öz sermayelerle (rezerv) ifade edilen bir teoridir. Kişinin günlük yaşam yeterliğinin yanında bilişsel ve psişik yeterliliği de *bireysel birikimler* olarak ifade edilir. Kişinin çevresinde yer alan özelliklerden *ekonomik, altyapısal ve sosyal birikimler* ise *bağlamsal birikimler* olarak ifade edilir. Kişinin iyilik hâli (sağlık durumu), ikamet ve ikamet çevresi, trafik

sistemi, teknik-aynî çevre ve altyapı özellikleri çerçeve koşulları başlığı altında yer almaktadır (Schulz- Nieswandt, 2006).

Buradan hareketle bireysel ve bağlamsal yeterliliklere sahip olamayan yaşlı bireylerin tesis ve kuruluşlara erişebilirlikte yoksunluk yaşadıkları düşünülebilir. Günlük yaşam yeterlilikleri ve altyapısal birikimlerden yoksunluğun, yaşlı bireyleri olumsuz yönde etkilediği ve ada yaşamını zorlaştırdığı söylenebilir.

Örnek olarak katılımcılardan G6'nın tesis ve kuruluşlara erişiminde yaşadığı zorlukları, *“Ada yaşamı daha zor diye düşünüyorum. Her yönden daha zor. Mesela kar yağdı mı burada evden çıkamazsın, ekmek bile bulamazsın. Hatta 4 sene evvel kar yağmıştı, askerler buraya ekmek getirmişti”* şeklinde ifade etmesi, basit bir doğa olayında dahi erişilebilirliğin yaşlı bireyler üzerindeki olumsuz etkisini gösterebilir.

İkincil bakıma ihtiyaç duyan yaşlı bireylerin aynı şekilde bireysel yeterliliklerden yoksunluk yaşamaları durumunda, günlük yaşam yeterliliklerinin sürdürülemeyeceği ve yaşayabilecekleri mağduriyet, katılımcılardan G1 tarafından şu şekilde ifade edilmiştir: *“Şimdi bu yaşta eğer kadın yardım edebilse iyi, ancak benim hanım bana yardım edemiyor, o yüzden zorlanıyorum”*.

Adada yaşamamanın yaşlı bireyler açısından birçok zorluğunun olduğu görülse de aktifliklerini ve üretime katılmalarını sürdürmede, ada şartlarının avantaj olduğu durumlar da söz konusudur. Buna örnek olarak, adanın mevcut iklim ve toprak yapısının verimli olması, organik üretime izin vermesi olduğu görülmektedir.

Adada yaşayan yaşlı Rumların, ikametlerinin fiziki koşulları ve dış çevrenin rahat hareket edebilmeleri açısından olanak sağlayıp sağlamadığıyla ilgili yaptıkları değerlendirmeler olumsuz yöndedir. Gerek iç mekân gerekse de dış mekânın yaşlı bireylerin gündelik yaşamlarını negatif yönlü etkilediği değerlendirilmektedir.

Yaşam durumunun, yaşam koşulları ve olanakların toplamı olduğu varsayımı kabul edilmektedir (Tufan, 2016). Bu tanımdan yola çıkarak yaşam durum teorisinde yer alan çerçeve koşul yeterliğinin sağlanamamasının, yaşanan konut ve çevresinin yaşlı bireylerin durumlarına uygun olmamasına, kişilerin hem yaşam kalitesini düşüreceği hem de onları sosyallikten alıkoyacağı değerlendirilebilir. Bu durumun kişilerin

sosyal, fiziksel ve psikolojik sağamlıklarını olumsuz yönde etkileyeceği düşünülebilir.

Fiziksel çevrenin yaşlılar üzerindeki bariyer kurucu, ürkütücü, zorlayıcı ve motivasyon düşürücü etkilerinin arındırılması ve tam tersi olarak kişiler üzerindeki pozitif “uyarıcı etkilerinin” artırılması gerekmektedir. Yani yaşlı bireyi dışarıya çıkmaya itecek, motivasyonunu artıracak, yaşam sevincini yükseltecek bir sosyal çevre oluşturulmalıdır. Yaşlı bireyleri sosyallikten alıkoyan çevrenin yerine sosyalliklerini cesaretlendirecek, sürdürmelerine yardımcı olacak ve yeni ilişkiler oluşturmasını teşvik edecek fiziksel ortamlara ihtiyaç vardır (Lawton ve ark., 1997).

Katılımcılardan G1, yaşadığı konutun fiziksel şartlarının kendisi için uygun olmadığını, “*Yavaş, yavaş çıkabilirim merdivenleri. Mesela tuvaleti yeni yaptırdık yukarıda, ancak tek başıma ne yıkanabilirim affedersin ne de tuvalete gidebilirim*” şeklinde ifade etmiş olup, bu durumun bireyin yaşam kalitesini etkilediği düşünülebilir.

Gökçeada; Türk ve Rum kökenli vatandaşların uzun yıllardır beraber birlikte yaşam sürdürdüğü bir yerleşim merkezidir. Birlikte yaşam kültürü kategorisinde değerlendirme yapılan bu bölümde bireylerin ortak yaşam ve farklılıklarına saygı paydasında yaşamına devam ettiği, kültürel bağlamda ise birbirinin içine geçmekten ziyade her kesimin kendi kültürünü sürdürmek gayretinde bir yaşam sürdüğü gözlemlenmiştir.

Katılımcılara adada birlikte yaşam kültürü hakkındaki düşünceleri sorulmuş olup, ortak yaşam ve farklılıklara saygı kategorileri altında toplanan yanıtlar alınmıştır. Katılımcılardan G3, “*Heh, bak mesela burada askeriye vardı o zamanlar, şimdiki alayın olduğu yer yine askeriyeydi. Aramız çok iyiydi buradaki askerlerle. Hatta halı saha maçları yapardık onlarla. Kış ayı olunca ekmek yapılırdı buraya getirirlerdi. Öğretmenler vardı, onlarla da aramız çok çok iyiydi, hiçbir sorun yaşamadık*” diye ifade ederek ortak yaşama ve farklılıklarına olan saygıya vurgu yaptığı düşünülebilir. Kişiler ve sosyal çevre arasında sürekli etkileşim vardır. Sosyal çevrenin yani toplumun durumu değiştikçe, kişilerin de kendi öz yeterlikleri ve öz kaynaklarında değişimler meydana gelmektedir. Bu etkileşim ve dönüşüm çemberi devam ettikçe, kişilerin de öz yeterliliklerinin ve kaynaklarının azalmaması için önlem gereksinimi

artacaktır. Kişilerin öz kapasiteleri ve bu kapasitelerinin yeterlikleriyle fiziksel çevreden gelen uyarıcı kaynaklar arasında bir denge kurulmalıdır (Tufan, 2016).

İnsan; interaktif bir varlıktır. Kişilerin sosyal birikimlerinin (eş, çocuk, akraba, tanıdıklar vs.) varlığı ve etkileşiminin sürekliliği, bağlamsal yeterliklerinin devamına bağlıdır. Yani kişiler sosyal birikimlerini sürdürdükçe, yaşamının pozitif yönlü ilerleme kaydedeceği düşünülebilir.

5.3. Yaşam Durumu Konsepti Çerçevesinde Değerlendirilen Yaşlılık Algısının Kuşaklar Arası Değişimi

Yaşlılık algısının kuşaklar arası değişimi temasında, katılımcıların Gökçeada'da yaşamanın ve yaşlanmanın eskiye göre nasıl değiştiği, kendi büyüklerinin yaşlılığını nasıl hatırladıkları konusundaki fikirleri; sosyal, fiziksel ve teknolojik değişiklikler olarak kodlanmıştır.

Gelişim psikoloğu Stanley Hall (1846-1924), "Senescence, the last half of life" adlı çalışmasında yaşlanmayı kabiliyetlerin azalması olarak tarif etti. Ancak yaşlılığın sadece kabiliyetlerinde azalma olan bireyler değil, farklı becerilerle de donatılmış bireyler olduğunu da ekledi. (Tufan, 2021).

Katılımcılardan G6, "*Şimdiki hayat daha kolay, o zamanlarda herkesin çalışması gerekiyordu. Çünkü emeklilik yoktu, hayvancılıkla tarımla uğraşıyorlardı. Teknolojik imkânlar kısıtlıydı, bırak arabayı elektrik yoktu köyde. Eh, şimdi taksi çağırıp merkeze gidiyorsun 10 dakikada, o zamanlar yürüyerek ya da hayvanla gitmek zorundaydın. Adada bir tane doktor vardı düşünün siz imkânları*" ifadelerinin teknolojik gelişmelere bağlı ürün kullanımının artması olarak gerekçelendirdiği değerlendirilebilir.

Katılımcılardan G2 ise "*Şimdi eski zamanın insanları mesela daha kuvvetliydi biliyor musun, insanlar sabahtan kalkardı ve damlarına yürüyerek giderlerdi, her gün her gün. Eşek vardı, at vardı ancak onlara yük yüklerlerdi, kendileri yürüyerek giderlerdi. Resmen her gün jimnastik yapıyorlardı. Mecburen jimnastik yapıyorlardı. Benim dedem 190 cm boyundaydı ve bayağı kuvvetliydi*" ifadeleri, kendinden önceki kuşakların fiziksel yönden daha aktif oldukları yönünden değerlendirilebilir.

5.4. Yaşam Durumu Konsepti Çerçevesinde Değerlendirilen Kuşaklar Arası İlişki ve İletişim

Katılımcıların yaşlıya saygı ve yaşlanma süreçlerinde gençlerle olan ilişkileri konusundaki fikirleri, toplumsal ve teknolojik değişimlere bağlı olarak değişkenlik gösterdiği şeklinde kategorize edilmiştir. Gökçeada/İmroz'da yaşayan yaşlı bireylerin de tıpkı diğer toplumlarda olduğu gibi kendine has kültürel ve sosyal kodları bulunmaktadır.

Katılımcılar kendi çocukluk yıllarındaki yaşlı bireylere olan saygıları ve tutumlarını ifade ederlerken, bunun sosyal ve kültürel öğeler barındırdığı gözlenmiş olup, teknolojik gelişimlere bağlı ürün kullanımlarında da artış olduğu gözlenmiştir.

Yaşlılık ve yaşlıya karşı tutum ve davranışlar kültürel farklılık göstermektedir. Kimi toplumlar yaşlıyı olumsuz özelliklerle ifade ederken (işe yaramaz, kıymetsiz, düşkün gibi) gelenekselliğin ön planda olduğu Japonya gibi ülkelerde ise yaşlıya saygı duyularak, bilgelik ve tecrübelerinden yararlanılmakta, toplumdaki statüleri yükselmektedir (Çilingiroğlu ve ark. 2004; akt. Özdemir ve Bilgili, 2014). Türk kültüründe de yaşlısına saygı, sözlerine kıymet verilmesi ve onların korunması geleneksel ve değişmeyen bir beklenti iken, yaşlıların sosyal hayattaki rolü ve itibarı günümüzde değişkenlik göstermektedir.

Yaşam durum konseptindeki bağlamsal yeterlik kategorisi altında değerlendirilen sosyal birikimlerine göre kişilerin eş, çocuk, torun ve akrabaları gibi yakınları ve tanıdıklarıyla kurdukları iletişim ve bu iletişim bağlamında şekillenen ilişkileri farklılık göstermektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu günümüzde kendisinden küçük yaş gruplarındaki yakınlarının yaşlılara “saygısız, nezaketsiz” gibi algıladıklarını ifade etmiştir. Katılımcıların kendilerinden küçükleri bu şekilde algıladıklarını düşüncelerine yönelik tutumlarının toplumsal ve teknolojik değişimlere bağlı olarak şekillendiği görülmüştür. Bu çerçevede toplumsal değişimlere bakıldığında yaşlıya saygı özelinde kültürel olarak oluşturulduğu düşünülen “ayıp ve korku” gibi ifadeler, katılımcıların yetiştirilme tarzları olarak yorumlanabilir.

Buna göre katılımcılardan G7 örneğinde, *“Yani bizim zamanımızla kıyas edilecek olursa biz açıkçası korkuyorduk. Yani ben mesela biz yaşlıya iyi davranmadım, ya da kötü bir şey söyledim mi eğer. O babama söylerdi, babam da beni döverdi”* ifadesi

yaşıya saygı kavramının aile içerisinde zorunlu bir durum olarak oluşturulduğunu göstermektedir. Fiziksel şiddet yoluyla “saygı” oluşturulmak istenmesinin gerçek amaca hizmet etmeyeceği söylenebilir.

Yaşlısına saygısızlık yapılmasının büyükleri ve yaşadığı toplum tarafından kınanmaya sebebiyet verecek derece “ayıp” olarak görülmesinin kültürel olarak oluşturulduğu düşünülmektedir. Toplumsallıktan uzaklaşan ve bireysel yaşama daha önem veren günümüz kuşaklarında, daha müsamahasız ve kırılğan bir ilişki kurdukları söylenebilir.

Teknolojik değişimlere bağlı ürün kullanımının artması neticesinde insanların birbirleriyle kurdukları iletişimin ve aralarındaki ilişki görünümünün değiştiği düşünülmektedir. Yeni kuşağın bir önceki kuşaktan farklılıklarının bulunduğu ve bunun insan ömrünün sona ereceği vakte kadar devam edeceği tartışmasız bir gerçek olarak değerlendirilebilir.

Katılımcı G6, “*Sadece teknolojik gelişmeler konusunda anlaşmazlıklar oluyor, ama o da zamanın bir getirisi, hep olmuştur o*” diyerek, kendi çocukluk dönemlerindeki yaşlı profili ile günümüzdeki profile bakış açılarının aslında farklılık arz etmediğini belirtmiştir. Bu durumun sebebi teknolojik gelişmelerin bir tezahürü olarak yorumlanabilir, çünkü değişim ve gelişim zamanın kaçınılmaz gerçeğidir. Her kuşak bir öncekinden daha farklı imkânlar ve olanaklar üzerine dünyaya gelmektedir, bu durum da farklılıklara yol açmaktadır.

5.5. Yaşam Durumu Konsepti Çerçevesinde Değerlendirilen Bakıma Muhtaçlık Kavramı

Katılımcıların bakıma muhtaçlık kavramı ve bakım desteği konularındaki değerlendirmeleri alınmış olup, muhtaçlık durumlarında bakım tercihleri öğrenilerek tartışılmıştır.

Bakıma muhtaçlık, bireyin biyolojik yaşından bağımsız bir olgudur. Kişiler hayatının herhangi bir döneminde bakıma muhtaç duruma gelebilirler, ancak deneysel sonuçlar, bakıma muhtaç olan kişilerin daha çok yaşlı bireylerden oluştuğunu kanıtlamaktadır (Tufan, 2007).

Günlük yaşam aktiviteleri (telefon etmek, tanıdıkların ziyaret edilmesi veya kamu taşıtlarını kullanmak), bireyin ne ölçüde kısıtlı olduğu, bakıma muhtaçlık derecesi hakkında bilgi vermektedir.

Katılımcılar bakıma muhtaç olmak kavramını iki şekilde değerlendirmişlerdir. Ya bireyin yoksun veya düşkün olması durumunda bakıma muhtaç olunabileceği; yani bireysel birikimlerinde (günlük yaşam yeterliği, kognitif ve psişik) azalma olması ya da bağlamsal birikimlerinde (sosyal, ekonomik ve altyapısal) aksamalar olması durumunda tercih edilebilir buldukları değerlendirilmiştir.

Gökçeada'nın yaşlı Rum bireylerinin çoğunluğu bakıma muhtaçlık durumunda İstanbul'da bulunan "Balıklı Rum Hastanesi"ne benzer bir kurumu tercih edeceklerini belirtirken, bunun altında yatan sebebin kültürel ve dinî faktörler olduğu düşünülmektedir. İnanç ve aidiyet temelli olduğu düşünülen bu tercih, azınlıkların bakıma muhtaçlık ve bakım tercihleri konusuna bir profil öngörüsü olarak değerlendirilebilir.

Gerontoloji; yaşlanma ve yaşlılık periyotlarına müdahale imkânlarına odaklanmaktadır. Bu müdahalenin tarzı ve çeşidi tıbbi, psikolojik ve sosyolojik anlamlarda farklılıklar arz edecektir (Baltes&Baltes, 1992; Jasper ,2002; Backes&Clemens ,2013; Gerlin & Naegele, 2005; akt. Tufan, 2016, s.95). Buradaki hedef yaşlılığı kurtarmak değil, yaşlanma periyotlarının şartlarını düzenlemektir. Yaşlanma periyotlarının şartlarında yapılacak her düzenleme, gerçekleşecek olan her iyileştirmenin, kişiye ve yaşadığı topluma kazanç olarak geri bildirimde bulunacağı düşünüldüğünde, gerontolojik intervansiyonun önemi daha da artmaktadır. Bunların uygulanması durumunda daha uyumlu, daha mutlu ve daha kaliteli bir yaşlanma geçirecek yaşlı bireylerin sayısının artması olasılığı daha yüksektir.

Yaşlı Rum vatandaşların çocukları çoğunlukla yurtdışında ya da adanın dışında yaşamaktadırlar. Kişilerin sosyal yeterlikten yoksun olmaları, kendilerini yalnız hissetmelerine sebebiyet vererek, bu yalnızlık hissini de kişilerin bakım evi tercihlerini etkileyebileceği düşünülmektedir. Gerontolojik intervansiyonun uygulanması durumunda, kişilerin bakımevi ve bakıma muhtaçlık kavramlarına bakış açılarında değişiklik olabileceği düşünülmektedir.

Gökçeada/İmroz'da bakım evi eksikliğinin de kişilerin bakım evi tercihlerinde etkileyici olabileceği düşünülebilir. Çünkü katılımcılardan bazıları bu eksiklik sebebiyle kişilerin devlet hastanesi tarafından sağlanan hizmetle yarı zamanlı bakım aldığını ifade etmiştir.

5.6. Yaşam Durumu Konsepti Çerçevesinde Değerlendirilen Ada'nın Temel İhtiyaçları

Çalışmanın son aşamasında katılımcılara Gökçeada/İmroz'un en temel ihtiyaçlarının neler olduğu konusunda fikirleri sorulduğunda, ulaşım hizmetleri ve sağlık hizmetleri olarak iki kategoride cevaplar alınmıştır.

İhtiyaçlar, yaşam durumu konseptini ortaya çıkaran bir etken değildir. Yaşam durumu konseptinde bireyin kendi ihtiyaç ve sorunları hakkında farkındalığının son derece yüksek olduğu, dış uyaranlar tarafından sorunları ve çözüm yolları konusunda yönlendirilmeye gerek duymadığı varsayılır. Yapılması beklenen tek şey, ihtiyaç duyulan oyun alanlarının oluşturulması ve bu alana katılım sağlayabilmesi için gerekli olanakların ortaya konmasıdır. Dolayısıyla birileri tarafından belirlenmek istenen çözüm stratejileri yerine, doğrudan sorunlara muhatap olan yaşlı bireyler, bu sorunların çözümü konusunda da tek ve değişmez otorite olarak kabul edilmelidir (Tufan, 2016).

Gökçeada'nın ana karadan uzaklığı ve ulaşım hizmetlerindeki (feribot) aksamalar yaşlı bireylerin doğrudan bağlamsal yeterliklerinden uzaklaşmasına ve hizmetlere erişimine engel olmaktadır.

Katılımcılardan G2, *“Mesela ada için söylemem gerekirse burada az evvel de bahsettiğim gibi göz doktoru arıyorsun yok, ya da hava şartlarından dolayı zırt pırt seferler özellikle kış aylarında iptal oluyor”* ifadeleri, hizmetlere erişime engel olan durumlardan, ulaşım hizmetleri ve sağlık hizmetleri konusundaki aksaklıkların yaşam kalitelerine engel teşkil edeceği düşünülebilir.

“İnsan, hayatı boyunca içinde yaşadığı sosyal sistemin koşulları altında kendisi ve çevresi arasında en iyi uyumu sağlamanın ve bağımsızlığının en üst düzeye çıkarmanın uğraşını verir” (Martin ve Kliegel, 2005).

Bunun anlamı, yaşam konsepti çerçevesinde, sosyal sistemin yaşlının durumuna uygun hale getirilerek, ruhunda yer alan bağımsızlık mücadelesinde yeni oyun alanları oluşturulmasıdır. Kısaca yaşlının uyumunu beklemek yerine, sosyal sistemin yaşlı bireyin istek ve ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesini beklemek, yaşam konseptinin temel amacını oluşturmaktadır.

Katılımcılardan G4'ün, “*Doktor. Bakım, en önemli şey. Her bakımdan*” diye öncelikli olarak değerlendirmiş olduğu en önemli ihtiyaçları; bireylerin fiziksel, psöşik ve sosyal anlamda sağlıklı olmaya önem verdikleri şekilde değerlendirilebilir.

Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen bazı ilkeler doğrultusunda il ve birim bazında bulunması gereken personel sayısı, personel dağılım cetveli (bkz. <https://yhgm.saglik.gov.tr>, Erişim tarihi: 16 Mayıs 2022)'nde belirtilmiş olup uzman doktorların özellikle cerrahi alanındaki hekimlerin; devlet hastanelerinde istihdam edilmelerinin koşullarının farklılık barındırdığı, ekipleriyle birlikte hizmet verebildikleri (tekniker, hemşire, sağlık görevlisi vb.) bilinmektedir.

Adanın coğrafi şartlarından kaynaklanan aksamaların, hizmet alımında mağduriyetler oluşturduğu bir gerçektir. Elbette ki bu tür bir uygulama; yani hizmetler de aksama olması ve yaşlı bireylerin mağduriyetler yaşamasının, insanların yaşam kalitelerini ve yaşam durumlarını negatif yönde etkilediği gözlemlenmiştir.

Coğrafi durumun ya da sosyal politikaların oluşturduğu engellerin ya da aksaklıkların, yaşlı bireylerin özgürlüklerini kısıtlayıcı boyuta gelmesine sebebiyet vermektedir.

Yaşam durumu konseptinin temel ilkesi, her bireyin kendi öz ihtiyacına göre kaynakların oluşturulmasını ve uygun hizmetlerin planlanmasını kapsar (Tufan, 2016). Bu konseptte birçok farklı alandan, birçok farklı bakış açıları getirilmiştir. Bireylerin öz kaynakları ve yeterliliklerini temel alarak, kendilerine uygun modelin geliştirilmesi yani uygun hareket alanlarının tasarlanması bu konsepti oluşturmaktadır.

Ursula Lehr (1979)'a göre gerontolojik intervansiyon, kişilerin psikososyal yönden iyi olma haline ulaşarak ileri yaşlara gelebilmeleridir. Petzold (1979), yakın bir görüşü paylaşarak, kişilerin yaşam niteliklerinin artırılması, ilerletilmesi ve korunması olarak ifade etmektedir (Tufan, 2015 ders notu). Tüm bu söylemler, intervansiyon

gerontolojisinin bireylerin fiziksel ve psikolojik sağamlıklarının devamlılığı için bir şart olduğu hem de daha iyi olmalarına yardımcı olacağı ifade edilebilir.

Gökçeada/İmroz özelinde ulaşım ve sağlık hizmetlerindeki aksama ve eksikliklerin, idari yöneticiler tarafından farkında olunduğu bilinmektedir. Sağlık alanıyla ilgili oluşabilecek acil bir durumda adaya helikopter gönderilmesi de var olan soruna alternatif bir çözüm olarak sunulduğu gözlemlenmiştir.

Yine de oluşan bu eksiklikler ve aksamaların hiçbir şekilde yaşlı bireylerin hak ettiği ya da alışması gereken bir durum olmadığı düşünölmekle beraber, kapsamlı ve planlı bir gerontolojik müdahale planıyla, adanın temel sorunlarının çözülebileceği düşünölmektedir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Gökçeada'da yaşayan Rumların yaşlanma ve yaşlılık süreçleri nitel araştırmayla incelenmiş ve azınlıkların yaşlanmasıyla ilgili denenebilir hipotezler ortaya koymak adına Gökçeada'da yaşayan 7 (yedi) yaşlı Rum bireyle görüşmeler yapılmıştır. Azınlık nüfusta da gözlenen demografik değişim dikkate alınarak, Rum azınlık örneğinde azınlıkların yaşlılık dönemindeki “yaşam durumu” (Backes ve Clemens, 2013) hakkında ampirik bulgular elde edilmiştir.

Araştırmanın hedefinde aşağıdaki sorulara yanıtlar almak vardır:

- Rumların bilişsel dünyasında yaşlanma ve yaşlılık nasıl temsil edilmektedir?
- Azınlık olmanın yaşlanma süreçlerine etkisi var mıdır? Varsa, nelerdir?
- Öncelikle hangi sorunların çözülmesi gerekmektedir?
- Bunları çözecek kaynakları var mıdır? Varsa, nelerdir?

Yaşlılık ve yaşlanma kavramları birey ve toplum arasındaki karşılıklı etkileşimleri dikkate almayı gerekli kılmaktadır. Demografik yaşlanmanın sonuçlarını kavramak ve önlem almak için birey düzlemine inilmesi gerekmektedir.

Yapılan çalışmanın sonucunda, Gökçeada'da yaşayan yaşlı Rumların bilişsel dünyasında yaşlanma ve yaşlılık; rol değişimi, bilgelik/olgunluk, psikolojik sağlamlık ve günlük yaşam aktivitelerinin devamı olarak temsil edilmektedir. Yani Gökçeada'da yaşayan yaşlı Rum bireyler, yaşlılık ve yaşlanma konularını sosyal, psikolojik ve fiziksel anlamda iyi olma haliyle tasvir etmektedirler. Fakat adanın gerek coğrafi gerek sosyal şartları, aktif ve üretken bir yaşlılık sürdürmeleri için uygun değildir.

Gökçeada'da yaşayan yaşlı Rum bireylerin, aktif ve sağlıklı yaşlanabilmeleri için, gerekli “Gerontolojik Müdahale”nin oluşturulması gerekmektedir.

Gerontolojik müdahale, kişilerin yaşamının öz sermayesi ve öz kaynaklarının muhafazasıyla ilgili olup, bu sermayelerinin korunması ve kayıplarının önlenmesiyle ilgilidir. Bu müdahale, kişinin ana rahmine düştüğü zaman ile yaşamının sona erdiği ana kadarki süre olup, bireyin yetenek, beceri ve yeterliklerinin hâlihazırdaki psikososyal çevresi ve olanaklarına ulaşabilirliğiyle ilgilidir. Planlanacak strateji ve

politikaların bu tanımdan yola çıkarak, bahsedildiği doğrultuda planlanması büyük önem arz etmektedir. Kişilere kaliteli bir yaşam döngüsü sunmak ve iyi olma hallerinin devamını sağlamanın yolu onlara bu farkındalığın erken yaşlardan itibaren aşılması; öz sermayelerinin korunmasını ve iyilik hallerinin devamını sağlayarak, muhtemel kayıplarının önüne geçecektir. Kişilerin kendilerine uygun bir model ile yaşam alanlarının organize edilmesi neticesinde müdahale gerontolojisi amacına ulaşmış olacaktır (Tufan, 2021).

Yaşlanma denilen olgunun sadece biyolojik bir olgu olmadığı kabul edilmektedir. Yani birey yaşlanırken, etkileşimde olduğu sosyal çevresinden, kültüründen etkilenmektedir. Ekonomik durum, eğitim durumu, yaşanan yer gibi etmenler de bireyin yaşlanma sürecini olumlu ya da olumsuz şekilde etkilemektedir. Dolayısıyla yaşlılık, biyo-psiko-sosyal bir süreçtir.

Çanakkale'nin Gökçeada ilçesinde yedi yaşlı Rum bireyle kurulan iletişim, uzun süreli etkileşimler neticesinde ve sahada yaşanan deneyimlerin de etkisiyle bazı çıkarımlarda bulunulmuştur.

Bunlar; her ne kadar görüşme esnasında sözel olarak ifade edilmese de fark edilmemesi kaçınılmaz durumlardı. Görüşme yapılan yaşlı bireylerin çocukluk ve erken yetişkinlik dönemleri; bazı tarihsel travmalar içerisinde geçmiştir.

Lozan Antlaşması sonrasında özellikle 1964 yılı MGK kararları çerçevesinde alınan ve uygulamaya konulan kararlar; o günün çocukları, bugünün yaşlı Rum bireylerini gerek sosyal gerekse psikolojik anlamda etkilemiştir. Bunların her ne kadar dönemin koşulları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekse de Rum azınlık üzerinde psikolojik hasarlar bırakabileceği düşünülmektedir. Bu durum doğrudan olmasa da kişinin yaşam kalitesini ve “yaşam durumunu” dolaylı olarak etkilemiş olabileceği kanaati oluşmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti'ni kuruluş yılı olan 1923'den 1964 yılına kadarki dönemde yaşanan “Varlık Vergisi”, “Vatandaş, Türkçe Konuş” kampanyası ve 6-7 Eylül Olayları, İstanbul Rumları üzerinde etkili olmasına karşın, Gökçeada (İmroz) Rumları üzerinde çok fazla etkili olmamıştır. Ancak özellikle Rum okullarının kapatılması, açık cezaevi açılması, askeri yasak bölge statüsü ve toprakların istimlak uygulamalarının Gökçeadalı Rumlar üzerinde derin izler bıraktığı gözlenmiştir. Çünkü

tarımsal üretime dayalı ada yaşamında, üretim alanlarının azalmasıyla geçim sıkıntıları baş göstermiştir. Ayrıca cezaevi açılışı sonrasında yaşanan bazı münferit olaylar ve okullarının kapatılması, İstanbul başta olmak üzere dünyanın farklı bölgelerine göçü ortaya çıkarmıştır. Gerçekleşen göçler neticesinde ise adaya Türkiye'nin birçok farklı bölgesinden ve kültüründen vatandaşlar iskân edilmiştir. Göçün oluşturmuş olduğu gerontolojik etkiler başka bir çalışmanın konusu olabilir.

Yapılan görüşmelerde, farklı bir yaşlanma süreçlerinin olmadığıyla ilgili bireysel beyanları olsa da uygulanan politikalar, bireyler üzerinde travmalar oluşturmuş, sosyal ve psikolojik etkiler bırakmıştır. Aile üyelerinden birçoğunun göç etmek zorunda kaldığı bir süreç yaşadıkları bildirilmiş olup, bu göçler doğdukları ve büyüdüğü çevreye daha çok kendilerini ait hissettikleri ve kültürel bağlılık geliştirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

Gündelik yaşam becerilerinin, adanın fiziki ve coğrafi şartları gereği tarıma müsait olması, ayrıca küçüklükten beri erken kalkıp, tarlada çalışmaya endekli bir yaşam döngüsü oluşturulduğu için fiziksel anlamda aktif bir yaşam sürmektedirler. Ancak bu yaşayış tarzını azınlık ya da kültürel boyutuyla kıyaslamamanın doğru bir ölçüm olmayacağı tespit edilmiş olup, aynı yaş kuşağında yer alan herhangi bir Anadolu yaşlısının da benzer gündelik yaşam döngüsüne sahip olabileceği düşünülmektedir.

Gökçeada'da yaşayan yaşlı Rum bireylerin öncelikli sorunlarının ulaşım ve sağlık hizmetleri olduğu ifade edilmiştir. Gökçeada'ya ulaşım Çanakkale'den feribotla sağlanmaktadır ve bu yaklaşık olarak iki (2) saat sürmektedir. Adanın ve Ege bölgesi genelinde özellikle kış aylarında aşırı fırtınaya bağlı olarak feribot seferlerinin bir haftaya kadar iptal olduğu zamanlara şahit olunmuştur. Bu durum hem turizmi hem ekonomiyi hem de tedarik zincirini sekteye uğratmaktadır. Ayrıca adada uzman hekim eksiklikleri mevcut olduğundan, acil bir tedavi gerektiğinde Sağlık Bakanlığı'ndan ambulans helikopter talep edilmektedir. Adada havaalanı bulunmakla beraber, sadece askeri kargo uçakları ve acil durumlar için kullanılmakta olup, en son tarifeli uçuşun 2014 yılında yapıldığı öğrenilmiştir.

Katılımcıların adanın temel ihtiyaçları olarak gördükleri diğer konu ise bakımevidir. Gökçeada'da yaşayan yaşlı Rum azınlık; bakıma muhtaçlığın sosyal ya da fiziksel nedenlerle gerçekleşmesinin, kendilerini düşkün boyuta getireceğini

düşünmektedirler. Yani onların bakıma muhtaçlık algısı; fiziksel ve sosyal yönden düşkün duruma gelmek demektir.

Katılımcıların çoğunluğu formal bakımı tercih ederken, informal bakımı tercih eden katılımcının daha gelenekselci bakış açısıyla değerlendirme yaptığı gözlenmiştir. Adada bakıma ihtiyacı olan bireylere, Sağlık Bakanlığı'na bağlı evde bakım servisinde görevli sağlıkçıların hizmet verdiği bildirilmiştir. Bu hizmetin alımında herhangi bir ayırım söz konusu değildir.

Adada formal bakım hizmeti veren kurum olmadığından ötürü, katılımcıların bu hizmetten faydalanamadıkları, profesyonel bakımevi ihtiyaçlarının olduğu belirlenmiştir.

Zeytinliköy'de doğmuş olan Rum Patrik Bartholomeos ile yaptığımız görüşmede, Dereköy'de yer alan eski bir liseyi satın aldıklarını ve bakımevi yaptırmak gibi bir projeleri olduğunu ifade etmişlerdir. Bu noktada Akdeniz Üniversitesi Gerontoloji Bölümü'nden de yardım talebinde bulunmuşlar ve adaya gerontolojik hizmet konusunda danışmanlık istemişlerdir.

İlerleyen yaşla birlikte fizyolojik fonksiyonlardaki düşüş ve başkalarına bağımlı yaşama ihtimali artmaktadır. Günlük yaşam yeterliklerinde meydana gelen değişimler yerinde yaşamayı etkiler (Burgess ve Burgess, 2006, 2006, akt. Kalıncara ve Arpacı, 2013). Küresel demografik değişiklikler neticesinde toplulukların artan yaşlanma hızı, yaşlı bireylere uygun ikamet seçeneklerinin oluşturulmasını ve planlanmasını zorunlu kılmaktadır. Yerinde yaşlanma olgusu “yaşlıların aşına oldukları çevrede hayatlarını sürdürme” olarak bilinen bir kavramdır. Yerinde yaşlanma hürriyet, otonomi, aile, akraba ve tanıdıkları kapsayan sosyal destek ilişkisinin devam etmesini sağladığından dolayı yaşlı bireyler tarafından tercih edilmektedir.

Gökçeada'da yaşayan yaşlı Rum bireyler arasında fiziksel ve psişik fonksiyonlarında azalma olmayan ancak formal bakımı da tercih sebebi olarak görmeyen kişiler, yerinde yaşlanma yöntemiyle ikame ettirilebilir. Bu kişilerin; Gökçeada (İmroz)'a olan bağlılıkları ve aşına oldukları çevreye karşı güven duydukları belirlenmiş olup, yaşam sürdürdükleri evdeki şartları uygun düzeye getirilip aynı zamanda profesyonel olarak desteklenerek, yaşamlarını devam ettirmeleri sağlanabilir.

Gökçeada'da yaşayan bireyler kültürlerini korumaktadırlar, ancak tespit edilen bir diğer farklılık ise kültürlerin birbirinden etkilenmemesidir. Birlikte yaşam kültürü temasında değerlendirilen ada yaşlıları; yaşlılığın heterojen yapısını yansıtmaktadır. Bir tarafta Trabzon'dan adaya gelen vatandaşlar, diğer tarafta Van'dan gelenler ve Ortodoks Rum nüfus, kültürün homojen olması beklenirken, birbirine geçmeyen ve birbirinden etkilenmeyen heterojen yapıda bir kültür olgusu bulunmaktadır.

Her ne kadar açık bir şekilde belirtmeseler de “Biz” ve “Onlar” kavramları hâlihazırda hissedilmektedir. İlk muhacir göçünün 1947 yılında yapıldığı düşünüldüğünde, yaklaşık 70 yıldır karma bir kültürün bir arada olduğu Gökçeada'da, kültürlerin birbirinden etkilenmemesi başka bir çalışmanın konusu olabilecek bir durumdur.

Ada yaşlılarının bu heterojenliği, farklı dinamikleri bir araya getirecek yeni ve farklı oyun alanlarının oluşturulması, kültürlerin kaynaştırılıp daha homojen bir ada kültürünün oluşturulması sağlanabilir.

Bunun gerçekleşebilmesi için de Gökçeada'nın yukarıda belirtilen dezavantajlı durumlarının -sorunlarının- çözüme kavuşturulması gerekmekte ve politika yapıcılara büyük iş düşmektedir.

Yaşlı Rum azınlığın, sosyal birikimlerden yoksun olmaları, yani aileleri, çocukları ve akrabalarının birçoğunun yurtdışında ya da Türkiye'nin başka yerlerinde ikamet etmeleri, kuşaklar arası ilişkilerde çözümlere sebebiyet vermektedir.

Gökçeada/İmroz'un; yaşamak ve yaşlanmak anlamında cazibelerinin artırılmasının gerektiği söylenebilir.

Ulaşım ve sağlık hizmetlerinde yapılacak olan iyileştirmeyeyle aile ve akrabalık bağlarının güçlenmesi sağlanarak, Gökçeada/İmroz yaşamak için daha avantajlı hale gelecektir.

KAYNAKLAR

- “*İmroz Adası'nın Adı Gökçeada Oldu*”, Devrim, 17 Ocak 1970, nr.388, s.1.
- “*İmroz'da Bir Mahkûm 2 Evi Soydu*”, Kale, 26 Haziran 1967, nr.3990/287, s.1.
- “*İmroz'da Rumların İktisadi Hâkimiyeti Her Gün Artıyor*”, Akşam, 30 Mayıs 1964, nr.16734, s.3.
- “İşte O Gizli Karar”, Hürriyet, 24 Şubat 2004, nr.20116, s.21.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü. (2021).Yaşlılık Verileri. Erişim Adresi: <https://www.aile.gov.tr/eyhgm/yayin-kaynak/>
- Akdemir N, Çınar F.İ. & Görgülü Ü. Yaşlılığın Algılanması ve Yaşlı Ayrımcılığı. Türk Geriatri Dergisi. 2007; 10(4), 215-222.
- August, D., & Shanahan, T. Developing reading and writing in second-language learners: Lessons from the Report of the National Literacy Panel on Language-minority Children and Youth. Routledge. 2007.
- Aziz, A. Gökçeada Üzerine Toplumsal Bir İnceleme. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi. 1973; 28 (01), DOI: 10.1501/SBFder_0000000995
- Babül, E. “İmroz'da Tanınma Siyasetleri: Ulusal Vatandaşlık, Yerel Aidiyet ve Toplumsal Hafıza”, Heyamola Yayınları, İstanbul; 2012; s.232- 24.
- Babül, E. M. Belonging to Imbros: Citizenship and Sovereignty in The Turkish Republic. Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, (2003), İstanbul (Danışmanı:
- Backes, G. M. & Clemens, W. Lebensphase Alter - Eine Einführung in die sozialwissenschaftliche Altersforschung, 4.Aufl. Weinheim, Basel: Beltz/Juventa. 2013
- Bahar, N. T. Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları ve Sosyo-Demografik Faktörlerin İyi Olma Hali ile İlişkisi: Antalya Kent Örneği . Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2003.

Bali, Rıfat. (2009)., Cumhuriyet Yıllarında Türkiye Yahudileri Devletin Örnek Yurttaşları 1950-2003, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2009, s.117

Baltes, P. B., & Baltes, M. M. (1992). Gerontologie: Begriff. Herausforderung und Brennpunkte. Akademie der Wissenschaften zu Berlin.

Başkale, H. (2016). Nitel Araştırmalarda Geçerlik, Güvenirlik ve Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi, 9(1), 23-28.

Bayıllıoğlu, U. (2019). Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesinin 121. Maddesinin Doğu Akdeniz’de Etkisi: Meis, Karaada ve Fener Adası’nın Statüsüne İlişkin Bir Değerlendirme. <http://earsiv.cankaya.edu.tr:8080/handle/20.500.12416/4136>

Blinkert, B., Klie, T. & Freiburger Institut für Angewandte Sozialwissenschaft. (1999). Pflege im sozialen Wandel: eine Untersuchung über die Situation von häuslich versorgten Pflegebedürftigen nach Einführung der Pflegeversicherung im Auftrag des Sozialministeriums Baden-Württemberg. Vincentz.

Bölükbaş, R. (2019). Yaşlanma Teorileri ve Geriatrik Değerlendirme, İstanbul Üniversitesi. <https://openaccess.izu.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12436/4041>

Burgess, J., Gallagher, B., Jensen, D. D., & Levine, B. N. (2006, April). MaxProp: Routing for Vehicle-Based Disruption-Tolerant Networks. In Infocom (Vol. 6).

Can, R. R. (2021). Yunanistan Güney Ege (Kiklad ve Oniki Ada) Bölgesi’nin Nüfus Özellikleri. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi, 12(2), 523-540.

Cengiz, C. (2019) “Avrupa Birliği Uyum Süreci Politikalarının Gökçeada’daki Rum Azınlığa Etkisi”. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.

Collins, K. M. T. Onwuegbuzie, A. J., & Jiao, Q. G. (2006). Prevalence of mixed-methods sampling designs in social science research. Evaluation & Research in Education, 19 (2), 83-101.

Çakırbaş A. (2019). “Demokrat Parti İstanbul Milletvekili Aleksandros Hacopulos’un Anayasayı İhlal Davasında Yargılanması”, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBF Dergisi, 9(1).

Çelik, H., Baykal, N. B., & Memur, H. N. K. (2020). Nitel Veri Analizi ve Temel İlkeleri. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 8(1), s: 379-406.

Çilingiroğlu, N. & Demirel, S. (2004). Yaşlılık ve Yaşlı Ayrımcılığı. Türk Geriatri Dergisi, 7(4), 225-230.

Dericioğlu Ergun, A. & Akyıldız, D. (2017). Yaşlıların Gündelik Yaşam Pratikleri ve Sosyal Algılar: menemen örneği, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(22), 500-509.

Di Méo, G. (2002). Kimlik: Mekân/Toplum İlişkisinin Temel Kavşağı. Coğrafi Kavşak, 77(2), 175-184.

Duman, H. İ. (2005). Azınlık Hakları ve Lozan Antlaşması. Türk Barolar Birliği Dergisi, 57, 307-321.

Ekin, Y. (2019). “İmroz’da Türkleştirme Politikaları Kapsamında Kurulan İskân Köyleri ile Birlikte Uygulanan Devlet Politikaları: Değişen Sosyo- Ekonomik ve Kültürel Yapı”. Bilgi Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Fuchs, W. (1984). Biographische Forschung. Eine Einführung in Praxis und Methoden. Opladen: Westdeutscher.

Gedik, H. B. (2010). İççedir Ötekilik Halleri: Festival ve Mit Arasında İmbros’da Hatırlamak ve Unutmak. Kıbrıs Uluslararası Üniversitesi Folklor/Edebiyat Dergisi, Cilt.16 Sayı.62, s.7-28.

Güllü, R. E. (2018). Lozan Antlaşması Sonrası Türkiye’nin Azınlıklara Yönelik Politikaları. Avrasya İncelemeleri Dergisi, 7(2), 268-298.

Hall, G. S. (2006). Senescence: The Last Half of Life. American journal of public health, 96(7), 1160-1162.

Heckmann, F. (1992). *Ethnische Minderheiten, Volk und Nation: Soziologie interethnischer Beziehungen*. Stuttgart: Enke.

Helferich, C. (2009). *Die Qualität qualitativer Daten: Manual für die Durchführung qualitativer Interviews 3., überarbeitete Auflage*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

Heyl, V., & Wahl, H. W. (2012). Managing daily life with age-related sensory loss: cognitive resources gain in importance. *Psychology and aging*, 27(2), 510.

İnkılap Dergisi, "Rumlar İmroz'da Aleyhimize Merasim Yaptı", 7 Mayıs 1958, nr.1376, s.1.

Janet AC, Katherine AW (1997). *Challenges & choices: family relationships-elderly caregiving*, Publication GH6657-reviewed July 15.

Jaspers, K. (1974). *Wahre und Falsche Aufklärung*. In *Einführung in die Philosophie* (s.67-69). München: Piper Verlag.

Kahraman, S. Ö. (2005). Gökçeada'da Göçlerin Nüfus Gelişimi ve Değişimi Üzerine Etkileri. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 3(2), 39-54.

Kaleli, I., Demirdaş, F. B., Tiryaki, S., Ulusal, F., & Tufan, P. H. İ. (2021). Türkiye'de yaşlı hakları için uygulamalı bir konsept ve yol haritası: Antalya Örneği. *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi*, 4(6), 1-32.

Kalınkara, V., Arpacı, F., Denizli, Ç., & Ankara, B. (2013). *Yerinde Yaşlanma*. VII.Ulusal Yaşlılık Kongresi, 23-25 Mayıs 2013 Karabük (s.54-60).

Kälın, Walter ve Jörg Künzli. (2010). *The Law of International Human Rights Protection*. Oxford: Oxford University Press.

Kalınkara, V., Günay, G., Aydiner Boylu, A. Y. F. E. R., Şahin, H., Arpacı, F., Ay, F., ... & Artan, T. (2019). Farklı Alanlarda Öğrenim Gören Üniversite Öğrencilerinin Yaşlı Ayrımcılığına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 12(2).

Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, 1(1), s: 62-80.

Kasuya RT., Polgar-Bailay P., Takeuchi R., (2000). Caregiver burden and burnout: a guide for primary care physicians. Postgraduate Medicine 108(7): 119-123.

Keser, Ulvi. 1970. İstanbul. Boğaziçi Yayınları. 1970. ss.:161-165.

Koşar N G (1996). Sosyal Hizmetlerde Yaşlı Refahı Alanı. Şafak Matbaacılık. Ankara.

Kramer, J. W. (2012). Minderheiten: Ein tabubelastetes Thema. Münster: LIT.

Kruse, A., & Wahl, H.-W. (2010). Zukunft Altern: Individuelle und gesellschaftliche Weichenstellungen. Heidelberg: Spektrum.

Kurtkapan, H. (2018). Aktif Yaşlılık ve Yerel Yönetim Uygulamaları: İstanbul Örneği. Senex: Yaşlılık Çalışmaları Dergisi, 2(2), 38-52.

Kümbetoğlu, B. (2008). Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma. Bağlam Yayıncılık.

Lawton, R., Parker, D., Manstead, A. S., & Stradling, S. G. (1997). The role of affect in predicting social behaviors: The case of road traffic violations. Journal of applied social psychology, 27(14), 1258-1276.

Layder, D. (2015). Sosyolojik Araştırma Pratiği: Teori ve Sosyal Araştırmanın İlişkilendirilmesi. Heretik Yayıncılık.

Lehr, U. (1979). Gero-Intervention. U. Lehr içinde, Interventionsgerontologie (s.1-49). Darmstadt: Steinkopff Verlag.

Lewin-Epstein, N. & Semyonov, M. (2019). The Arab Minority In Israel's Economy: Patterns Of Ethnic Inequality. Taylor & Francis.

Luborsky, M. R. & Rubinstein, R. L. (1995). Sampling in qualitative research: rationale, issues, and methods. Journal of Aging Research, 17 (1), 89-113.

Martin, M., Kliegel, M. (2005). Psychologische Grundlagen der Gerontologie. Stuttgart: Kohlhammer Verlag.

Mayring, P. (2003). *Qualitative Inhaltsanalyse. Grundlagen und Techniken*, 8.Auf. Weinheim: Beltz.

Meray, Seha L. (2001)., *Lozan Barış Konferansı Tutanaklar- Belgeler, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul., 2001.*

Meyer, H. (1966). *Slawistische Neuerwerbungen der Deutschen Staatsbibliothek 1965. Zeitschrift für Slawistik*, 11(1), 727-739.

Münüsoğlu, H. (2017) “Kültürel Bellek Bağlamında İmrozlu Kimliği Üzerine Etnografik Bir İnceleme”. Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halk Bilimi Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.

Ongan, N. T. (2012). Göç Eksenli Kalkınmanın Demografik Analizi: Gökçeada Örneği. *ISGUC The Journal of Industrial Relations and Human Resources*, 14(4), 47-70.

Onwuegbuzie, A. J., & Leech, N.L. (2007). A Call for qualitative power analyses. *Quality & Quantity*, 41, 105-121.

Osze (b.t.). *Fragen nationaler Minderheiten. Erişim Adresi: <https://www.osce.org/de/national-minority-issues>*

Özgen, Ö., & Bebekoğlu, Y. (2001). Yaşlı, Aile ve Toplum: Değişen roller. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi* 2001; 1: 44, 50.

Özkul, M., & Kalaycı, I. (2015). Türkiye'de Yaşlılık Çalışmaları. *Journal of Sociological Studies/Sosyoloji Konferansları*, (52).

Papuççular, H. (2019). *Türkiye ve Oniki Ada 1912-1947. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.*

Personel Dağılım Cetveli (9 Mayıs 2022). <https://yhgm.saglik.gov.tr/TR-42988/personel-dagilim-cetveli-pdc.html>

Rıfat B., (2009). *Cumhuriyet Yıllarında Türkiye Yahudileri Devletin Örnek Yurttaşları 1950-2003, Kitabevi Yayınları, İstanbul, s.117*

Rosenmayr, L. ve Rosenmayr, H. (1978). Der Alte Mensch in der Gesellschaft. Rovvohlt: Reinbek bei Hamburg.

Saygı, Erol. (1988). Gökçeada İmbros. Serhat Yayınları, İstanbul, s.18

Schulz-Nieswandt, 2006. Sozialpolitik und Alter. Stuttgart: Kohlhammer.

Sharts-Hopko, N. C. (2002). Assessing rigor in qualitative research. Journal of the Association of Nurses In Aids Care, 13 (4), 84-86.

Stagia, Pefkula. (2005). (İmrozda Azınlık Eğitimi 1923-1964), İmvriotika, Sayı.92, Haziran 2005, Selanik, Sayı.92, s.66-71.

T.C. Gökçeada Kaymakamlığı (b.t.). Türkiye'nin En Büyük Adası. Erişim Adresi: <http://www.gokceada.gov.tr/turkiyenin-en-buyuk-adasi>

T.C. Resmî Gazete. Bozcaada ve İmroz Nahiyelerinin Mahallî İdareleri Hakkındaki 1151 Sayılı Kanun'un 14. Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun.

T.C. Resmî Gazete. Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği. 21 Şubat 2001. Sayı: 24325.

T.C. Resmî Gazete. Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliğ. 25 Ekim 2016. Sayı: 29868.

Thomae, H. (1998). Lebensqualität im Alter. In Die Gesellschaft braucht die Alten (pp. 56-66). VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden.

Toseland R.W., Smith G, McCallion P. (2001). Family caregivers of frail elderly, Handbook of Social Work Practice with Vulnerable and Resilient Population. A. Gitterman (Ed). Columbia University Press.

Tufan , İ. (2002): Yaşlanan Delikanlı. Antalya.

Tufan , İ. (2021). Gerontolojiye Hazırlık. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Tufan, İ. (2007). Yaşlanmanın sosyolojisi. Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 55-65.

Tufan, İ. (2015). Türkiye'de Yaşlılığın Yapısal Değişimi. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

Tufan, İ. (2016). Bakıma Muhtaç- Türkiye’de Alzheimer Hastası Yaşlıların Bakımı. İstanbul: Koç Üniversitesi yayınları.

Tufan, İ. (2021). Antik Çağdan Günümüze Yaşlılık ve Yaşlanma. 3.Basım. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 223-224.

Tufan, İ., Kılavuz, A., Özgür, Ö., Ayan, F. S., Gürdal, F. Y., & Engin, B. (2019). Türkiye’de gerontoloji atlası: Yaşlı Yoksulluğu ve Yalnızlık Üzerine Bulgular. Geriatrik Bilimler Dergisi, 2(1), 1-7.

Tufan, İ., Seeberger, B., Öztürk, S., Ayan, S. F., & Özgür, Ö. (2018). Antalya Yaşlılık Araştırması (Ayar©) Yaşlıların Sağlık Durumu. Geriatrik Bilimler Dergisi, 1(2), 49-60.

Tuna, M. ve Tenlik, Ö. 2017. Türkiye’de ve Dünyada Yaşlanma. İ. Tufan ve M. Durak (Ed.), Gerontoloji I. Cilt içinde (3-26). Ankara: Nobel Yayıncılık.

TÜİK (2020). İstatistiklerle Çocuk. <https://data.tuik.gov.tr/>

TÜİK (2021). İstatistiklerle Yaşlılar. <https://data.tuik.gov.tr>

Türkiye'deki Rumlar Yaşamlarını Anlattı (2020,1Ağustos). <https://www.trthaber.com/haber/gundem/turkiyedeki-rumlar-yasamlarini-anlatti-506132.html>

Ulvi K., (1970). İstanbul. Boğaziçi Yayınları. sf.161-165.

Üstün, S., Çetin, A., Uzun, R. O., & Çorumlu, V. (2016, Mayıs). Türkiye’de Mesleki Yeterlilikler ve 5. Seviye (Ön Lisans) Ulusal Meslek Standartları ve Yeterliliklerin İncelenmesi. In 5th International Vocational Schools Symposium–Prizren, 2, s. 1122-1131.

Vikipedi, (2021). Türkiye Rumları. https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%bcrckiye_Rumlar%C4%B1;

Wikipedia (b.t.). Rum. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Rum>

Yılmaz, Ö. (2008). Dışışleri: Azınlık Sayısı 89 bin. Erişim Adresi: Milliyet: <https://www.milliyet.com.tr/siyaset/disisleri-azinlik-sayisi-89-bin-1027207>

Yu, C. C. (1999). Schutz on lifeworld and cultural difference. In Schutzian social science, s. 159-172. Springer, Dordrecht.

Yücel, H., & Yildiz, S. (2014). İstanbul'da ve İmroz'da Rum Olmak, Atina'da Rum Kalmak. Alternative Politics/Alternatif Politika, 6(2), s.148-194.

Yücel, H., & Yildiz, S. (2014). İstanbul'da ve İmroz'da Rum Olmak, Atina'da Rum Kalmak. Alternative Politics/Alternatif Politika, 6(2), s.148-194.

EKLER

EK-1

Soru Formu

Soru 1

Yaşlılık deyince aklınıza neler geliyor?

Soru 2

Adada yaşamamanın, yaşlanma sürecinizde sizin için olumlu ya da olumsuz yanları var mıdır? Varsa, bunlar nelerdir?

Soru 3

Adada yaşlı olmanın zorlukları var mıdır?

Soru 4

Gökçeada/İmroz sizin için ne anlam ifade ediyor? Ada dışında bir yerde yaşadınız mı?

Soru 5

İç mekân: Yaşadığınız ev, yaşlı biri olarak sizin için, rahat hareket etmenize uygun mudur? Değilse, nasıl olmasını istersiniz?

Soru 6

Dış mekân: Dışarıya çıktığınızda, sokaklar rahat hareket etmeniz için uygun mudur? Değilse, nasıl olmasını istersiniz?

Soru 7

Kendi büyüklerinizin yaşlılığını nasıl hatırlıyorsunuz? Bir fark görüyor musunuz? Görüyorsanız, neler değişti?

Soru 8

Adada yaşamak ve yaşlanmak, eskiye göre nasıl değişti?

Soru 9

Adada yaşayan bir Rum olarak yaşlanmak size neleri anımsatıyor?

- Rum (Hristiyan) olarak farklı bir yaşlanma süreciniz mi var?
- Rumların kültürü çoğunluğun kültüründen ayrılıyor mu? Bu nedenle daha farklı mı yaşlanıyorsunuz?
- Farklılık nerede?

Soru 10

Biraz da çocukluk ve/veya gençlik yıllarınıza dönelim. Neler değişti?

Soru 11

Din ve kültür farklılığınızın bugün yaşlı biri olarak size olumlu ya da olumsuz etkileri olduğunu düşünüyor musunuz? Varsa nelerdir?

Soru 12

Adada birlikte yaşam kültürüyle ilgili neler düşünüyorsunuz?

Soru 13

Yaşlı Müslümanlarla ilişkileriniz nasıldır?

- a) Müslümanlar dini gün ve bayramlarınızda sizi kutluyor mu?
- b) Nasıl kutluyorlar?
- c) Duygu ve düşüncelerinizi biraz açar mısınız?

Soru 14

Bakım desteği ya da bakıma muhtaç olma konusunda, neler düşünüyorsunuz?

- a) Bakımevinde yaşamak zorunda olsanız, sadece Rumların kaldığı bir bakımevini mi, yoksa karışık bir bakımevini mi tercih ederdiniz? Neden?

Soru 15

Adada yaşayan yaşlıların sizce en temel ihtiyaçları nelerdir?

Soru 16

Ayrıca bir şeyler eklemek ister misiniz ?

Etik Kurul Onay Formu

Aydınlatılmış Onam Formu

(Bilgilendirme Formu)

1.Araştırmayla İlgili Bilgiler:

Araştırmanın Adı: Gökçeada'da Yaşayan Rumların Yaşlanma ve Yaşlılık Deneyimleri Üzerine Nitel Bir Araştırma

Araştırmanın İçeriği: Gerontoloji, yaşlanma ve yaşlılık olguları üzerine ampirik bilgiyi ulusal ve uluslararası araştırma programları kapsamında üreten, farklı bilimlerin teori, kavram, yöntem ve bulgularını kendi perspektifinden yorumlayarak yaşlanma olgusunu tarif eden, açıklayan ve öngörü ortaya koyan bir bilim dalıdır (Tufan, 2021). Buna rağmen ampirik bilgi üretiminde azınlıkların yaşlanması ve yaşlılığı ihmal edilmiştir. Nüfusu 85 milyona ulaşan Türkiye’de çocuklar azalırken, yaşlılar çoğalmaktadır (TÜİK 2021). Demografik değişim sürecinde, Rum ve diğer azınlıkların da yaşlandıkları varsayılabilir. Fakat şimdiye dek hiçbirinin yaşlanma ve yaşlılığı incelenmemiştir.

Rum kökenli vatandaşlarımızın yaşadığı Çanakkale’nin Gökçeada ilçesinde yapılacak bir nitel araştırma kapsamında, Rum azınlığın yaşlanma süreçleri ve yaşlılığı incelenecektir.

Araştırmanın Amacı

Gökçeada’da yaşayan yaşlı Rumların yaşlanma süreçlerini ve yaşlılığını nitel araştırmayla incelemek ve azınlıkların yaşlanmasıyla ilgili nicel araştırmalar için denenebilir hipotezler ortaya çıkarmaktır. Azınlık nüfusta da gözlenen demografik değişim dikkate alınarak, Rum azınlık örneğinde azınlıkların yaşlılık dönemindeki “yaşam durumu” (Backes ve Clemens, 2013) hakkında ampirik bilgi elde etmektir.

Araştırmanın Nedeni:

() Bilimsel araştırma

(X) Tez çalışması

- a) Araştırmanın Öngörülen Süresi: 12 Ay
- b) Araştırmaya Katılması Beklenen Katılımcı/Gönüllü Sayısı: 10 Kişi
- c) Araştırmada İzlenecek Deneysel İşlemler: Araştırmada deneysel işlemler bulunmamaktadır.

2.Gönüllünün/Katılımcının Uygulama Sırasında Karşılaşabileceği Riskler ve Rahatsızlıklar Araştırma veri toplama süreci Covid-19 hastalığı dönemine rastladığı için katılımcılar açısından görüşmeler yapmak tedirgin edici olabilir. Bunun dışında katılımcıların karşılaşılabileceği riskler bulunmamaktadır.

Yukarıda açıklanan araştırma sırasında uygulanacak olan işlemlerin bana aşağıda belirtilen riskleri ve rahatsızlıkları getirebileceğinin bilincindeyim:

3. Gönüllüler/Katılımcılar İçin Araştırmadan Beklenen Yarar

Bu araştırmaya katılan katılımcılar gönüllülük ilkesine uygun olarak seçilecektir. Katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara göre araştırmanın sonucu şekillenecektir. Katılımcıların maddi yönden bir kazancının olamayacağı, fakat bir bilimsel çalışmaya katkı verme ayrıcalığına sahip olacakları açıktır. Araştırma için katılımcıların vermiş oldukları yanıtlar çok değerlidir. Daha sonra yapılacak çalışmalara referans olma konumunda olabilirler.

4.Araştırma Konusundaki Soruların Cevaplandırılması

Araştırmanın yürütülmesi sırasında olası yan etkiler, riskler ve zararlar ile haklarını konusunda bilgi almak için aşağıda belirtilen kişiyle bağlantı kurmam yeterli olacaktır.

Adı- Soyadı: Serkan YÜKCÜ

Telefon :

5. Zararların Karşılanması

Bu çalışmaya katıldığım için zarar göreceğim olursam, gerekli olan tıbbi bakımın sorumlu araştırmacı tarafından yerine getirileceği, uygulanan işleme bağlı olarak gelişebilecek her tür hasara (sakatlanma ve ölüm dâhil) karşı güvencede olduğum, masraflarımın Serkan YÜKCÜ tarafından karşılanacağı bana bildirildi.

6.Araştırma Giderleri

Araştırma kapsamındaki bütün işlemler için benden ya da bağlı bulunduğum sosyal güvenlik kuruluşundan hiçbir ücret istenmeyecektir.

Gönüllülük, Çalışmayı Reddetme ve Çalışmadan Çekilme Hakkı, Çalışmadan Çıkarılma:

- a) Araştırmaya hiçbir baskı ve zorlama altında olmaksızın gönüllü olarak katılıyorum.
- b) Araştırmaya katılmayı reddetme hakkına sahip olduğum bana bildirildi.
- c) Sorumlu araştırmacıya haber vermek kaydıyla, hiçbir gerekçe göstermeksizin istediğim anda bu çalışmadan çekilebileceğimin bilincindeyim.
- d) Çalışmanın yürütücüsü olan araştırmacı ya da destekleyen kuruluş, çalışma programının gereklerini yerine getirmedeki ihmali nedeniyle ya da araştırma prosedürüne bağlı olarak onayımı almadan beni çalışma kapsamından çıkarabilir.

7. Gizlilik

Çalışmanın sonuçları bilimsel toplantılar ya da yayınlarda sunulabilir. Ancak, bu tür durumlarda kimliğim kesin olarak gizli tutulacaktır.

8.Çalışmaya Katılma Onayı

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce gönüllüye / katılımcıya verilmesi gereken bilgileri gösteren Aydınlatılmış Onam Formu adlı metni kendi anadilimde okudum ya da bana okunmasını sağladım. Bu bilgilerin içeriği ve anlamı, yazılı ve sözlü olarak açıklandı. Aklıma gelen bütün soruları sorma olanağı tanındı ve sorularıma doyurucu cevaplar aldım. Çalışmaya katılmadığım ya da katıldıktan sonra çekildiğim durumda, hiçbir yasal hakkımdan vazgeçmiş olmayacağım. Bu koşullarla, söz konusu araştırmaya hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorum.

Bu metnin imzalı bir kopyasını aldım.

Gönüllünün / katılımcının Adı- Soyadı:

Yaş ve Cinsiyeti:

İmzası:

Adresi (varsa telefon ve/veya faks numarası:

Tarih:

Açıklamaları Yapan Araştırmacının Adı- Soyadı: Serkan YÜKCÜ

İmzası:

Tarih:

SOSYODEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1	Yaşı
2	Medeni durumu	☐ Evli ☐ Eşi öldü ☐ Boşandı ☐ Eşinden ayrı yaşıyor ☐ Hiç evlenmedi ☐ Cevap yok
3	Eğitim düzeyi	☐ İlkokul mezunu ☐ Ortaokul mezunu ☐ Lise mezunu ☐ Üniversite mezunu ☐ Cevap yok
4	Mesleği	☐ Mesleği yok Cevap:
5	Emeklilik	☐ Emekli ☐ Emekli değil ☐ Cevap yok
6	Çocuk sayısı	☐ Çocuğu yok tane
7	Evde toplam kaç kişi yaşıyor?
8	Kiracı mı?	☐ Kiracı ☐ Kiracı değil ☐ Cevap yok
9	Aylık hane geliri (yaklaşık) ne kadar? TL

35 Sayılı MGK Kararları

(1)

27 Mart 1964 gün 35 sayılı
MGK.Kararına ek.İmroz ve Bozcaada'da alınması luşunlu
görülen tedbirlerDEVLET BAKANLIĞITapu Kadastro Genel Müdürlüğü :

1. Adaların Kadastrounun yapılması :
 - a) Anne tesisleri inşa etmek maksadıyla Adaların en verimli ve en önemli kısımlarında derhal kamulaştırma faaliyetine geçilmesi.
 - b) Kamulaştırmanın arkasından İmroz ve Bozcaada'da Kadastro çalışmalarında başlanması.

Dişayet İşleri Bakanlığı :

1. İmrozda metropolitin şahsi ehliyet ve nüfusu gös önünde tutularak buraya aynı derecede kudretli ve ahi bir Müftü gönderilmesi.

Vakıflar Genel Müdürlüğü :

1. İmroz'da Vakıflar Genel Müdürlüğünün yardım ve delaletiyle mimari değeri olan Türk kültürünü tebarüz ettiren bir cami inşa edilmesi.
2. Adalara Türk damgasını vuracak olan Tarihi eserlerin onarılması ve restore edilmesi.

Adalet Bakanlığı :

İmroz Adasının mahkûmların dışarıda iş görmeleri esasına dayanan İmralli tipi büyük bir infaz müessesesi kurulması. (Bu infaz müessesesi için komisyonca en uygun yer olarak, Merkez Mahallesi ile Zeytinli, Bademli ve Kale Köyleri arasındaki saha tesbit edilmiştir.)

İç İşleri Bakanlığı :

1. Kaçakçılığın önlenmesi için gerekli kıyı gözetleme ve Denizden kontrol tedbirlerinin alınması. Bu maksatla halen, Çanakkale bölgesine tahsis edilmiş olan fakat yatak yeri olmadığı için adalarda üstlenemeyen (J.) tipi 2 sahil muhafaza motorundan hiç değilse bir tanesinin İmroz Adasında yataklanmasını sağlamak.
2. Adaların Turistik geçiciliğini azaltmak; ve bunun içinde bu bölgenin ikinci yasak bölge Statüsünü muhafaza ederek yasak bölge nizamını titizlikle uygulamak.
3. Adalar Rumlarına dışardan yapılan yardımı, durdurmak bu maksatla cemiyetler kanunu mutlak şekilde uygulamak.
4. Anne tesisleri inşa etmek maksadıyla Adaların en verimli ve önemli kısımlarında derhal kamulaştırma faaliyetine geçilmesi.
5. İmroz Adasında Lozan Boğazlar sözleşmesindeki taahhütlere aykırı olmamak üzere özel kuruluşu bir jandarma er okulunun açılması; (Komisyonca Okul yeri olarak Dereköyü uygun görülmüştür.)
6. Adalarda kilisenin Nüfus ve kudretini kırmak için patrikhane hakkında alınacak tedbirlerin buralarada teşmili.
7. Kilisenin özellikle Okul ve dergâh işlerine karıştırılmaması ve karıştığı takdirde metropolithaneye ihtarda bulunulması.

1964-1969 yılları arasında İmroz'dan ayrılanların listesi

1964 YILINDAN BU GÜNE KADAR İZKAT EDİLENLERİN İSİM LİSTESİDİR.

Sıra No:	Adı ve Soyadı	Adada iken ne iş yaptığı	Hangi tarihte nereye gittiği	Basıl tanandığı
1	İspiro Sindris	Kahveci	1964 Yunanistana	Normal
2	İstelyo Durlari	Çiftçi	" "	"
3	Yorgi Petnoza	Çiftçi	" "	"
4	Todari Papadodosis	Bakkal	" "	"
5	Yuvakim Çiciri	Çoban	" "	"
6	Yorgi Alebedo	Garson	Afrikaya 1964	"
7	Payanot Manya	Çiftçi	1964 Yunanistana	"
8	Kostanti Cangota	Çiftçi	1964 Avusturalya	"
9	Apostol Keşanyot	Garson	1964 Yunanistana	"
10	Atanaş Kadem	Serbest	1964 Yunanistana	"
11	Kostanti Babanos	Çiftçi	1964 Yunanistana	"
12	Hristodalos Deliyorgaki	Çiftçi	1965 Yunanistana	"
13	Griyor Karavela	Serbest	1965 Afrika	"
14	Nikola Kalayot	Serbest	1965 Yunanistan	"
15	Hristo Kuzno	Çiftçi	1965 Yunanistan	"
16	Andon Kombiliko	Çiftçi	1965 Yunanistan	"
17	İstelyo Kalamor	Garson	1965 Yunanistan	"
18	Yani Cano	Garson	1965 Yunanistan	"
19	Nikola Arhandoni	Serbest	1965 Yunanistan	"
20	İlya Palayri	Serbest	1965 Yunanistan	"
21	Kostanti Marki	Serbest	1965 Yunanistan	"
22	Teseves Fanalyot	Çiftçi	1965 Yunanistan	"
23	Paraşkova İpsava	Çiftçi	1965 Yunanistan	"
24	Kostanti Mahali	Çiftçi	1965 Yunanistan	"
25	Kostanti Talianas	Garson	1965 Afrika	"
26	Dimitri Rakşin	Garson	1965 Avusturalya	"
27	Yorgi Boyacı	Garson	1965 Yunanistan	"
28	Karapanayot Kostantin	Serbest	1965 Yunanistan	"
29	Talyadora Sava	Serbest	1965 Yunanistan	"
30	Hirisistomo Hirisistoforo	Serbest	1965 Yunanistan	"
31	Hristo Grafyadel	Çiftçi	1969 Yunanistan	"
32	Panoyot Kamburoplo	Garson	1965 Yunanistan	"
33	Yorgi Akonyozo	Serbest	1965 Yunanistan	"
34	Dimitri Arkondoni	Serbest	1965 Yunanistan	"
35	Panayot Hortara	Çiftçi	1965 Yunanistan	"
36	Atanaş Çekmeli	Çiftçi	1965 Yunanistan	"
37	Yorgi İpsaroz	Garson	1965 Yunanistan	"
38	Anesti Brigo	Garson	1965 Afrika	"
39	Kiryake Kanbur	Tüccar	1965 Avusturalya	"
40	Yani Kaçudi	Bakkal	1965 Yunanistan	"
41	Nikola Karnero	Serbest	1965 Yunanistan	"
42	Vesilaki Karapanayot	Serbest	1965 Yunanistan	"
43	İstirati Cano	Çiftçi	1965 Afrika	"
44	İliya Anderea	Garson	1965 Avusturalya	"
45	Dimitri Papa	Garson	1965 Yunanistan	"
46	Mavrayano Grafyadel	Serbest	1965 Yunanistan	"
47	Atanaş Flako	Serbest	1965 Yunanistan	"
48	Anastas Fuçu	Çiftçi	1965 Yunanistan	"
49	İstirati İstametelo	Garson	1965 Yunanistan	"
50	Nikola Zuni	Serbest	1965 Yunanistan	"
51	Angelos Arazurna	Serbest	1965 Yunanistan	"
52	Panayi Teohari	Serbest	1966 Amerika	"
53	İstirati Surlango	Serbest	1966 Yunanistan	"
54	Nikolas Chlepas	Çiftçi	1966 Avusturalya	"
55	Dimitri Aleksetro	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
56	Kosta İmitçi	Garson	1969 Yunanistan	"
57	İstelyanos Portokal	Garson	1966 Afrika	"
58	Yorgi Cano	Serbest	1966 Avusturalya	"
59	Atanaş Kalatun	Serbest	1966 Yunanistan	"

Sıra No :	Adı ve Soyadı	Adada iken ne iş yaptığı	Hangi tarihte nereye gittiği	nasıl tanıandı
60	İstirati Zafiria	Çiftçi	1966 Yunanistan	Normal
61	Panayot Vinta	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
62	Yuvakim Baron	Garson	1966 Yunanistan	"
63	Tedoros Canos	Garson	1966 Afrika	"
64	Miltiyadi Palaloğu	Serbest	1966 Avusturalya	"
65	Panayot Simitçi	Serbest	1966 Yunanistan	"
66	Kostantin Papuluhi	Bakkal	1966 Yunanistan	"
67	Mavranço Triyandafulo	Uccar	1966 Yunanistan	"
68	Yorgi anaki	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
69	Dimitri Sofilli	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
70	Aleksanrdo Lafyati	Garson	1966 Yunanistan	"
71	Yorgi Turhal	Garson	1966 Yunanistan	"
72	Kostantino Karazurna	Serbest	1966 Afrika	"
73	Atanaş Simitçi	Serbest	1966 Avusturalya	"
74	Angeli Savaidi	Uccar	1966 Yunanistan	"
75	Panayut Zumbo	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
76	Kiryakos Daramali	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
77	Haralambo Grafyadel	Garson	1966 Yunanistan	"
78	Yamandi Bozcaadali	Garson	1966 Yunanistan	"
79	Dimitri Bakkal	Garson	1966 Yunanistan	"
80	Panayot Flake	Serbest	1966 Afrika	"
81	Yuvakim Seret	Serbest	1966 Avusturalya	"
82	Irisistoma Konnio	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
83	Nikola Bakanyazo	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
84	Niko Kapbar	Garson	1966 Yunanistan	"
85	Aleksandro Harito	Garson	1966 Yunanistan	"
86	Yani Aranikola	Garson	1966 Yunanistan	"
87	Yorgi Yankari	Serbest	1966 Yunanistan	"
88	Gavril Cano	Serbest	1966 Yunanistan	"
89	Panayi Ipsaftel	Serbest	1966 Yunanistan	"
90	Niko Mavrudari	Çiftçi	1966 Afrika	"
91	Kostantininos Palanga	Çiftçi	1966 Avusturalya	"
92	Kostantininos Kavukis	Garson	1966 Yunanistan	"
93	Yorgi Savaidis	Garson	1966 Yunanistan	"
94	Yorgi Vanco	Serbest	1966 Yunanistan	"
95	Nikola Haymardo	Serbest	1966 Yunanistan	"
96	Yuvakim Butara	Çiftçi	1966 Yunanistan	"
97	Yuvakim Rodya	Çiftçi	1966 Afrika	"
98	Vasil İstaya	Garson	1966 Yunanistan	"
99	Arasti İkşino	Garson	1966 Avusturalya	"
100	İstirati Venisarlı	Serbest	1966 Yunanistan	"
101	Kostanti Garafyadel	Serbest	1966 Yunanistan	"
102	Dimitri Savaidi	Terzi	1967 Yunanistan	"
103	Vasil Renkçin	Garson	1967 Yunanistan	"
104	Vasil Cano	Serbest	1967 Yunanistan	"
105	Andon Kalinderidi	Serbest	1967 Yunanistan	"
106	Diamandi İstelyanopulu	Serbest	1968 Yunanistan	"
107	Zafir Gugidi	Serbest	1968 Yunanistan	"
108	Tedoço Somakli	Berber	1969 Yunanistan	"

ADADAN İLİŞİKLERİNİ KEŞENLER

Sıra No	Adı ve Soyadı	Adada iken ne iş yaptı	Hangi tarihte nereye gittiği	Nasıl tanındığı
1	İstelyo Hilepo	Çiftçilik	1966 Yunanistan	Tehlikeli
2	Ustirati Popa	Tüccar	1966 Yunanistan	Enosisci
3	Hristo Lada	Bakkal	1967 İstanbul	Normal
4	Kosta Cuhdi	Çiftçi	1967 Yunanistan	Tehlikeli
5	Kosta Çalgıtlı	Çiftçi	1966 Yunanistan	Enosisci
6	Diamindi Çamaklı	Tüccar	1966 Yunanistan	Enosisci
7	Dimitri Çamaklı	Tüccar	1966 Afrikada	Şüpheli
8	İstelyo Kongo	Çiftçi	1967 İstanbul	Normal
9	Dimitri Humiş	Çiftçi	1967 Afrikada	Normal
10	Nikola Falanga	Bakkal	1967 İstanbul	Normal
11	İspiro Kaya	Çiftçi	1965 Afrika	Normal
12	Aristi Mahnal	Tüccar	1967 İstanbul	Normal
13	Yani Çarka	Tüccar	1965 Kongo	Tehlikeli
14	Yani Mavruda	Çinçerci	1965 Kongo	Tehlikeli
15	Sotir Çahil	Süngerçi	1967 İstanbul	Normal
16	Mihal Çanayot	Balıkçı	1965 Kongo	Tehlikeli
17	Telemaho Cano	Tüccar	1966 İstanbul	Normal
18	Niko Çingati	Tüccar	1967 İstanbul	Normal
19	Kasto Hipo	Tüccar	1966 Afrika	Normal
20	Panayot Palih	Bakkal	1966 İstanbul	Normal
21	Dimitri Soydiyari	Tüccar	1965 İngiltere	Enosisçi
22	Kosta Çakuri	Çiftçi	1966 Limni	Enosisçi
23	Dimitri Hilep	Çiftçi	1966 Limni	Tehlikeli
24	Todo Tiryanis	Manifaturacı	Avusturalya 1965	Tehlikeli
25	Atanaş alapoldis	Serbest	1967 İstanbul	Normal
26	İstelyo Mavres	Serbest	1967 İstanbul	Normal
27	İstelyo Vurli	Serbest	1966 Şüpheli imiş	Fransa
28	Yani İpseftel	Serbest	1967 Almanya	Şüpheli imiş
29	Apostol Apustolera	Serbest	1966 Yunanistan	Enosisci
30	Andon Portokal	Bakkal	1968 İstanbul	Normal
31	Yani Çarazurna	Manifaturacı	1966 İstanbul	Normal
32	Panayot Zunameç	Serbest	1966 Afrika	Tehlikeli imiş
33	Ağgir Çoka	Bakkal	1966 Yunanistan	Enosisci
34	Lefter Demirçi	Serbest	1968 Himni	Normal
35	Yorgi İpşilero	Çiftçi	1967 İstanbul	Normal
36	İstinati İpşilero	Çiftçi	1967 İstan.ul	Normal
37	Panayot İpşilero	Serbest	1967 Afrika	Şüpheli imiş
38	Mihal Nikolaidis	Serbest	1967 İstanbul	Normal
39	Vasil Kaptan	Çiftçi	1966 Afrika	Normal
40	Kosta Korra	Çiftçi	1966 "	Şüpheli imiş
41	Yorgi Kidilero	Çiftçi	1966 "	Normal
42	Atanaş Galon	Serbest	1967 Yunanistan	Enosisci
43	Yani Kavuki	Serbest	1966 Avusturalya	Tehlikeli imiş
44	Yorgi Dalama	Serbest	1966 Afrika	Normal
45	Dimitri İstemetola	Tüccar	1966 Yunanistan	Tehlikeli imiş
46	Mihal Popa	Çiftçi	1966 "	" "
47	Pandolon Kaptan	Çiftçi	1966 "	Enosisci
48	Dimitri Karapata	Garson	1967 İstanbul	Normal
49	Nikola Cano	Tuhafiyeci	1966 Afrika	Normal
50	Vasili Popa	Garson	1967 İstanbul	"
51	Pereşkova Plati	Tezgâhtar	1967 Afrika	"
52	Payanot Lira	Duvarcı	1967 İstanbul	"
53	Apostol Bidiği	Serbest	1967 İstanbul	"
54	İspirodan Panda	Garson	1967 İstanbul	"

İmroz ve Bozcaada'da Bulunan Bazı Yerlere Verilen Türkçe İsimler

İli : Çanakkale
 İlcesi : İmroz
 Bucağı : Merkez
 Köyü : DEREKÖY (Tabii yer adları)

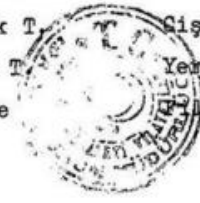
Sıra no	Eski adı	yeni adı	1:25 000 ölçekli haritadaki adı	yeri
1.	Flablo T.	Çaltepe	Flabu T.	Ç.Kale H15-d2 87-45
2.	Demono Kastro	Sivrice T.	Demunukastro	"
3.	İpsarovuno T.	Kirtepe	Pasaravnu T.	"
4.	Aperato D.	Yağlı D.	Paynras D.	87-44
5.	Sikamnia T.	Taşlıca T.	Sıkamya T.	"
5a.	Burnia Mv.	Balıca Mv.		
6.	Strovilo T.	Topçalı T.	Skorovilo T.	"
7.	Buda Sırtı	İnce Sırt	Buda sırtı	86-44
8.	Avlaka Br.	İnce Br.	Avlaka Br.	86-43
9.	Çuka T.	Baş T.	Çuka T.	88-44
10.	İspilya Sr.	Taşlık Sr.	Apsilas Sr.	88-43
11.	Ayaistirati T.	Doğanlı T.	Ayistirato	89-44
12.	Liovunya SK T.	Uğurlu T.	Luvunya T.	88-43
14.	Ayastafanos D.	Akdere	Ayastafanos	89-46
14 a.	Ayastefanos Mv.	Akdere Mv.		
15.	İlyasrema D.	Taşlı D.	Cilasrema D.	90-47
15 a)	İlyasrema Mv.	Taşlıdere Mv.		
16.	Rahi T.	Yassı T.	Rahi T.	90-46
17.	Kayacido T.	Günbatan T.	Kayacido T.	"
18.	Petrogurni D.	Dikenli D.	Perregorin D.	90-44
18 a.	Petrogurni Mv.	Dikenli Mv.		
19.	Vunarya T.	Tekçam T.	Vinerya T.	"
20.	Meşarahi Mvk.	Dalıca Mvk.	Mişeray Mvk.	"
21.	Kamenovroho T.	Kolbaşı T.	Kamunuvutavu T.	91-45
22.	Asprovuno T.	Aktepe	Aspiranuva T.	91-44
23.	Langades D.	Kolbaşı D.	Langades D.	91-45
23 a.	Langades Mvk.	Kolbaşı Mvk.		
24.	Apanorahi T.	Sağrı T.	Apukiray T.	91-40
25.	Aperato D.	Ballı D.	Aporotos D.	91-41
26.	Mesovuno T.	Dağıcı T.	Mesavnu T.	92-49

030 11 1 314 22 14

Sıra no.	Eski adı	Yeni adı	1:25 000 ölçekli Hrt.ki adı	vari
27.	Gurna T.	Oğlak T.	Gurna T. Ç.Kale H15	d2 92-47
28.	Gurna D.	Oğlak D.	Gurna D.	91-48
29.	Askali T.	Yumurta T.	Askalye T.	92-45
30 a.	Karayatodori Mvk.	Kayacık Mvk.	Aytodoros Mvk.	" (d3)
31.	Tervil Mvk.	Yakacık Mvk.	Tervil Mvk.	92-41
32.	Vuno T.	Aktaş T.	Vuna T.	92-40
33.	Laka Mvk.	Çukur Mvk.	Lako Mvk.	92-39
35.	Strovili T.	Çatal T.	İstrombolos T.	93-49 d2
36.	Marmaros T.	Alataş T.	Marmaros T.	93-50 c1
37.	Marmaros Mvk.	Alataş Mvk.	Marmaros Mvk.	93-49
38.	Stavropotamo D.	Yenice D.	Asırpodamı D.	93-48
39.	Boyacıdamı Mvk.	Boyacı Mvk.	Boyacıtalay Mvk.	93-46
40.	Kastroderesi	Kale D.	Kastro D.	93-44
42.	Palyokastro T.	Eski Kale T.	Kalyokastro T.	94-44
43.	Kakavo T.	Kaşık T.	Kakavut T.	93-43
44.	Langades D.	Bozdere	Lagadis D.	93-42 c4
44 a.	Langades Mvk.	Bozdere Mvk.		
48.	Sela Sr.	Eğer Sr.	Sela Sr.	94-47 c1
49.	Skuluk T.	Soğucak T.	İskuluka T.	"
50.	Somata Sr.	Demirtepe Sr.	Somata Sr.	"
51.	Anemomil Mvk.	Değirmenler Mvk.	Arzimomil Mvk.	94-45
52.	Ayatiriyada Mvk.	Konacık Mvk.	Ayatiriada Mvk.	"
53.	Madaros T.	İkiz T.	Mozoro T.	"
54.	İspilio Mvk.	Kütüklü Mvk.	İşbilu Mvk.	94-44
55.	Karkaçan T.	Bayramlı T.	Pargaçay T.	94-43
56.	Megalirahi T.	Esentepe	Megalirani T.	94-42
57.	Megavunari T.	Kayacık T.	Megabinari T.	" c4
58.	Pirozimi T.	Aygören T.	Projin T.	"
59.	Monomaho T.	Akdiken T.	Manamak T.	94-41
60.	Kamara D.	Eğri D.	Kamara D.	"
60 a.	Kamara Mvk.	Eğridere Mvk.		
61.	Şikarahi T.	Aydınlık T.	Şişkatrahi T.	"
62.	Yeraka T.	Yarkaya T.	Yerka T.	"
68.	Filurahidi T.	Esentepe	Filurraşit T.	95-48

030 11 1 3/4 24 14

Sıra no.	Eski adı	Yeni adı	1:25 000 Ölç.Haritadaki adı	yeri
69.	Ayaeleni Mvk.	Tekmecik	Ayaleni	Çanakkala H15. 95-47
70.	Kudurado T.	Gültepe	Kuratuya	95-44
71.	Lapi köprüsü	Damlacık köprüsü	Savureno Kp.	"
72.	Pulyaslangadi D.	İncesu D.	Cumanezdulagay D.	95-43
73.	İstavarya T.	Haybeli T.	İstavarya T.	95-40
77.	Tripis T.	Delik T.	Ziripis T.	96-47
78.	Ayayorgi Mvk.	Güvercin Mvk.	Ayayorkis	"
79.	Ayasozo Mvk.	Kuzucuk Mvk.	Ayusos Mvk.	"
80.	İskafi T.	Koçbaşı T.	İskaf T.	96-46
81.	Palyoanemomilo T.	Güntepe	Palyoanemomilo T. (C1)	96-45
82.	Stefani T.	Sivrikaya T.	İstifani T.	"
83.	Lutirano köprüsü	Akköprü	Lutirano Kp.	96-44
84.	Kutronya T.	Farmak T.	Daktirompa T.	96-43
85.	Dikerato T.	İncetepe	Dikerato T.	96-42
86.	Ambeladi T.	Bağlar T.	Stebela T.	(C4) 96-41
87.	Laki Mvk.	Çukur Mvk.	Lako	96-39
90.	Aytu T.	Kuşluca T.	Aytu T.	97-48
91.	Fırangokastro T.	Kayaören T.	Fırogokastro T.	97-46
92.	Kuca D.	Yarlı D.	Migato D.	97-45
93.	Palyoanemomilo T.	Ağilcık T.	Palenemonlu T.	"
94.	Armeno D.	Çamardı D.	Armin D.	"
95.	Vuni T.	Top T.	İstovini T.	97-44
96.	Frank T.	Boyun T.	Fitak T.	"
97.	Kafkürahidi T.	Çalı T.	Kafkürahidi T.	97-43
98.	Frangolangadi D.	Uğur D.	Fırdakdelegay D.	"
99.	Piristiryona T.	Uğur T.	Pistirona T.	97-45
100.	Maroniti T.	Yelkesen T.	Timaroni T.	97-43
101.	Nerovikli T.	Otlusa T.	Noravila T.	97-42
102.	Ovelyes T.	Keklik T.	Ovilyas T.	"
103.	İstavdorahi Mvk.	Küplüce Mvk.	İşduvurahi Mvk. (C4)	97-41
104.	Şirkudi D.	Üzlüce D.	Şirkutya D.	"
105.	Kakodiyava D.	Damlar D.	Kakadiyaya D.	"
106.	Kırotirya T.	Kapıkaya T.	Köratıra T.	97-39
107.	Şika Br.	Kapıkaya Br.	Sikya Br.	"
114.	Armeno T.	Tavşan T.	Armin T.	98-45
115.	Gurnes T.	Akbaş T.	Görniş T.	98-44
116.	Litero T.	Çevrecik T.	Lişaro T.	"
117.	Trapezes D.	Çamiçi D.	Trapisiz D.	"
117.a	Trapezes Mvk.	Çamiçi Mvk.		
118.	Ayailiya T.	Demirkaya T.	Ailya T.	98-43
119.	Şomata Mvk.	Aralık Mvk.	Şomata Mvk.	"
120.	Liya T.	Kaba T.	Şidilya T.	(C4) 98-42
121.	Trohalo T.	Gelinçik T.	Trohalo T.	98-41
130.	Çakmi T.	Alancık T.	Çakmi T.	(C1) 99-44
131.	İskafi T.	Yuva T.	İskafi	99-43
132.	Köni T.	Kesme T.	Köni T.	(C4) 99-40
XXX	Penayia	Dışkapı	Penayi	(C1) 95-46
	Ayaistirati	Güvem	Ayastiradis	95-44

030 11 1 314 27 14

Köyü : Tepeköy (Tabii yar adları)

Sına no	Eski adı	yeni adı	1:25 000 Ölç.Haritadaki adı	yeri
46.	Skopas T.	Göz T.	İskopos T.	Ç.Kale H15 cl 94-50
47.	Kondorahidi T.	Çamlıca T.	Kudurhi T.	"
63.	Faskes D.	Oluklu D.	Foskes D.	95-50
64.	Kakosuli Mvk.	Sarıköz Mvk.	Kakosuli Mvk.	"
65.	Kataşirona D.	Kargalı D.	Kataşeron D.	95-48
66.	Kavuras D.	Olucak D.	Çıkavuras D.	"
67.	Farmakimeni Mvk.	Sağlık Mvk.	Farmakiney Mvk.	"
74.	Kladeri Mvk.	Akbayır Mvk.	Kladeri Mvk.	96-51
76.	Askalpiyes T.	Keltepe	Askalpiyas T.	96-50
88.	Rizoni Br.	Kuş Br.	Rizani Br.	97-52
89.	Armegudi T.	Karaçal T.	Arnegut T.	97-49
108.	Vunaros T.	Mutlu T.	Vunaro T.	98-50
109.	Trohus D.	Mutlu D.	Trohus D.	98-49
110.	Şirika Mvk.	Ortaca Mvk.	Şerike Mvk.	"
111.	Ayailiya T.	Doruk T.	Ayaileya T.	98-48
112.	Stavropotamo D.	Gümüşdere	Stavru D.	98-47
113.	Pirinovunaro D.	Atış D.	Pırıvuluta D.	98-46
122.	Yaluvuraho T.	Kayacık T.	Yaluvurabu T.	98-52
123.	Kavirades Mvk.	Kavirades		
124.	Ayadimitri T.	Ulukaya T.	Ayudimistrust T.	99-50
126.	Ayanıça Mvk.	Çiçekli Mvk.	Ayanıca Mvk.	99-47
128.	Tımla D.	Söğütlü D.	Tımla D.	99-45
129.	Pefkovunaro T.	Köklü T.	Pıkvunaro T.	99-44
133.	Viğla D.	Beşevler D.	Viğla D.	00-51
133 a.	Viğla Mvk.	Beşevler Mvk.		
134.	Yaluvraho D.	Mutluca D.	Yaluvra D.	"
135.	Mavriyades Sr.	Kuşlu Sr.	Mavriyados Sr.	00-49
136.	Kalokerini Mvk.	Düzce Mvk.	Kavkirini Mvk.	00-48
137.	Strovili D.	Yumak D.	Sitrañil D.	"
137 a.	Strañil Mvk.	Yumak Mvk.		
138.	İşiomata Mvk.	Üzümlü Mvk.	Somata Mvk.	00-47
139.	Tülviriş T.	Özlüce T.	Tülviriş T.	00-45
139 a.	Tülviriş Mvk.	Özlüce Mvk.		
146.	Suduka Br.	Yakacık Br.	Suduk Br.	01-52

030 11 1 314 27 14

Sıra No.	Eski adı	Yeni adı	1:25 000 Ölç. haritadaki adı	haritadaki veri
147.	Yanaro Çş.	Pınarbaşı Çş.	Yanara Çş.	Ç.Kale H15-C1 01-51
148.	Kadıkarges Sr.	Kayabaşı Sr.	Karikares. Sr.	01-50
149.	Plıstres D.	Kayabağ d.	Pilistiris D.	"
150.	Anđrimoni Sr.	Değirmen Sr.	Adrimo Sr.	01-50
151.	Apaliri D.	Kayabağ D.	Papapegal D.	01-49
152.	Korakes Mvk.	Eğlence Mvk.	Kerkaz Mvk.	01-48
153.	Şomata D.	Yamuk D.	Somaro D.	"
154.	Kardakiça T.	Çamoluk T.	Karkıça T.	01-47
155.	Mayides T.	Açma T.	Majides T.	01-46
156.	Kabalkaişoma Mvk.	Kocayar Mvk.	Kabaikayısuma Mvk.	01-45
157.	Yerakes D.	Kocayar D.	Yarakiriş D.	"
166.	Kafene T.	Yakacık T.	Kefene T.	02-52 C4
177.	Kedroti T.	Yaprak T.	Kedroti T.	"
178.	Kastri T.	Karadoğan T.	Kastro T.	02-49
179.	Vatdere	Karadoğan D.	Vat D.	"
180.	Çukalovunaro T.	Tüylüce T.	İskaloninaro T.	02-48
193.	Limenarya T.	Kaşlıca T.	Almanavrete T	03-53 c1
194.	Roksado D.	İkiztepe D.	Roksalo D.	"
195.	Ayavlaşi D.	Çiçekli D.	Tipita D.	03-51
	İspilya	Üçevler		
	Gripadoş	Yakacık		
	Papapigadi	Çavuşlu		

030 11 1 314 27 14

Köyü : ZEYTİNKÖY (Tabii yer adları)

Sıra no.	eski adı	yeni adı	1:25 000 ölçekli harita-daki adı	yeri
141.	Korakopetres Sr.	Erenyurt Sr.	Kurakupetres	Ç.Kale H15-cl 00-43
142.	Karvunarya D.	Erenyurt D.	Karivimarya D	"
142 a.	Karvunarya Mvk.	Esenyurt Mvk.		
143.	Fasa Sr.	Delice Sr.	Fasa Sr.	00-41 c4
143 a.	Fasa Mvk.	Delice Mvk.		
144.	Anıçfi T.	Acıkaya T.	Anicvint T.	00-40
145.	Peristerono Mvk.	Yassiburun Mvk.	Peristirona Mvk.	00-39
158.	Roğudi D.	Sivrice D.	Piriyulidi D.	01-43 cl
159.	Sela T.	Sivrice T	Sela T.	"
160.	Furukalovunaro D.	Kaval D.	Furukalovunaro D.	"
161.	Bunari T.	Gündoğdu T.	Vini T.	01-41 c4
162.	Furnokaya Mvk.	Kesmekaya Mvk.	Furinkaya Mvk.	"
163.	Magaliliya D.	Topkaya D.	Megalitye D.	"
164.	Ayaeleni Br.	Sivri Br.	Ayaelen Br.	01-39
164 a.	Ayaeleni Mvk.	Sivriburun Mvk.		
181.	Peçul T.	Alancık T.	Peçul T.	02-47
181 a.	Peçul Mvk.	Alancık Mvk.		
182.	Lavret T.	Yarımca T.	Lavret T.	02-46
183.	Ahlades T.	Orta T.	Ahleves T.	"
184.	Kalogervirişi D.	Kartal D.	Kalogiravirsen D.	02-45
185.	Ayaniça D.	Koç D.	Ayniçe D.	02-44 cl
186.	Ayilomandra T.	Koç T.	Ayile T.	02-45
187.	Vuno T.	Kuz T.	Vino T.	"
188.	Katomandres T.	Gün-tepe	Katmadres T.	"
188 a.	Katomandres Mvk.	Gün-tepe Mvk.		
189.	Steğadi T.	Çobantepe	Senigali T.	02-44
190.	Kutba T.	Bakacak T.	Kutba T.	02-42
191.	Ayaistrati(Livana)D.	Bakacak D.	Ayaistirado D.	02-41
192.	Mavrolako Br	Kara burun	Mavrokoko Br.	02-40
196.	Pulo D.	Çomak D.	Polo D.	03-50
197.	Halaka Mvk.	Değirmen-Mvk. dere	Halaka Mvk.	03-49
198.	Kamar D.	Taşlı D.	Kamar D.	"

030 11 1 314 27 14

Sıra Nno.	eski adı	Yeni adı	1:25 000 ölçekli haritadaki adı	haritadaki yeri
198 a.	Kamar Mvk.	Tağlıdere Mvk.		
199.	Kurkulidi Sr.	Kuşburnu Sr.	Kutkuli Sr.	Ç.Kale H15-c1 03-48
199 a.	Kurkulidi Mvk.	Kuşburnu Mvk.		
200.	Ayaparaşkevi D.	Karadere	Ayaparaşkevi D.	"
201.	Luğumya D.	Sesveren D.	Legümya D.	03-47
202.	Kaçirahidi Mvk.	Erdemli Mvk.	Kaçiralin Mvk.	"
203.	Gramatiko T.	Kargatepe	Yoramitirakora T.	"
204.	Brakopidima T.	Konacık T.	Drakopidina T.	03-46
205.	Paşyalona Mvk.	Zeytinlik Mvk.	Palgirt Mvk.	03-47
207.	Lakstepe	Sürmeli T.	Çilak T.	03-42
207 a.	Laks Mvk.	Sürmeli Mvk.		
208.	Fokotripes T.	Doğancık T.	Fukutrabo T.	" c4
209.	Lakan D.	Kavacık D.	Lokay D.	03-41 c1
210.	Mayides Sr.	Bakacak Sr.	Mavides Sr.	" c4
212.	Araşa T.	Kesiktaş T.	Araşa T.	04-47 c2
213.	Viglis Sr.	Topluca Sr.	Virliş Sr.	"
214.	Anemomili D.	Arslan D.	Amirimola D.	04-46
215.	Psaro T.	Dibek T.	Psaro T.	04-45
216.	Katya Sr.	Karaçavuş Sr.	Katya Sr.	04-43c2-
217.	Lagada D.	Uğrak D.	Lagado D.	"
218.	Trpara Mvk.	Karaçavuş Mvk.	Tripara Mvk.	"
218 a.	Koçinari T.	Ardıç T.		05-44
232.	Halakudi T.	Çörek T.	Halkuri T.	04-47
	Ayakostantin	Örencik		
	Ayaparaşkevi	Yayıklı		

Köyü : KALEKÖY (Tabii yer adları)

227.	Kardamo Koy.	Yıldız Koy.	Karlamu Koy.	06-54
244.	Kolovrehti Mvk.	Siğircık Mvk.	Kuluverik Mvk.	07-54
245.	Kaloyero D.	Siğircık D.	Kaloyero D.	"

030 11 1 314 27 14

Köyü : BADEMLİ (Tabii yer adları)

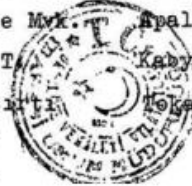
Sıra n0.	eski adı	yeni adı	1:25 000 ölçekli haritadaki adı yeri	
228.	Megalovunara Mvk.	Yellice Mvk.	Megavanal Mvk.	Ç.KaleH15-c2 06-53
229.	Megalovunari T.	Yellice T.	Megavanal T.	"
230.	Mavrel Mvk.	Beğendik Mvk.	Mavrel Mvk.	06-52
231.	Hrisostomaravirişi Mvk.	Ortaca Mvk.	Sustumaraviriş Mvk.	"
246.	Mağrias T.	Sığırcık T.	Mağras T.	07-54
247.	Panayaeleusa Mvk.	Böluüklü Mvk.	Panayaelesa Mvk.	07-53
248.	Panayakamso Mvk.	Uysallı Mvk.	Panayakabisa Mvk.	07-52
249.	Voskos T.	Çobantepe	Voskos T.	07-51
267.	Glaryes Mvk.	Bariyar Mvk.	Glaryes Mvk.	07-54
268.	Ayailia T.	Göztepe	Gözetmo T.	09-54
269.	Koçin D.	Çubuk D.	Koçin D.	08-53
270.	Galataripotamo D.	Aksu D.	Galataripatamo	"
271.	Kamena T.	Çakmak T.	Kamena T.	"
272.	İstavroz yeri Mvk.	Yağızlar Mvk.	İstavroz yeni Mvk.	08-51
273.	Zderivunari T.	Atmaca T.	İsterya T.	"
286.	Yor T.	Ayvacak T.	Yor	08-54
287.	Kokinipopi Mvk.	Kısıklı Mvk.	Kokipori Mvk.	09-53
288.	Silvadivirişi D.	Işıklı D.	Şilvarış D,	"
289.	Fanos T.	Işıklı T.	Fanus T.	"
290.	Ayaparışkevi Mvk.	Akyazı Mvk.	Kilisayeri Mvk.	09-51
291.	Kaloyerina Mvk.	Özlu Mvk.	Kaloyerina Mvk.	"
292.	Kremnos Mvk.	Kuşlu Mvk.	Kiremnos Mvk.	"
307.	Krotiri Mvk.	Eğriş Mvk.	Krotir Mvk.	10-54
308.	Kanskarierahi Mvk.	Taraklı Mvk.	Kanikaryaara Mvk.	"
309.	Merkia Mvk.	Kumla Mvk.	Merka Mvk.	10-53
310.	Onies Mvk.	Çatalca Mvk.	Günez Mvk.	"
311.	Liverdo D.	Kumla D.	Livrda M D.	10-52
319.	Plaka Mvk.	Üçburun Mev.	Pilaka Mvk.	11-55
320.	Dup .T.	Çalkaya T.	Dup T.	11-52
334.	Samaka Mvk.	Çalkaya Mvk.	Samaka Mvk.	12-52
	Ayaana	Yalnızdam		

030 11 1 314 27 14

İlçesi : Merkez (Çınarlı ve Yenimahalle)
Tabii yer adları

Sıra no.	eski adı	yeni adı	1:25 000 ölçekli haritadaki adı	yeri
219.	Amiğdalarahi T.	Tosun T.	Dimidolarahi T.Ç.Kale H15 c2	05-50
220.	Forkizmenoz T.	Ümit T.	Forkizmenoz T.	05-46
221.	Mihari D.	Gölgelik D.	Mihaili D.	05-45
222.	Mesovuno T.	Karaçavuş T.	Muşovuno T.	"
223.	Şikâra D.	Alaca D.	Sıkaiya D.	05-43
225.	Trohale Sr.	Uğrak Sr.	Tirihal Sr.	"
226.	Liyara D.	Taşlı D.	İlyaga D.	"
233.	Vurkos T.	Balaban T.	Yoğkoz T.	06-50
235.	Filorodo T.	Yayvan T.	Filorodo	06-46
236.	Diyasel T.	Çakır T.	Diyase T.	06-45
237.	Ral D.	Çakır D.	Ral D.	"
238.	Paskal T.	Boğa T.	Paskal T.	06-44
239.	Katafidi D.	Boğa D.	Katayfi D.	"
240.	Gofoni D.	Taşlı D.	Gofoni D.	06-43
241.	Alallira Mvk.	Gökçe Mvk.	Alalira Mvk.	"
242.	Petrourin D.	Gökçe D.	Petrogiren D	"
243.	Apallu D.	Kumluca D.	Apallu 4	06-42
250.	Falkonya D.	Baş D.	Falkorkap D.	07-50
251.	Pohtošiko D.	Kuş D.	Postošika D.	07-49
253.	Rovigla T.	Top T.	Rovigla T.	07-48
254.	Playa Çş.	Olucak Çş.	Pilaya Çş.	07-47
255.	Maçuk T.	Tokmaklı T.	Maçuk T.	07-49
257.	Kataverni T.	Kırançık T.	Katvernî T.	07-46
260.	Gayles Mvk.	Esencik Mvk.	Gayles Mvk.	07-45
261.	Doba T.	Esencik T.	Doba T.	07-44
262.	Şikaspotamo D.	Esencik D.	Sikas	07-43
263.	Petrobunaro Mvk.	Uzunkaya Mvk.	Petrovina Mvk.	07-42
264.	Teotofo Mvk.	Çalburun Mvk.	Setok Mvk.	"
265.	Atioyidi Mvk.	Kırmalı Mvk.	Astivit Mvk.	"
266.	Apalu Mvk.	Kumluca Mvk.	Apallu Mvk.	- c3
275.	Kabya T.	Başak T.	Kabya T.	08-48 c2
276.	Kaçvel Sr.	Kemiks	Koşal Sr.	"

030 11 1 214 2 14

Sıra no.	Eski adı	Yeni adı	1:25 000 ölçekli haritadaki adı	yeri
277.	Petrolaki D.	Serçe D.	Petrolaki D.	Ç.Kale H15-c2 08-47
278.	Ayasatanasios D.	Böğütlü D.	Ayasatanasios D.	08-46
279.	Kaburharahidi T.	Böğürtlen T.	Kaburharahid T.	08-45
280.	Kostakal T.	Horoz T.	Koştakal T.	08-44
281.	Kapsalus T.	Yanık T.	Kapsalus T.	"
282.	Yanivuni Mvk.	Gedikli Mvk.	Yanivuni Mvk.	"
283.	Iuprini Mvk.	Soğucak Mvk.	Yupirin Mvk.	"
284.	Ahiron T.	Ocak T.	Ayharon T.	08-43
285.	Frangovirişi D.	Çatal D.	Firakoverza D.	"
283.	Kefala T.	Kocabaş T.	Kefala T.	09-50
294.	Boç D.	Koç D.	Boç D.	09-49
296.	Mesoraho Mvk.	Ortasirt Mvk.	Mişoraho Mvk.	09-48
297.	Ayasofya D.	Toklu D.	Ayasofya D.	09-47
298.	Kaçvel T.	Kemik T.	Kokavc T.	"
299.	Halaka T.	Budaklı T.	Haraka T.	09-46
301.	Harkovin T.	Çadır T.	Harkorin T.	09-45
302.	Liyasvuni T.	Bardak T.	İlyasviun T.	"
303.	Prinovunaro T.	Yelken T.	Pirmo T.	09-44
304.	Vigles T.	Güneyte T.	Viğlis T.	09-43
305.	Alikisvunari T.	Tokmak T.	Bidyatu T.	"
306.	Piyadovunaro T.	Çörekli T.	Bugılıktu T.	09-42
312.	Blumnia D.	Doğanlar D.	Bulumya D.	10-51
313.	Muçun Sr.	Kocabaş Sr.	Muçun Sr.	10-50
314.	Vurno T.	Kol T.	Vorno T.	10-49
315.	Kastalaki T.	Örmetaş T.	Kastalaki T.	10-48
316. v	Kardiya T.	Bayram T.	Kardiya T.	10-46
317.	Kamares T.	Tavşan T.	Kamaris T.	10-44
318.	Apalirara D.	Kuyucak D.	Apailir D.	"
321.	Vigla T.	Dal T.	Vigla T.	11-52
322.	Kanyari T.	Küllüce T.	Kanyal T.	"
323.	Rufal D.	Akçiçek D.	Urfal D.	11-51
324.	Vigles T.	Güney T.	Güneyvigla T.	11-49
325.	Kardampotanos D.	Gök D.	Gardam D.	11-48

030 11 1 314 22 14

Sıra no:	Eski adı	Yeni adı	1:25 000 ölçekli haritadaki adı	yeri
326.	Maçu Mvk.	Toygar Mvk.	Maçu Mvk.	Ç.KALE H15-c2 11-47
327.	Kokal T.	Toygar T.	Kokalo T.	"
328.	Flatriya T.	Tabanlı T.	Filatriya T.	11-46
329.	Skbari T.	Yoncalık T.	İsgabari T.	11-45
330.	Vraho T.	Ünlüce T.	Virahu T.	"
331.	Pirgos Mvk.	Güldibi Mvk.	Pirgu Mvk.	11-44
332.	Anivansa Mvk.	Avcılar Mvk.	Anivainsa Mvk.	"
333.	Vadliya Mvk.	Ovacık Mvk.	Vadilya Mvk.	"
335.	Klivanos Mvk.	Tekneli Mvk.	Kilivanor Mvk.	12-50
336.	N Vaniyeri Mvk.	Bozyazı Mvk.	Vaniyeri Mvk.	"
337.	Kuçnidaslako Koyu	Güzelce Koyu	Kuçnuza koyu	12-49
338.	Kalamya Mvk.	Sekili Mvk.	Kalamba Mvk.	12-49
339.	Vani Mvk.	Tekecik Mvk.	Vaayi Mvk.	"
340.	Patitres Mvk.	Çığır Mvk.	Patitres Mvk.	12-48
341.	Ahlatya Mvk.	Aratepe Mvk.	Ahlazya Mvk.	12-42
342.	Stegadya Mvk.	Meşecik Mvk.	İstiratya Mvk.	13-44
343.	Aytofula Mvk.	Sarikum Mvk.	Ayatufulya Mvk.	13-43
344.	Kidonelya Mvk.	Ayvacık Mvk.	Kidolanya Mvk.	H16-d1 15-45
345.	Glaries Mvk.	Kumbayır Mvk.	Çığlares Mvk.	15-44
346.	Laktubunari Mvk.	Sütlüce Mvk.	Lakdurunari Mvk.	"
347.	Liopedra Mvk.	Gözecik Mvk.	Opedra Mvk.	15-46
348.	Kefalos Br.	Aydıncık Br.	Kefalos Br.	15-47
	Kastri	Sivrice		
	Ayasimeon(Kilise)	Gümüslü		
	Ayayorgi	"	Kuyucak	
	Ayayani	"	Güzelce	
	Ayaparaskevi	"	Çanaklı	

030 11 1 314 27 14

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı	Serkan	Uyruğu	T.C.
Soyadı	YÜKCÜ	Tel no	
Doğum tarihi		e-posta	

Eğitim Bilgileri

	Mezun olduğu kurum	Mezuniyet yılı
Lise	Adıyaman Atatürk Lisei (Y.D.A.L)	2005
Lisans	Ankara Atılım Üniversitesi	2013
Yüksek Lisans	Antalya Akdeniz Üniversitesi	2022
Doktora		

İş Deneyimi

Görevi	Kurum	Süre (yıl-yıl)
Psikolog	Özel Mukaddes AKSOY Yatılı Bakım Merkezi	2013-2015
Psikolog	Antalya Büyükşehir Belediyesi	2015-2016
Psikolog	Ağrı M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	2016-2018
Psikolog	Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu	2018-Halen

Yabancı Dilleri	Sınav türü	Puanı

Proje Deneyimi

Proje Adı	Destekleyen kurum	Süre (Yıl-Yıl)

Burslar-Ödüller:

Yayımlar ve Bildiriler: